

Landschapsbeheerplan Oude Dekenij

‘OUDE DEKENIJ’

LANDSCHAPSBEHEERPLAN

COLOFON

GEMEENTE WESTERLO

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

INHOUDSOPGAVE

1.	INLEIDING	9
2.	Situering en doel van het projectgebied	10
2.1	Omschrijving van het gebied waar het project gelegen is.	11
2.1.1	HET RELIËF	11
2.1.2	BEVOLKINGSDICHTHEID	11
2.1.3	ACTUEEL BODEMGEBRUIK	11
3.	Juridisch en beleidskader	13
3.1	Gewestplan.....	13
3.2	Biologische waarderingskaart	13
3.3	Boskartering	14
3.4	Natura 2000.....	14
3.4.1	Overstromingsgebied	15
3.5	Grondwaterdecreet.....	15
3.6	VEN & IVON	15
3.7	Gemeentelijk ruimtelijk structuurplan Westerlo	16
3.7.1	MARKANTE TERREINOVERGANGEN ALS STRUCTURERENDE COMPONENTEN	16
3.7.2	TRAGE WEGEN.....	17
3.7.3	Gewenste toeristisch-recreatieve structuur	17
3.8	Atlas der buurtwegen.....	18
3.9	Landschapsatlas.....	18
3.10	Ankerplaats Bijltjens en kwarekken	19
3.10.1	De Heerlijkheid Westerlo-Herselt en invloed van haar Heren	21
3.10.2	Menselijke invloed op de hydrografie.....	21
3.10.3	Juridisch en beleidskader	22
3.10.4	De waarden die tot de aanduiding aanleiding gegeven hebben.....	22
3.10.5	Toekomstige ruimtelijke vertaling en visie op de ankerplaats; sectorale visie Onroerend Erfgoed.....	23
4.	Ruimtelijke analyse.....	28
4.1	Inventarisatie huidige toestand	28
4.1.1	ALGEMEEN.....	28
4.1.2	FYSISCHE GEOGRAFIE	29
4.1.3	TYPERING EN BESCHRIJVING VAN HET LANDSCHAP (macroniveau).....	34
4.1.4	LANDSCHAPPELIJKE ELEMENTEN (microniveau).....	37

4.2	Historische analyse.....	39
4.2.1	Historische situering.....	39
4.2.2	Beschermingsbesluit beschermd landschap Dekenij	40
4.2.3	Beschermingsbesluit beschermd landschap Sint-Lambertuskerk.....	42
4.2.4	Historische evolutie.....	44
4.3	Waarden aan de grondslag van de bescherming.....	52
4.4	erfgoedelementen.....	54
5.	Beheerdoelstellingen.....	59
5.1	HOOFDDOELSTELLINGEN OUDE DEKENIJ.....	59
5.1.1	HISTORISCHE ELEMENTEN.....	59
5.1.2	ESTHETISCHE ELEMENTEN.....	66
5.1.3	NATUURWETENSCHAPPELIJKE ELEMENTEN	66
5.1.4	BEHEERDOELSTELLINGEN M.B.T. HET BOMENBESTAND	67
5.1.5	BEHEERDOELSTELLINGEN M.B.T. NATUUR	67
5.2	NEVENDOELSTELLINGEN OUDE DEKENIJ.....	68
5.2.1	BEHEERDOELSTELLINGEN M.B.T. TOEGANKELIJKHEID EN RECREATIE.....	68
5.3	BEHEERDOELSTELLINGEN OMGEVING SINT-LAMBERTUSKERK	69
5.3.1	HISTORISCHE ELEMENTEN.....	69
5.3.2	ESTHETISCHE ELEMENTEN.....	69
5.3.3	NATUURWETENSCHAPPELIJKE ELEMENTEN	70
5.4	NEVENDOELSTELLINGEN BEGRAAFPLAATS SINT-LAMBERTUSKERK	70
5.4.1	BEHEERDOELSTELLINGEN M.B.T. HET BOMENBESTAND	70
5.4.2	Beheerdoelstellingen m.b.t. natuur	71
5.4.3	BEHEERDOELSTELLINGEN M.B.T. TOEGANKELIJKHEID.....	71
6.	Beheermaatregelen.....	72
6.1	Beheermaatregelen oude dekenij.....	72
6.1.1	Archeologisch onderzoek	72
6.1.2	HISTORISCHE ELEMENTEN.....	72
6.1.3	Behoud en onderhoud van kleine bouwkundige elementen (11)	79
6.1.4	Behoud, onderhoud en herstel van de groenrand.....	80
6.1.5	ESTHETISCHE ELEMENTEN.....	82
6.1.6	NATUURWETENSCHAPPELIJKE ELEMENTEN	83
6.2	Beheermaatregelen in het kader van nevendoelstellingen	85
6.2.1	BEHEER VAN HET BOMENBESTAND	85

6.2.2	Beheermaatregelen m.b.t. natuur	86
6.2.3	Beheermaatregelen m.b.t. water.....	88
6.2.4	BEHEERMAATREGELEN INZAKE TOEGANKELIJKHEID	90
6.3	planning omgeving Dekenij	91
6.3.1	Te nemen maatregelen	92
6.4	Beheermaatregelen Omgeving Sint-Lambertuskerk.....	93
6.4.1	Archeologisch onderzoek	93
6.4.2	HISTORISCHE ELEMENTEN.....	93
6.4.3	Behoud en onderhoud van kleine bouwkundige elementen.....	95
6.4.4	ESTHETISCHE ELEMENTEN.....	95
6.5	Beheermaatregelen in het kader van nevendoelstellingen	97
6.5.1	Beheermaatregelen m.b.t. natuur	97
6.5.2	Beheermaatregelen m.b.t. water.....	98
6.5.3	BEHEERMAATREGELEN INZAKE TOEGANKELIJKHEID	98
6.6	planning omgeving Sint-Lambertuskerk.....	100
6.6.1	Te nemen maatregelen	101
6.7	Vergunningen	102
6.8	Visualisatie plannen.....	103
7.	Literatuur.....	105
8.	Bijlage	106

1. INLEIDING

De oude Dekenij, als hart van de historische kern van Westerlo, bekleed een unieke plaats in het architecturaal patrimonium van de gemeente. Het als landschap beschermd gebied werd gerealiseerd begin 17de eeuw, volgens jaarankers aan oostelijke achtergevel. De abdij van Tongerlo vergrootte in 1685 de pastorie en bouwde ze in 1786 een nieuwe, vermoedelijk slaat deze laatste vermelding op grondige verbouwingswerken waarbij de 17de-eeuwse kern behouden bleef.

De unieke locatie in de kern van Westerlo, het zicht op de achterliggende Netevallei, de bijzondere architectuur van de Dekenij en de kerk en de toebehorende omliggende gebouwen te midden van het historische hart, zorgden voor een historisch ensemble binnen een groen kader.

Een landschapsbeheerplan is een op de toekomstige ontwikkelingen gericht beleidsinstrument dat handelingen in het beschermd landschap begeleidt. Het heeft als doel de beschermde historische en ecologische karakteristieken te behouden en/of te versterken en een raamwerk te creëren waarbinnen openbare besturen initiatieven kunnen nemen om de Oude Dekenij en haar omgeving, haar oorspronkelijke uitstraling terug te geven.

De hoge cultuurhistorische waarde wordt immers gehypothekeerd door een onwenselijke evolutie van de beeldwaarde van de oude Dekenij en de Sint - Lambertuskerk. De oorzaken kunnen worden gezocht in het ontbreken van correcte (beheers)maatregelen hieromtrent en daarnaast ook het afstemmen van een aangepaste bestemming voor de verschillende historische entiteiten.

Een landschapsbeheerplan is daarbij een geschikt instrument, waarin de bestaande waarden verankerd worden en een visie op kwaliteitsverbetering en -handhaving geëxpliciteerd wordt.

Het beschermd landschap van de Oude Dekenij met de Dekenij als opvallendste gebouw is geëvolueerd van Dekenij naar gerechtsgebouw. Sinds kort is de gemeente op zoek naar een nieuwe functie voor het gebouw en onmiddellijke omgeving. Het landschap staat onder druk door de ondertussen sterk verstedelijkte context en aanverwante functies. Het gevolg hiervan is een sterke afname van de bestaande historische structuren en interacties in het gebied..

De afwezigheid van een goed beheerplan en visie heeft geleid tot onaangepaste en ongewenste beplanting, verhardingsmaterialen en inrichting met de bedreiging van de historische groenstructuren tot gevolg.

2. SITUERING EN DOEL VAN HET PROJECTGEBIED

Het projectgebied is gelegen in het 'historische centrum' te Westerlo. De omgeving van de Oude Dekenij bestaat uit een groene symmetrische parkomgeving en het aanliggende kerkhof van de Sint - Lambertuskerk. Het geheel kent het statuut van een beschermd landschap.

De beschermde landschappen sluiten aan bij de Netevallei en vormen een onderdeel van een groter groengebied en zijn perifeer gesitueerd tegen het centrum van de gemeente Westerlo. Ze vormen een groene lob die tot in het centrum van Westerlo doordringt. Het parkje wordt begrensd door de Verlorenkost in het noorden, de Sint - Lambertusstraat in het westen, de kern van Westerlo in het zuiden en de vallei van de Nete in het oosten.

De gemeente wenst voor het beschermd landschap een landschapsbeheerplan op te maken om de omgeving van de Oude Dekenij en de Sint-Lambertuskerk, te herwaarderen en een gericht beheer uit te werken om de toekomst van het gebied en de historische waarden te verzekeren.

2.1 OMSCHRIJVING VAN HET GEBIED WAAR HET PROJECT GELEGEN IS.

2.1.1 HET RELIËF

Het project gebied kent weinig reliëfverval omwille van de ligging in de Netevallei. Ten opzicht van de Netevallei ligt de Sint-Lambertuskerk op een kleine donk. De oude Dekenij is op de rand van deze donk gelegen. De oude gracht zorgde voor de voeding van de aanliggende grachten naar de Netevallei.

2.1.2 BEVOLKINGSDICHTHEID

Het terrein is gelegen in het centrum van de gemeente Westerlo en zit ingesloten tussen woongebieden en natuurgebied: Netevallei. Ten westen bevindt zich het bos en recreatiegebied de Beeltjes.

2.1.3 ACTUEEL BODEMGEBRUIK

2.1.3.1 DE DEKENIJ

De omgeving van de Dekenij is een tuin met een semi-publiek karakter. Dit houdt in dat binnen het beheer sociaal-recreatieve en/of esthetische overwegingen overheersen binnen een eerder gesloten karakter. De groene ruimten bestaan naast open gedeelten waaronder grasvelden, bloemperken, wandelwegen en andere infrastructuur uit een afwisseling van bomen, heesters en houtkanten.

De sociaal recreatieve functie van de omgeving van de Dekenij ligt in de mogelijkheid om te wandelen, te kijken en te ontspannen. De esthetische functie komt tot uiting in een ontwerp van de menselijke geest die zich daarbij onder meer heeft laten leiden door esthetische en architectonische motieven.

2.1.3.2 DE BEGRAAFPLAATS ROND DE SINT-LAMBERTUSKERK

De begraafplaats is een park met een sterke identiteit waar sociaal/culturele -esthetische overwegingen overheersen. De ruimte wordt bepaald door een sterke functionaliteit en een doorgedreven symboliek. De ruimte wordt gekenmerkt door een sterk versteende omgeving van graven met ertussen zand of gras. De graven kennen een lineair verloop met ertussen paden.

Het actueel bodemgebruik van het park kan onderverdeeld worden in 5 categorieën met hoofdfuncties al dan niet overlappend namelijk:

- Bebouwing
- Recreatie
- Natuur
- Water

BEBOUWING

De bebouwing ligt evenredig verspreid binnen elke deelzone. Het betreft de Dekenij, die op dit moment geen functie-invulling kent, en de Sint-Lambertuskerk met een meer ceremoniële functie.

RECREATIE

Recreatie in het gebied verloopt eerder passief: alleen wandelen wordt toegestaan. Er mag uitsluitend gewandeld worden op de hiervoor bestemde paden, om zodoende de kwetsbare structuren te beschermen. Binnen bepaalde zones in de tuin van de Dekenij wordt betreding gedoogd.

NATUUR

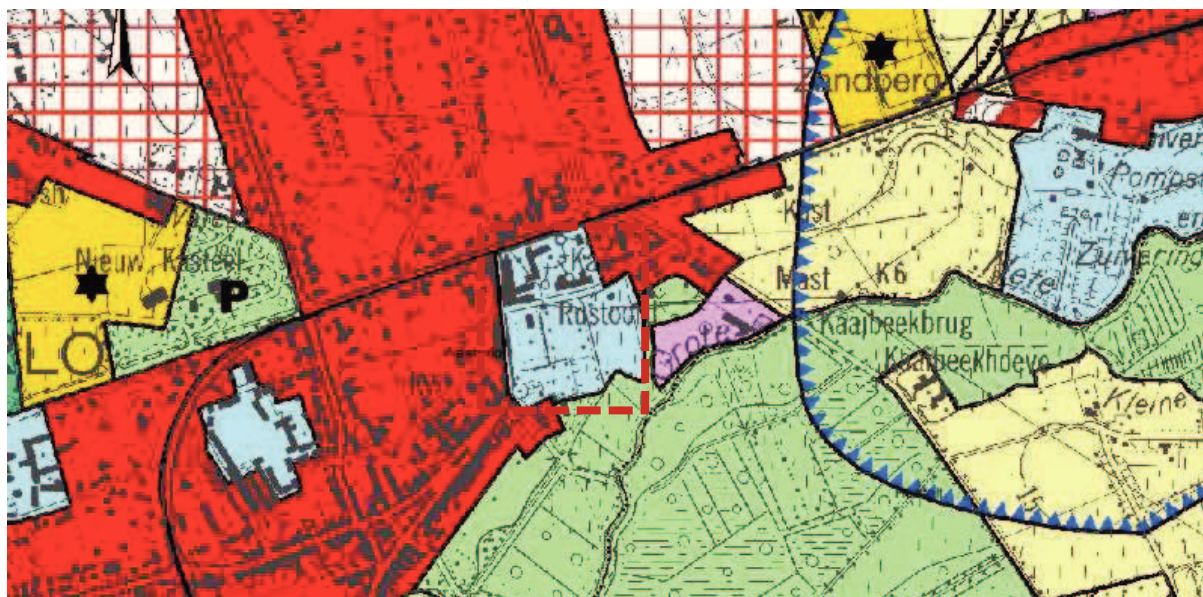
De aanwezige houtkanten ter hoogte van de grachten en de begraafplaats, bieden potenties om met behulp van een natuurgericht beheer de waarden op vlak van fauna en flora te verhogen. De nabijheid van de Netevallei zorgt voor natuurwaarden in de onmiddellijke omgeving.

WATER

De aanwezige grachten van de voormalige schans zorgen voor een aanwezigheid van water in het gebied. Echter is het aandeel aan water door een sterk verlandingsproces beperkt.

3. JURIDISCH EN BELEIDSKADER

3.1 GEWESTPLAN

Op het Gewestplan is de zone aangeduid als gebied voor gemeenschapsvoorzieningen en openbaar nut. De omliggende zone is een zone voor wonen en ten zuiden als natuurgebied.

3.2 BIOLOGISCHE WAARDERINGSKAART

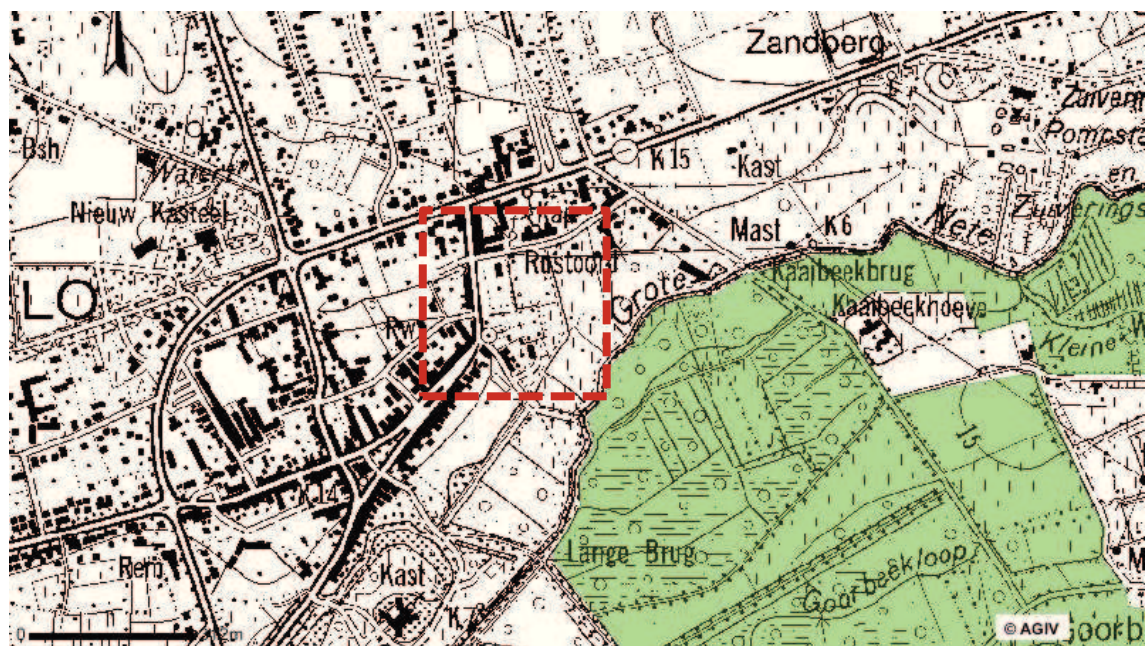
De omgeving van de Oude Dekenij kent biologisch waardevolle elementen en grenst aan de biologisch zeer waardevolle gebieden van de Netevallei.

3.3 BOSKARTERING

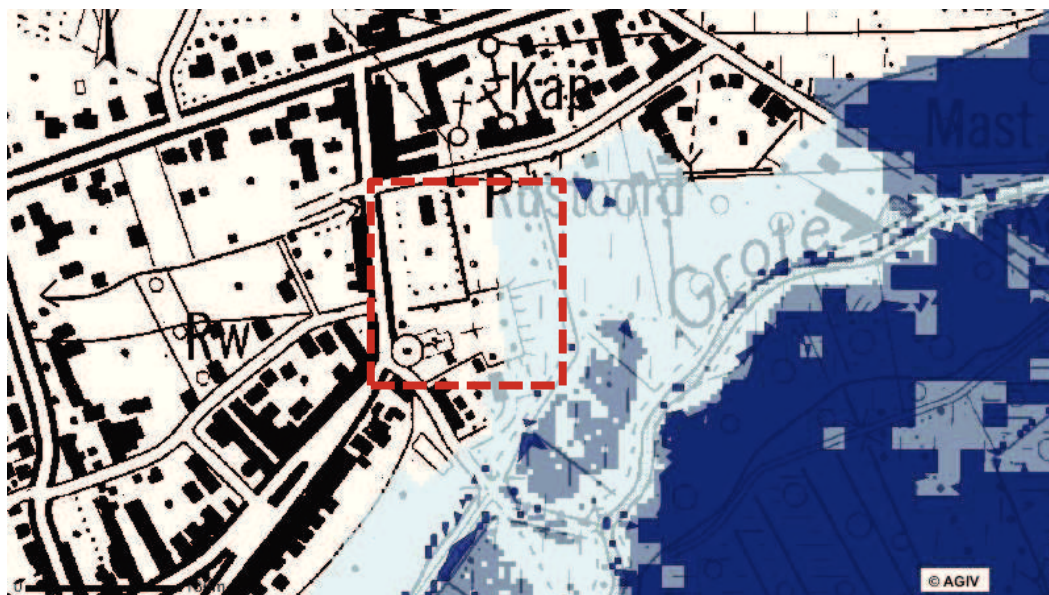
Het projectgebied valt net buiten de bosreferentielaag.

3.4 NATURA 2000

Het projectgebied ligt noch in een vogelrichtlijngebied noch in een habitatrichtlijngebied.

3.4.1 OVERSTROMINGSGEBIED

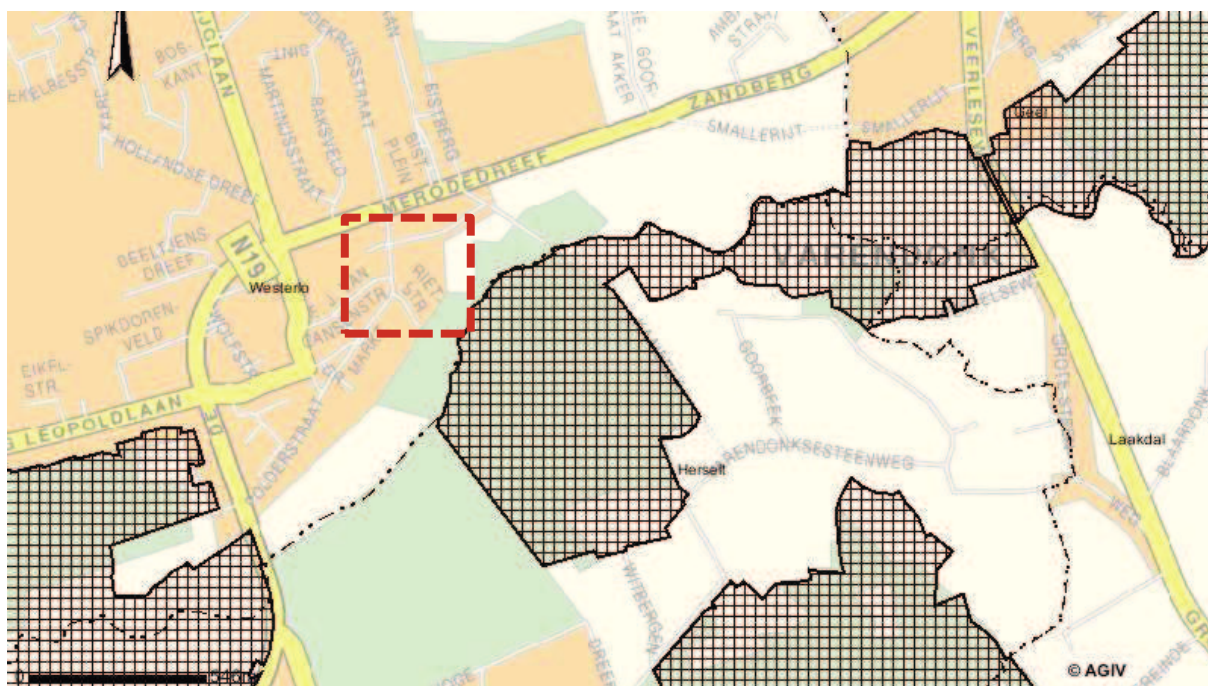
Het projectgebied ligt niet in een overstromingsgevoelig gebied. Aanliggende percelen zijn mogelijk overstromingsgevoelig.

3.5 GRONDWATERDECREET.

Het project ligt niet in een waterwinningsgebied.

3.6 VEN & IVON

Het gebied grenst niet aan een gen-zone (Grote Eenheden Natuur). Ten zuiden van de Grote Nete ligt wel een GEN-zone.

3.7 GEMEENTELIJK RUIMTELIJK STRUCTUURPLAN WESTERLO

3.7.1 MARKANTE TERREINOVERGANGEN ALS STRUCTURERENDE COMPONENTEN

Markante terreinovergangen vormen een overgang tussen twee duidelijk verschillende landschappen. Dikwijls gaat het gepaard met een verschil in bodemgebruik, percelering of open-geslotenheid. Volgende markante terreinovergangen worden aangeduid (met aanduiding van de te behouden en te versterken structuurbepalende elementen en componenten):

Vallei van de Grote Nete –Westerlo-centrum:

- Overgang tussen de vallei met groene parkinvulling en de bebouwde historische kern van Westerlo
- Structurerende elementen en componenten: sterk en abrupt verschil in bodemgebruik (groen karakter – bebouwing)

3.7.2 TRAGE WEGEN

Het belang van trage wegen dient opnieuw erkend te worden. Heel wat trage wegen vormen ideale verbindingen voor wandelaars en fietsers in functie van natuur- en landschapsbeleving. Vaak gaat het bovendien om historische verbindingen met een cultuurhistorische waarde. Anderzijds kunnen ze voor de zachte weggebruikers aangegrepen als verkeersveilige en alternatieve verbindingen binnen en tussen woonkernen. Bij de uitwerking van routes in functie van de zachte weggebruikers dient zoveel mogelijk rekening gehouden te worden met aanwezige en eventueel te herstellen trage wegen. Ook bij nieuwe realisaties moet het beleid gericht zijn op het herstel of de aanleg van trage wegen.

3.7.3 GEWENSTE TOERISTISCH-RECREATIEVE STRUCTUUR

Invulling geven aan de rol van Westerlo binnen de toeristisch-recreatievestructuur in de regio

De gemeente Westerlo beoogt vanuit het lokale niveau een kwalitatieve ruimtelijke bijdrage te leveren aan de toeristisch-recreatieve structuur in de regio. Westerlo heeft op toeristisch-recreatief vlak een bovengemeentelijke uitstraling, als Parel van de Kempen, en wenst die rol ook in de toekomst te behouden. Dit vereist een kwalitatief voorzieningenniveau in een aangenaam kader en bijgevolg een strategische integrale gebiedsgerichte benadering bij toekomstige ontwikkelingen. Bijzondere aandacht dient besteed aan het kwalitatief behoud van de toeristisch-recreatieve aantrekkingspunten.

Recreatief medegebruik duurzaam uitwerken met respect voor natuurlijke en landschappelijke kwaliteiten

De toeristisch-recreatieve aantrekkingskracht van de gemeente Westerlo is voor een groot deel te danken aan de landschappelijke en natuurlijke kwaliteiten binnen de gemeente. Recreatief medegebruik met respect voor de draagkracht van natuur en landschapswaarden moet dan ook één van de pijlers bij de verdere evolutie van toerisme en recreatie blijven. Een duurzame ontwikkeling vraagt om een gebiedsgerichte afstemming van de intensiteit en de dynamiek van de activiteiten op de draagkracht van de omgeving.

Begraafplaatsen

De begraafplaatsen binnen de gemeente voldoen voorlopig bijna allemaal aan de behoefte. Enkel voor Westerlo-centrum wordt onderzocht of extra ruimte gezocht moet worden. Indien behoefte bestaat, moet de locatie onderwerp zijn van bijkomend studiewerk waarbij bereikbaarheid een belangrijk aandachtspunt zal zijn.

3.8 ATLAS DER BUURTWEGEN

Op de atlas der buurtwegen wordt de schans duidelijk weergegeven. Rond de schans liggen verschillende buurt –en voetwegen. De voetweg nr 80 ligt ten noorden en oosten van de oude Dekenij en loopt achter de kerk door naar de Netevallei. Deze voetweg vormde ook een noordelijke verbinding met de BeeltjensDreef (huidige Verlorenkost)

Op de atlas der buurtwegen is de Sint-Lambertusstraat duidelijk ingetekend als ontsluitingsweg van de oude kern van Westerlo.

3.9 LANDSCHAPSATLAS

De omgeving van de Dekenij en de Sint-Lambertuskerk ligt op de grens van twee traditionele landschappen: (Centrale Kempen) Land van Geel-Mol en Vallei van de Grote Nete (Scheldebekken zonder getijden).

Centrale kempen

Het landschap wordt gekenmerkt door een vlakke en golvende topografie met een duidelijke gerichtheid van valleien, ruggen en bewoning. De zichtbare open ruimten kenmerkt zich door talrijke open ruimten van sterk afwisselende omvang. Topografie en bebouwing zijn ruimtebegrenzend.

Kerndorpen en gehuchten maken deel uit van de open ruimte. Talrijke geïsoleerde elementen (molens, torens, hoeven,...) met dikwijls een monumentwaarde.

Vallei van de Nete

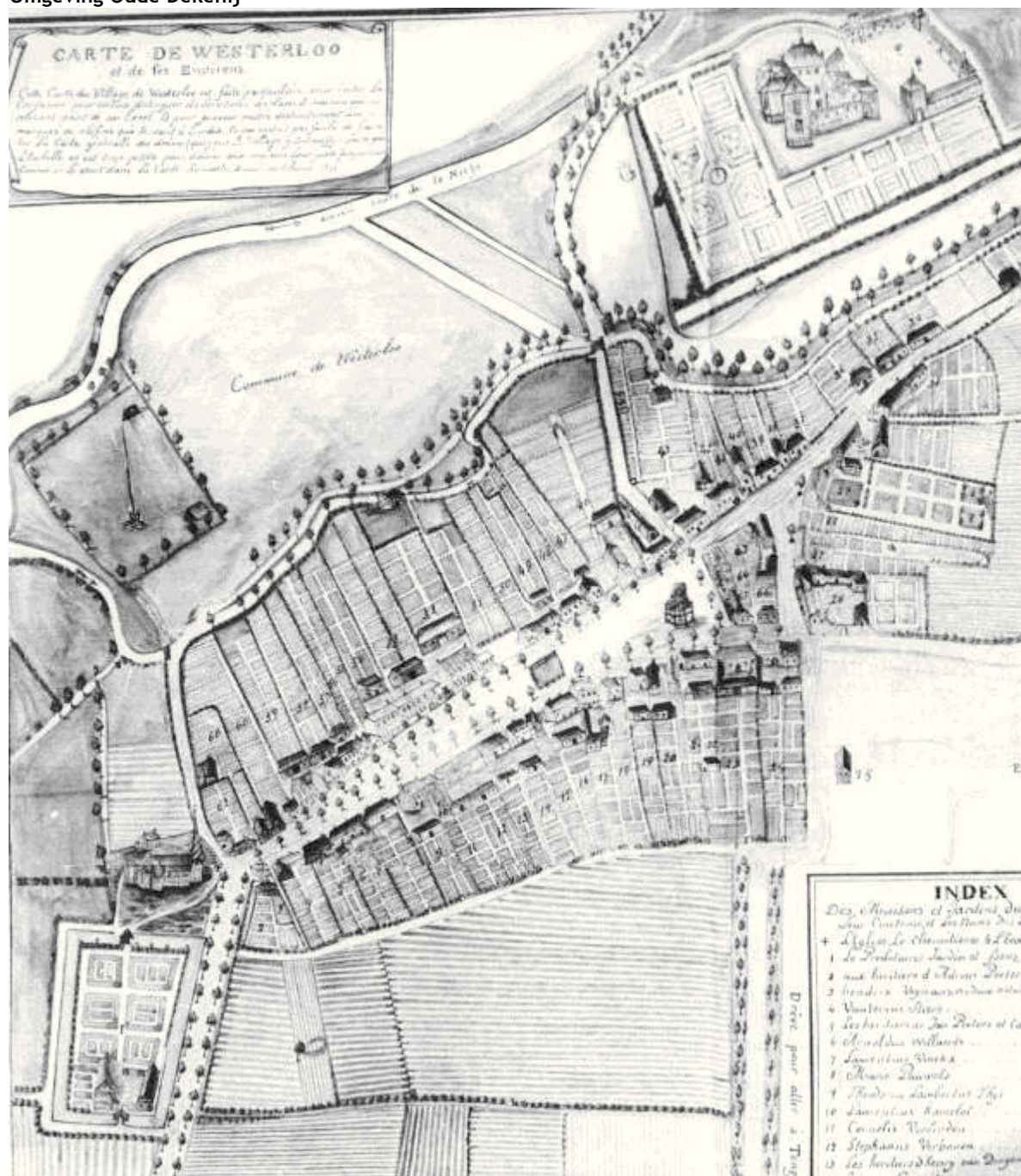
Het landschap wordt gekenmerkt door brede valleien met parallel aan de hoofdloop tal van leibeken; zijbeken monden hier vaak haaks in uit. Daarnaast komen talrijke plassen en vijvers voor.

Binnen dit landschap is het wenselijk de valleigebieden te vrijwaren van bebouwing van om het even welke aard. De waardevolle sites dienen te worden geaccentueerd in hun omgeving (Taluds, meanders, donken,...).

3.10 ANKERPLAATS BIJLTJES EN KWAREKKEN

Het landschap van de 'Bijltjes en de Kwarekken' is gelegen in de gemeenten Westerlo en Herselt in het Neteland op de overgang van Centrale Kempen naar Zuiderkempen. De begrenzing van deze ankerplaats wordt gevormd door Overwijs en Gooreinde in het noorden, het centrum van Westerlo in het oosten, de Westerlosesteenweg en Provinciale baan in het zuiden en de bewoning van Herselt in het westen. Ter hoogte van de Beeltjens of Bijltjens kwam op het einde van de 18de eeuw reeds een uitgestrekt gemengd bos met dreven voor. Het werd omgeven door vochtige weilanden, akkers en moerassige percelen. Het belang van de indrukwekkende Beeltjensdreef is duidelijk af te lezen op de Ferrariskaart: een lange dreef van aan de Huypensberg naar de banmolen van Asberg. De aanleg van deze dreef en de aansluitende bebossing werd gestart in oktober 1721. Uit een vergelijking van de kaarten van Ferraris (1777) en Vandermaelen (1854) maken we op dat het 'sterpatroon' met de dreven van de Beeltjensbossen na het begin van de aanleg nog danig werd uitgebreid. Het zuidelijke gedeelte van de ankerplaats, langsheen de Nete, betrof bij Vandermaelen hoofdzakelijk beemden, hier en daar afgewisseld door bos. Tussen het noordelijk gelegen bos en de zuidelijke beemden, werd het landschap gedomineerd door akkers. Ook vandaag nog betreft het noordelijke gedeelte van de ankerplaats uitgestrekt bos, doch door de intensieve boswinning kan niet worden gesproken van 'oud of historisch stabiel bos'. En hoewel grotendeels ongeschonden, zijn er langs de randen van het complex reeds kleine stukjes verdwenen. Een verdere aantasting dient vermeden te worden. Ter hoogte van de Grote Nete is ook de typische samenhang tussen natte weilanden, valleibossen en struwelen tot op vandaag relatief intact gebleven. We spreken dan ook terecht van een historisch stabiele topografie- en landschapsstructuur. Ook van historische waarde is de Asberg, waar in het begin van de 19de eeuw lijkkurnen werden gevonden. Een precieze datering van de vondst ontbreekt, doch zou kunnen teruggaan tot de IJzertijd (ca. 700 voor tot 50 na Chr.). Gelegen in het Nete interfluvium, vertegenwoordigt deze ankerplaats een belangrijke geomorfologische waarde. Waar het macroreliëf ter hoogte van de Kwarekken, in de alluviale vlakte van de Grote Nete, vlak is, is de net ten noorden gelegen Asberg een heus rivierduin, teruggaand tot het Tardiglaciaal (10 000 tot 8000 jaar v.c.). De nog verder noordelijk gelegen Beeltjens of Bijltjens, die deel uitmaken van de bosrijke omgeving van de Netevallei, vormen een infiltratiegebied voor de kwelzone van de Kwarekken. Ter hoogte van de Kwarekken bevat de vegetatie op verschillende plaatsen nog veel vocht- en grondwaterafhankelijke soorten. De esthetische waarde van deze ankerplaats wordt in de eerste plaats bepaald door de afwisseling in reliëf en landschapsstructuur. In het noorden is er het mooi systematisch ontgonnen bosgebied met stervormig drevenpatroon, centraal de verhevenheid van de Asberg en in het zuiden het veel lager gelegen alluvium van de Grote Nete. Opvallende ruimtelijk structurerende elementen zijn het boscomplex 'Beeltjens' met de stervormige drevenstructuur in het noorden, de duidelijk verheven Asberg centraal en de lager gelegen Grote Nete met haar vallei in het zuiden. De vallei van de Grote Nete is, dankzij de samenhang, ongetwijfeld één van de meer landschappelijk waardevolle gebieden van Vlaanderen. Als onderdeel van de cluster van waardevolle valleilandschappen, dient het typische karakter van de Bijltjes en de Kwarekken dan ook in de toekomst te worden bewaard.

Omgeving Oude Dekenij

Figuur 1 Detail uit de figuratieve kaart van de dorpskern van Westerloo uit 1716 opgemaakt door landmeter Pierre-Philippe Ricquier (zuid-noord georiënteerd). Deze toont bovenaan (in het zuiden) de Grote Nete, het kasteel de Merode en het Riet met gemene weide en de staande wip, centraal het langgerekte met bomen omzoomde driehoekig marktplein met etagelinde en pensepoel en links onderaan de parochiekerk en Norbertijnendekenij.

De kerk (ID 41236, CAI 103012), gewijd aan Sint-Lambertus, bevindt zich ten oosten van het dorpsplein, zonder er echt in opgenomen te zijn. Ze werd vermoedelijk door de dorpsgemeenschap gesticht op voormalige gemene grond, in de buurt van het eerder aanwezige centrale plein. Het koor en transept van de huidige kerk werden rond 1415-1416 opgetrokken in ijzerzandsteen. Nadien volgden nog een aantal uitbreidingen en herstellingen met verschillend materiaalgebruik. Het huidige neogotische uitzicht werd bepaald door de grondige restauratie onder leiding van architect Langerock in de periode 1890-1904. In tegenstelling tot vele andere Kempische nederzettingen, bleef het ommuurd kerkhof rondom de kerk bewaard. De dekenij (ID 41237, CAI 103011) bevindt zich ten

noorden van de kerk. Ze werd in 1618 opgericht door de abdij van Tongerlo die hier de kerkelijke macht uitoefende. Oorspronkelijk telde ze slechts één bouwlaag en was ze volledig omgracht met toegangen langs de noord- en zuidzijde. De figuratieve kaart uit 1716 toont de toenmalige dekenij met twee bouwlagen (bouwlaag toegevoegd in 1686), via muren verbonden met de schuur en stal ervoor, en een grote moestuin omringd door hagen en grachten. Van de gebouwen rest enkel het hoofdgebouw, dat tot voor kort dienst deed als vredegerecht en politierechtbank. Dit onderging een aantal vergrotingen en verbouwingen waarvan de laatste plaatsvond in het begin van de jaren '80 van de vorige eeuw. De oorspronkelijke 17de eeuwse kern bleef wel bewaard. Ook de tuin, nagenoeg volledig omzoomd door bomen, is nog steeds aanwezig. De oude structuur bleef grotendeels bewaard maar de moestuinen werden ondertussen vervangen door met buxus omhaagde grasvelden met fruitbomen. De twee oorspronkelijke toegangen werden in de tweede helft van de 19de eeuw vervangen door de huidige toegang langs de westzijde. De noordelijke en westelijke grachten werden na 1960 gedempt.

Figuur 2: Detail uit de figuratieve kaart van A. Meulemans (1788) ... Centraal staat de dorpskern van Westerlo met kerk en pastorie afgebeeld met ten zuiden hiervan het Riet en het kasteel de Merode in een volledig geometrisch aangelegd park...

3.10.1 DE HEERLIJKHEID WESTERLO-HERSELT EN INVLOED VAN HAAR HEREN

De laatste de Merode die mee het uitzicht van Westerlo bepaalde, was gravin Jeanne de Merode. Jeanne de Merode bekostigde ook (deels) de restauratie van de Sint-Lambertuskerk te Westerlo door P. Langerock en liet daarbij een privékapel voor zichzelf en een **grafkapel voor de familie de Merode** bouwen. Deze grafkapel is opgetrokken uit streekeigen ijzerzandsteen, kenmerkend voor de Demergotiek.

3.10.2 MENSELIJKE INVLOED OP DE HYDROGRAFIE

De talrijke **grachten** binnen de ankerplaats hebben een verschillende oorsprong en functie. De meeste grachten werden gegraven voor het **ontwateren van gronden**. Sommige grachten binnen de ankerplaats maken deel uit van een **verdedigingssysteem**. Rondom het kasteeldomein de Merode

bestond de verdediging in de middeleeuwen voor een deel uit gegraven waterlopen en (slot)grachten. Ook een aantal andere belangrijke gebouwen binnen de ankerplaats, zoals de Kaaibeekhoeve en de dekenij, waren omgeven door grachten. Om deze te voorzien van water werden er aanvoergrachten gegraven vanaf een naburige waterloop. De grachten van de dekenij werden tot na 1960 gevoed vanuit een leigracht van de Grote Nete.

3.10.3 JURIDISCH EN BELEIDSKADER

Binnen 'De Grote Nete van Zammel tot Zoerle, Beeltjens en de depressie van Goor-Asbroek' is volgend beschermd erfgoed aanwezig:

Beschermde monumenten

- Westerlo, 'Dekenij Sint-Lambertus' (KB 23/04/1979);

Beschermde landschappen

- Westerlo, 'Kerkhof rond de Sint-Lambertuskerk' (KB 11/06/1976)
- Westerlo, 'Tuin van de dekenij Sint-Lambertus' (KB 23/04/1979);

3.10.4 DE WAARDEN DIE TOT DE AANDUIDING AANLEIDING GEGEVEN HEBBEN

3.10.4.1 Historische waarde:

De historische dorpskern van Westerlo is een goed bewaarde typisch Kempense pleinnederzetting met een met bomen omzoomd marktplein en een oude etagelinde, die op verschillende hoogtes gekandelaard werd. Langs dit marktplein zijn er nog een aantal fraaie 19de-eeuwse burgerhuizen, soms met oudere kern. Het kerkhof rondom de excentrisch gelegen Sint-Lambertuskerk met 14de-eeuwse kern in ijzerzandsteen, is als één van de weinigen in de Kempen bewaard gebleven. Deze bevat een fraaie grafkelder van de grafelijke familie de Merode in Demergotiek. Naast de kerk bevindt zich de in 1618 gestichte Norbertijnerdekenij met tuin en omgrachting.

Ruimtelijk-structurende waarde:

Opvallende ruimtelijk structurende elementen zijn het boscomplex 'Beeltjens' met de stervormige drevenstructuur en de duidelijk verheven Asberg in het noorden, centraal de lager gelegen Grote Nete met haar vallei die begrensd wordt door de tertiairheuvel van Bergom en de depressie van Goor-Asbroek in het zuiden. Daarnaast vervullen beide kastelen met park, de historische dorpskern van Westerlo met kerk en dekenij en de Kaaibeekhoeve een bakenfunctie in het landschap.

3.10.4.2 De landschapkenmerken die typisch zijn voor de ankerplaats, met inbegrip van de ruimtelijke kenmerken die eigen zijn aan de waarden

De landschapkenmerken worden beschreven per deelgebied. Dit zijn ruimtelijk duidelijk herkenbare subeenheden binnen de ankerplaats met eigen specifieke kenmerken. Binnen de ankerplaats worden van noord naar zuid en west naar oost volgende deelgebieden onderscheiden:

...

- 3) Historische dorpskern van Westerlo

...

c) Excentrisch gelegen kerk deels opgetrokken in ijzerzandsteen, en omringend kerkhof met grafkelder van de familie de Merode in Demergotiek, ommuring en mooie zonering en eenvormigheid van de 19de-eeuwse grafmonumenten en graven van WO I en WO II oudstrijders.

1) ID 41236, Westerlo, Westerlo, Sint-Lambertusstraat 2: Dekenale kerk Sint Lambertus

d) Oude dekenij en omringende tuin met oude padenstructuur en grachten

1) ID 41237 Westerlo, Westerlo, Sint-Lambertusstraat 4: Dekenij;

i) Archeologisch erfgoed:

1) CAI 103012 (kerk): er werden nog geen archeologische vaststellingen gedaan, maar men kan ervan uitgaan dat er nog sporen van de middeleeuwse kerk bewaard zijn onder de huidige kerk

2) CAI 103011 (dekenij): er werden nog geen archeologische vaststellingen gedaan, maar mogelijk zijn er nog sporen in de ondergrond bewaard van de oude pastorie/dekenij

j) Zichten

Van de dekenij op de kerk.

3.10.5 TOEKOMSTIGE RUIMTELIJKE VERTALING EN VISIE OP DE ANKERPLAATS; SECTORALE VISIE ONROEREND ERFGOED

De Grote Nete van Zammel tot Zoerle, Beeltjens en de depressie van Goor-Asbroek' toont een mooi afwisselend en coherent geheel tussen quasi natuurlijke, meer ingerichte natuur- en cultuurlandschappen en een stedelijk landschap. De ankerplaats vertoont momenteel nog verschillende kenmerken van een typisch traditioneel landschap in de Zuiderkempen. Het behoud van deze nog aanwezige landschapskenmerken en –waarden, mede ontstaan onder invloed van menselijke ingrepen, wordt dan ook vooropgesteld.

Volgende algemene doelstellingen worden beoogd:

- Optimaal behoud, instandhouding en onderhoud van de voor het landschap waardevolle en opbouwende elementen, waaronder het aanwezige landschappelijk, bouwkundig, houtig en archeologisch erfgoed. Het betreft o.a. (niet limitatief) historische perceelsstructuur, vegetatie, waterlopen en grachten, dreven, kleine landschapselementen, donken, meanders, onverharde wegen en paden, historische bebouwing,...
- Om een afstemming te krijgen tussen de nieuwe bebouwing en het bouwkundige erfgoed en om het karakter van het erfgoedlandschap te vrijwaren worden voorschriften opgesteld waarbij rekening gehouden wordt met de kenmerkende inplanting en vorm van de bebouwing, het algemeen landelijk uitzicht en de aanleg van groen en beplanting (vb houtige afscheidingen op perceelsgrenzen). Nieuwbouw is landschappelijk geïntegreerd en mag de schaal van de traditionele bebouwing en het omliggende landschap niet overschrijden. Bij verbouwingen van traditionele bewoning moet rekening gehouden worden met de aanwezige erfgoedwaarden. Bij vernieuwbouw kan onderzocht worden in welke mate verloren erfgoedwaarden kan hersteld worden. Nieuwe constructies in de valleigebieden moeten vermeden worden. Nieuwe gebouwen en constructies moeten zo veel mogelijk aansluiten bij bestaande woonkernen en gebouwen.
- De landschappelijke structuurelementen vormen de dragers voor de toeristisch-recreatieve potenties van de streek. De ontwikkelingsperspectieven voor de toeristisch-recreatieve infrastructuur gaan uit van het recreatief medegebruik met respect voor de leefbaarheid van het gebied en zijn landschappelijke waarden.
- Stimuleren van de opmaak van een landschapsbeheerplan binnen de ankerplaats. Het is

wenselijk dat dit voor een groter gebied met verschillende eigenaars gebeurt zodat er voldoende aandacht geschonken wordt aan de onderlinge samenhang tussen de verschillende deelgebieden.

- Bij verbouwing/restauratie van bouwkundig erfgoed met een oudere oorsprong (o.a. kerk, dekenij, kasteel de Merode) moet rekening gehouden worden met de archeologische resten die hier mogelijk nog ondergronds bewaard zijn;

Archeologie:

- het conserveren in situ van archeologische sites en vondsten door aangepast grondgebruik. Dit houdt onder meer in dat reliëfwijzigingen, waterstandsdingen of het dichtgroeien of beplanten van de site met houtige gewassen niet mogelijk zijn en dat het rijke bodemarchief moet behouden blijven.
- Ingrepen in de buurt van alle gekende archeologische sites moeten op een gepaste manier archeologisch begeleid worden. Om te vermijden dat deze sites zonder enige vorm van registratie verloren gaan, is het noodzakelijk om de factor archeologie te betrekken vanaf de planfase van elk project met ingreep in de bodem. Op basis van de werkzaamheden kan dan beslist worden of een vooronderzoek noodzakelijk is of dat een opvolging tijdens de werken te prefereren valt.

Bouwkundig erfgoed:

- o Het dient absoluut vermeden te worden dat er ingrepen /verbouwingen/ aanpassingen gebeuren die onoordeelkundig en onherroepelijk zijn met als gevolg een nefast verlies voor de beschreven en gemotiveerde kwaliteiten van het beschermde bouwkundig erfgoed
- o Indien noodzakelijk voor de bestendiging en versterking van de beschreven erfgoedwaarden is een herbestemming mogelijk.
- o Zorgzaam omspringen met bouwkundig erfgoed door onderhoud te stimuleren en bebouwing met erfgoedwaarde te behouden en een passende functie te geven. Verbouwingen mogen geen breuk inhouden met de bestaande toestand en de aanwezige erfgoedwaarden moeten gerespecteerd worden.
- o Aandacht voor de specifieke landschappelijke context van bouwkundig erfgoed. Deze link visualiseren en versterken.

Houtig erfgoed:

- o zo lang mogelijk bestendigen van de beschermde componenten van het aanwezige houtig erfgoed d.m.v. vakkundig onderhoud en conserverende ingrepen.
- o bestendiging van de soort, ondersoort of cultuurvariëteit door enting of uit zaad opgekweekt genetisch identiek materiaal waarmee vervangen kan worden. Hier kunnen naast de fiscale aftrek, onderhouds- en restauratiepremies ter stimulering en ondersteuning ingezet worden.
- o gebruik van traditionele plantensoorten, cultuurvariëteiten, plantverbanden en technieken bij herstel van verdwenen houtig erfgoed en het toevoegen van nieuwe elementen. Hierbij moet er ook oog zijn voor de relatie tussen soort/variëteit en abiotische standplaats/erfgoedcontext.

- o beschermen van het autochtoon plantmateriaal.
- o In stand houden, deskundig uitvoeren en herstellen van traditionele beheervormen zoals hakhout, knotbomen,...

Deelgebied 3: Historische dorpskern van Westerlo

Foto De Sint-Lambertuskerk van Westerlo heeft een 15de eeuwse koor en transept opgetrokken in ijzerzandsteen. Rechts daarvan bevindt zich de later toegevoegde grafkapel van de familie de Merode met daarachter de privékapel van gravin Jeanne de Merode. Het ommuurde kerkhof rondom bleef bewaard met nog enkele mooie negentiende eeuwse grafkruisen en eenvoudige graven voor de oud-strijders (30/04/2012).

De historische dorpskern van Westerlo is een typisch Kempense pleinnederzetting met een driehoekig dorpsplein, vroeger gebruikt als agrarische biest, juridische plaetse en commerciële markt. Het nog deels uit gras bestaande plein wordt omzoomd door bomen en de centraal gelegen fontein staat ter hoogte van de oude pensepoel. Het plein wordt omringd door een geheel van gebouwen, waaronder, vooral aan de zuidzijde, nog fraaie 19de-eeuwse burgerwoningen. Centraal op het plein staat een majestueuze etagelinde. Aan de rand ligt de met kerkhof omringde kerk met daarnaast de dekenij.

Behouden en beheren van kerk, grafkapel en omringend ommuurd kerkhof met 19de-eeuwse grafmonumenten en eenvoudige gegroepeerde grafstenen voor oudstrijders;

Foto 16: De voormalige norbertijnendekenij (wit gebouw) fungeert nu als vredegerecht en ligt nog in een tuin waarvan de oorspronkelijke structuur bewaard gebleven is. De voormalige moestuinen zijn nu door buxus omhaagde grasvelden met enkele fruitbomen op (30/04/2012).

Beleidsopties vanuit Onroerend Erfgoed zijn:

- Behouden, beheren en versterken van het bouwkundig erfgoed met aandacht voor de erfgoedwaarden in geval van verbouwingen en herbestemmingen.
- Behouden en beheren van kerk, grafkapel en omringend ommuurd kerkhof met 19de-eeuwse grafmonumenten en eenvoudige gegroepeerde grafstenen voor oudstrijders.

Behouden, beheren en herstellen van de dekenij met omringende tuin met:

- Herstellen van de omgrachting.
- Behouden van de historische structuur.
- Aandacht voor mogelijke archeologische resten bij werken in dit deelgebied en deze steeds archeologisch laten begeleiden.

4. RUIMTELIJKE ANALYSE

4.1 INVENTARISATIE HUIDIGE TOESTAND

4.1.1 ALGEMEEN

De Dekenij is gesitueerd in de historische rand van het historische dorp van Westerlo. De Dekenij vormt samen met de Sint-Lambertuskerk een landschappelijk ensemble op de kop van de historische dries in het centrum. De interactie tussen kerk (baken) en het centrum van Westerlo is nog duidelijk aanwezig. De structuur van de buurt –en voetwegen– zijn nog volledig aanwezig:

- De Sint-Lambertusstraat kent een ruim wegprofiel met aan weerszijde parkeerplaatsen. Deze parkeeras staat in functie van de aanwezige centrumactiviteiten.
- De Verlorenkost kent een dual karakter. Het tracé ten noorden van de Dekenij is ingericht als openbare weg (eenrichtingsverkeer) met een breed voetpad en een inname van de rijweg als fietspad ter hoogte van de aanliggende school. Het tracé ten oosten van de Dekenij kent een semi publiek karakter gekoppeld aan de activiteiten van het verzorgingscomplex. Dit tracé wordt rond de begraafplaats afgebogen in de richting van de Netevallei.

De omliggende functies kunnen omschreven worden als typische centrumactiviteiten (school, rustoord, horeca,...) ondergebracht in een verstedelijkte ruimte.

4.1.2 FYSISCH GEOGRAFIE

4.1.2.1 GEOLOGIE

De geologische formatie die de ondergrond van Westerlo bepaalt is het tertiaire Diestiaan. Het Diestiaan is een glauconietrijk, kleihoudend zand dat kan verweren tot een stenige, erosiebestendige laag. Het Diestiaan komt in Westerlo echter nergens aan de oppervlakte voor. Tijdens de opeenvolgende Ijstijden werden nadien (Pleistoceen) immers dekzanden afgezet bovenop het Diestiaan. Zand en leem werden door winden vanuit het noorden naar onze streken getransporteerd. Het zwaardere zand werd meer noordelijk afgezet, het fijnere lemig zand en leem meer naar het

zuiden. Plaatselijk werden deze dekzanden echter wel door erosie aangetast en verweerde het onderliggende Diestiaan tot een zware, zandige klei. In de vallei van de Grote Nete en de Kleine en Grote Zaartloop zorgde dit proces voor het ontstaan van stuwwatertafels.

De duinen ten noorden van de vallei van de Grote Nete (Asberg- Beeltjens, Zandberg) kunnen beschouwd worden als stuifzandduinen. De dekzanden op hogere gronden werden door windwerking geërodeerd en gesedimenteerd in lagere valleien en depressies. Vanuit deze zandbanken, droge valleigedeelten (Netevallei ten zuiden) en depressies werden de zanden onder invloed van de overheersende westen- tot zuidwestenwinden opgewaaid tot stuifzandduinen. In een latere periode werden de duinen langzaam vastgelegd door vegetatie. De alluviale afzettingen in valleien zijn in latere perioden ontstaan door rivierwerking.

Het reliëf van Westerlo vertoont weinig uitgesproken hoogteverschillen en sluit aan bij de zandige laagvlakte van de Zuiderkempen. Het wordt gekarakteriseerd door een afwisseling van lagere valleien en tussenliggende hogere interfluvia. De hoogteligging varieert van 10m tot 25m. De valleien van de Wimp en de Grote Nete vormen de opvallendste depressies. Het gebied ten noorden van de Wimp is zeer vlak, de hogere delen in de gemeente treft men aan op het interfluvium tussen de Wimp en de Grote Nete zoals de Stippelberg, Zoerleberg en Hoog Heultje. Andere hogere delen daar zijn het stuifzandcomplex van Asberg en de Zandberg. Ook aan de grens met Olen (Truchelven) komt een kleine zandrug voor. Hier worden hoogten tot 25m bereikt.

4.1.2.2 GEOMORFOLOGIE EN WATERHUISHOUDING

Regionaal bekeken is de grondwaterstroming noordoost-zuidwest gericht en volgt aldus het verloop van het reliëf. De grootste brongebieden (infiltratie) worden gevormd door de Kempense cuesta in het noorden en het Kempens plateau in het oosten. De valleigebieden van de beide Netes vormen de putgebieden. Ook op kleinere schaal doet zich een dergelijk patroon voor. Infiltratiegebied bestaan uit de hoogten waar indringend water afgevoerd wordt naar de diepere grondwatertafel en van waaruit door lokaal watertransport het water vervoerd wordt naar lokale depressies en/of beekvalleien. Deze lokale depressies hebben een zeer ondiepe grondwatertafel en worden gekenmerkt door natuurlijke “opwaartse” wateraanvoer aan de oppervlakte (kwel). Door de overwegend goede doorlatendheid van de zandige bodems, is oppervlakkige afstroming van regenwater eerder uitzonderlijk. Het ontbreken van weinig waterdoorlatende lagen maakt de kans op verontreiniging echter ook groter en het grondwater kwetsbaarder.

Westerlo ligt volledig in het Netebekken, dat behoort tot het oostelijk deel van het Scheldebekken. Het noorden van de gemeente wordt ontwaterd door de Wimp en haar noordelijke zijlopen (Plassendonkloop, Sterschootloop, Putloop, Balebossenloop, Nekbosloop, Steenbemptloop). Het zuiden van Westerlo wordt ontwaterd door de Grote Nete die de historische zuidelijke grens van de gemeente vormt en de noordelijke zijlopen (Kleine Laak, Grote Zaartloop). Zowel de Wimp als de Grote Nete stromen van oost naar west. De lokale waterscheiding tussen Wimp en Grote Nete loopt over loopt over het interfluvium met Asberg-Beeltjens. De Grote Nete buigt stroomafwaarts van Westerlo wel naar het noorden. Ten zuiden van Herenthout mondt de Wimp dan in de Grote Nete.

De beken behorend tot het stroomgebied van de Nete ontspringen niet uit echte bronnen maar worden gevoed door oppervlakkig kwelwater dat vaak via een netwerk van sloten in de beek terecht komt. De samenhang tussen water en omgeving creëert specifieke levensvoorwaarden voor planten- en diersoorten. Vaak is de graad van natuurlijkheid precies hoog in natte valleigebieden omwille van de fysische beperktheden daar voor het bodemgebruik, waardoor de invloed van de mens er relatief beperkt is gebleven. Dit uit zich in de vallei van de Grote Nete. Anderzijds is de invloed van de mens op de hydrologie groot. Een deel van de grachten werden de laatste 200 jaar gegraven langs wegen, akkers en weiden om het overtollige water af te voeren. Waterlopen werden rechtgetrokken en gekanaliseerd, vochtige gronden ontwaterd.

4.1.2.3 BODEM

Westerlo wordt over het algemeen bedekt door lemig zand en door (licht) zandleem in de valleien. Lokaal komt ook stuifzand (Asberg – Beeltjens) en veen (Grote Nete) voor. In deze bodems hebben zich door de verschillen in bodemgebruik in het verleden ook verschillende bodemprofielen ontwikkeld.

- Rond de traditionele en historische kernen, waar de oudste akkerontginningen plaatsvonden overwegen de plaggenbodems. Zij beschikken over een dikke humeuze bovenlaag door het traditionele landbouwgebruik waarbij plaggen uit de potstal werden aangevoerd als bemesting. Deze plaggenbodems zijn in Westerlo terug te vinden rond de traditionele woonkernen van Westerlo, Tongerlo, Oevel, Oosterwijk, Voortkapel en Hoog Heultje.
- Rond de traditionele en historische kernen, waar de oudste akkerontginningen plaatsvonden overwegen de plaggenbodems. Zij beschikken over een dikke humeuze bovenlaag door het traditionele landbouwgebruik waarbij plaggen uit de potstal werden aangevoerd als bemesting. Deze plaggenbodems zijn in Westerlo terug te vinden rond de traditionele woonkernen van Westerlo, Tongerlo, Oevel, Oosterwijk, Voortkapel en Hoog Heultje.
- Op een aantal plaatsen komt in de ondergrond van natte bodems onverteerd organisch materiaal voor: veen. Deze veenlenzen zijn gevormd in afgesloten kommen onder een permanent hoge grondwaterstand: verspreide kleine oppervlakten in de vallei van de Grote Nete.

4.1.2.4 WATER

Een aantal gebieden vertonen een sterke interne, ecologische samenhang. Aan de basis hiervan liggen ecologische processen zoals infiltratie-kwel, veenvorming en winteroverstroming. Het instandhouden van de natuurwaarden is vaak gebonden aan het vrijwaren van de essentiële ecologische processen. Inzake grondwaterstromen fungeren hogere interfluvia als “infiltratiegebieden”, terwijl valleien en depressies zogenaamde “put- of kwelgebieden” vormen. De infiltratiegebieden bestaan uit onbebouwde hogere gronden binnen de gemeente. De Beeltjens en Asberg zijn uitgesproken infiltratiegebieden op korte afstand van de valleidepressie van de Grote Nete en zijlopen. Ook de Zandberg die de vallei van de Grote Nete flankiert op de grens met Geel kan tot deze gebieden gerekend worden. Andere infiltratiegebieden zijn de omgeving Wernee-Truchelven-Nieuwe Hoeve en de beboste omgeving van de Zavelstraat. Kwel komt voor in de lagere gebieden binnen de gemeente. Volgende gebieden worden tot de kwelgebieden van Westerlo gerekend: de vallei van de Grote Nete,

4.1.2.5 FLORA

Bomen bestand

De meeste bomen zijn gesitueerd aan de rand van de tuin. Deze bomen werden gedetermineerd opgenomen in de inventarisatie van de bomen.

Aangeplante bomen en struiken

- 1) *Taxus baccata*
- 2) *Symphoricarpos* var.

- 3) Rhododendron var.
- 4) Corylus avellana
- 5) Ilex aquifolium
- 6) Carpinus betulus
- 7) Tilia cordata
- 8) Fagus sylvatica
- 9) Carpinus betulus
- 10) Crataegus monogyna
- 11) Robinia pseudoacacia
- 12) Tilia cordata
- 13) Tilia cordata
- 14) Corylus avellana
- 15) Castanea sativa
- 16) Fraxinus excelsior
- 17) Robinia pseudoacacia
- 18) Aesculus hippocastanum
- 19) Fraxinus excelsior
- 20) Aesculus hippocastanum
- 21) Crataegus monogyna
- 22) Quercus robur
- 23) Acer platanoides
- 24) Acer platanoides
- 25) Prunus laurocerasus
- 26) Pinus sylvestris
- 27) Rubus fruticosus
- 28) Quercus palustris
- 29) Amelanchier lamarckii
- 30) Prunus laurocerasus
- 31) Malus variëteit
- 32) Pyrus variëteit

Er komen ongeveer een 15 tal boomsoorten en cultivars voor in de tuin van de Dekenij. De meeste zijn van inheemse oorsprong en kennen hun oorsprong door een spontane ontwikkeling. De begraafplaats wordt vooral gekenmerkt door *Buxus sempervirens* en grasstroken.

De aanwezige inheemse soorten zijn; inlandse eik, Es, Esdoorn, Haagbeuk, Hazelaar, Hulst, Taxus, Winterlinde, Beuk,...

De uitheemse soorten zijn vooral *Robinia pseudoacacia*, *Pinus sylvestris*, *Prunus laurocerasus*. De gewone *Robinia* is een sterk aanwezige soort en is een snelgroeiende boom. Hij maakt zich door wortelopslag snel breed waardoor hij moeilijk te verwijderen is. Hij is goed bestand tegen droogte en

luchtverontreiniging. De gewone robinia heeft als grote nadeel dat hij de ondergrond uitput maar door zijn wortelknolletjes maakt hij de bovengrond voedselrijker wat leidt tot sterke uitbreiding van ruigteplanten als grote brandnetel. Vooral de bosflora heeft veel te leiden en maakt onder de gewone robinia plaats voor de meest ordinaire ruigten. Het is aan te raden deze twee soorten in hun aantal te verminderen om ecologische redenen.

Zowel witte paardekastanje als gewone esdoorn kunnen zich uitbundig uitzaaien en zo in concurrentie komen met de struiklaag. Dit effect wordt dikwijls nog versterkt doordat onderhoudspersoneel deze zaailingen niet "herkent" als onkruid, zelfs niet als ze op totaal ongewenste plekken opduiken. Hierdoor hebben onvakkundig beheerde parken dikwijls een overmaat aan gewone esdoorn en paardekastanje in de boomlaag.

De vele zaailingen zorgen voor een grote concurrentiestrijd met de oudere exemplaren. Deze concurrentie heeft zijn impact op de habitus van de oudere exemplaren. Een drastische verzorgingsnoei is, na het terugzetten van de zaailingen, aangewezen.

Struiklaag

De struiklaag bestaat in de tuin van de Dekenij uit een heesterbeplanting van voornamelijk Symphoricarpos, Mahonia, Ligustrum en Rhododendron. De heesters hebben te leiden onder een verruiging van Rubus fruticosus en hun onderlinge concurrentie.

De struiklaag wordt ook rijkelijk vertegenwoordigd door hagen van Buxus sempervirens die de structuren van de tuin vertegenwoordigen.

Kruidlaag

Strakke gazonnetjes bepalen het algemene beeld van de kruidlaag in de tuin van de Dekenij en de begraafplaats. Op verschillende plaatsen kunnen groeperingen van andere kruiden worden waargenomen. (Rand van heesters en houtkanten). Een grote groep behoort tot de bosplanten. Bij deze relictsoorten behoren soorten als: klimop, fluitenkruid, grote brandnetel, kleine Maagdenpalm, kruipende boterbloem, zuring,

Fauna

Over de fauna van de tuin van de Dekenij en begraafplaats zijn weinig gegevens beschikbaar. Door de geringe biodiversiteit en de ligging in het centrum van Westerlo, zal de aanwezige fauna zeer miniem zijn. De groene ruimten staan wel in verbinding met de Netevallei, welke potenties biedt voor het aantrekken van natuurwaarden.

4.1.3 TYPING EN BESCHRIJVING VAN HET LANDSCHAP (MACRONIVEAU)

Het landschap is het eindbeeld dat ontstaat ten gevolge van een dynamische interactie tussen het fysisch systeem en de structuurbepalende functies wonen, werken, natuur, landbouw. Deze wisselwerking geeft aanleiding tot een specifiek ruimtegebruik, een specifiek ecologisch functioneren¹¹ en een specifieke visuele beleving. Ruimtegebruik en ecologisch functioneren komen aan bod in de verschillende deelstructuren, terwijl hier het accent wordt gelegd op de verschijningsvorm, de visuele beleving.

EVOLUTIE

Uit vergelijkend onderzoek van de bodemkaart met de Ferrariskaart kan worden geconcludeerd dat het landschap vanaf de middeleeuwen tot nu vrijwel stabiel is gebleven. Het fysisch systeem fungeert in het traditionele landschap zeer duidelijk als drager van de ruimtelijke structuur doordat het bodemgebruik noodzakelijkerwijze diende afgestemd te worden op de natuurlijke bodemgesteldheid. Het landschap werd in belangrijke mate gevormd door het agrarische stelsel dat hier gedurende eeuwen standhield, namelijk het potstalsysteem.

In een recente evolutie, die in gang werd gezet met de industriële revolutie en vooral uitbreiding na WOII is de herkenbaarheid van de landschappelijke structuur vervaagd. Aan de basis hiervan ligt in de eerste plaats de sterke verstedelijking, waarbij de sterk uitbreidende bebouwing over de traditionele structuren heen is gewaaierd.

In de tweede plaats was de aanleg van het Albertkanaal en de Boudewijnsnelweg sterk ingrijpend in het landschapsbeeld. De aanleg heeft ontsluitingsmogelijkheden gecreëerd naar dunbevolkte gebieden waardoor plaats kon worden geboden aan grootschalige industrieën. Ten derde heeft de mens zich met nieuwe technologische middelen (deels) kunnen losmaken van de natuurlijke bodemgesteldheid, waardoor het landschapsbeeld niet langer trouw het fysisch systeem weerspiegelt.

BAKENS

Binnen de gemeente komen een aantal gebouwen voor die het landschap structureren. Ze functioneren als visuele blikvangers en zijn daardoor belangrijk als oriëntatiepunten; met hun cultuurhistorische waarde spelen ze ook een rol in de beleving van het landschap. Ze komen verspreid voor binnen de gemeente zonder specifieke samenhang en kunnen worden beschouwd als puntbakens. De kerken van de verschillende parochies zijn puntbakens: o.a. Sint Lambertuskerk Westerlo.

STRUCTURERENDE RELIËFELEMENTEN

Regionaal bekeken ligt Westerlo in de overgang tussen de Centrale Kempen en de Zuiderkempen. Net ten zuiden van de vallei van de Grote Nete duiken Diestiaanruggen op die door de hoge erosiebestendigheid van het tertiaire geologisch substraat boven het landschap uitsteken. Het reliëf van Westerlo zelf is echter nog weinig uitgesproken en wordt gekenmerkt door een afwisseling van lager gelegen alluviale valleien en tussenliggende hogere interfluvia. De opvallendste verschillen liggen tussen de vallei van de Wimp en de vallei van de Grote Nete waar het interfluvium gekenmerkt door een hogere rug door een aaneenschakeling van Hoog-Heultje, Stippelberg, Zoerleberg. De Asberg vervolledigt deze rij en is het meest uitgesproken reliëfelement dankzij het sterke hoogteverschil op korte afstand met de aanpalende vallei van de Grote Nete.

STRUCTURERENDE HYDROGRAFISCHE ELEMENTEN

Het belangrijkste natuurlijke hydrografische element in Westerlo is de Grote Nete; het belangrijkste kunstmatige hydrografische element is het Albertkanaal. De vallei van de Grote Nete loopt van oost naar west en vormt de zuidelijke grens van de gemeente.

Het structurerend karakter van de natuurlijke waterlopen wordt in de eerste plaats bepaald door de corridorwerking in de lengterichting en de barrièrewerking dwars op de vallei. In de tweede plaats hebben de fysische beperkingen van de vallei binnen de winterbedding een sterk structurerende werking op het bodemgebruik wat zich vertaalt in het landschapsbeeld. Dit laatste is echter minder uitgesproken en uitgevlakt in de ruilverkavelingsgebieden. In Westerlo zijn volgende waterlopen structuurbepalend voor het landschap: Grote Nete.

GAVE LANDSCHAPPEN

De vallei van de Grote Nete wordt beschouwd als een complex gaaf landschap. De aaneengesloten band wordt nu weliswaar op een drietal plaatsen doorbroken en andere functies zijn tot in de vallei doorgedrongen, maar de vallei is nooit in zijn geheel intensief in gebruik genomen en refereert nog volledig aan het historische landschapsbeeld van de brede onbegaanbare moerassige vallei.

Verder worden ook de omgeving van de historische dorpskern van Westerlo, aangeduid als gave historische landschappen.

MARKANTE TERREINOVERGANGEN

De grens tussen de vallei van de Grote Nete en de dorpskern van Westerlo is aan te duiden als markante terreinovergang.

BESTAANDE NEDERZETTINGSSTRUCTUUR

De nederzettingsstructuur focust op de organisatie van de bebouwde ruimte en de invloed ervan op het landschap. De nederzettingsstructuur bestaat uit het samenhangend geheel van gehuchten, dorpen, linten en verspreide bebouwing in de open ruimte.

Ten tijde van Ferraris (ca. 1777) bestond het traditionele bebouwingspatroon uit o.a.:

- pleindorpen: Westerlo met het nabijgelegen kasteel De Merode

Deze historische bebouwingsaanzet situeert zich in een logisch patroon op het fysisch systeem: agrarische nederzettingen gelegen op de drogere ruggen tussen het rivierennet en de vochtige depressies.

In de loop van de 20e eeuw evolueerden de agrarische nederzettingen meer en meertot woonforenzendorpen. Tot ca. 1965 bleef de bebouwingsuitbreiding vrij beperkt in en rond de oude dorpscentra. De bestaande invalswegen fungeerden hierbij als ruimtelijke drager. Zo ontwikkelden de kernen Westerlo, Oosterwijk en Voortkapel zich radiaal langs de steenwegen, en weg van de natte valleigronden van de Grote Nete en de Steenbemptloop.

Tussen 1965 en 1995 kende de gemeente Westerlo een enorme bebouwingsexplosie. Naast de toename van de lintbebouwing, vertaalde deze explosie zich in nieuwe planwijken aan de rand van of buiten de traditionele dorpscentra.

BESTAANDE TOERISTISCH-RECREATIEVE STRUCTUUR

De ruimtelijke toeristisch-recreatieve structuur wordt gevormd door de toeristisch-recreatieve voorzieningen en activiteiten en hun samenhang. Toerisme bevat het geheel van interrelaties en verschijnselen die verband houden met de verplaatsing naar en het tijdelijke verblijf van mensen in een niet alledaagse omgeving. Recreatie is het geheel van handelingen die gebeuren in de vrije tijd en primair gericht zijn op de fysieke (spel, sport,...) en geestelijke (cultuur, hobby,...) ontspanning.

Terwijl het verenigingsleven van oudsher een maatschappelijke verankering kent, zijn toerisme en recreatie eerder jonge gebruiksfuncties van het landelijke gebied. Met het toenemen van welvaart, vrije tijd en mobiliteit zijn ze een steeds belangrijkere plaats gaan innemen.

Westerlo telt heel wat cultuurhistorische gebouwen. De lange geschiedenis van de gemeente is hier niet vreemd aan. Westerlo werd reeds in de 10e eeuw vermeld in geschriften en de naam van de gemeente is onlosmakelijk verbonden met deze van de familie De Merode die er van de 14e eeuw tot aan de Franse revolutie het gezag uitoefende. Naast de 7 parochiekerken zijn ook de Markt te Westerlo, de dekenij St Lambertus Westerlo de mooiste waard.

4.1.4 LANDSCHAPPELIJKE ELEMENTEN (MICRONIVEAU)

OMGEVING DEKENIJ 2014

DE SCHANS

De relicten van de vroegere schans is met de jaren aan het vervagen door een sterk verlandings- en verdrogingsproces;

- De sterke verstedelijking zorgt voor een lagere grondwaterstand en voeding van hemelwater in de grachtstructuur.
- Het aanwezige groen zorgt voor een achterstallig beheer voor het dichtslibben van de grachtstructuur.

Ter hoogte van de gracht aan de Sint-Lambertusstraat zijn nu parkeerplaatsen gerealiseerd en aan de Verlorenkost is het wegprofiel verbreed.

Het dempen van de gracht heeft de toegankelijkheid tot het gebied versoepeld. De verschillende olifantenpaden zijn hiervan een gevolg.

De houtkanten op de oevers van de schans kennen een achterstallig onderhoud en bedreigen de randen van de open structuren van de moestuin. Dood hout zorgt voor onveilige situaties op en aan de rand van de Dekenij.

DE VOORTUIN

De oriëntatie van het geheel is door de inrichting van de parkeerruimte en de extra toegang aan de Verloren kost, sterk verstoord en gericht naar de Verlorenkost. De toegang langs de Sint-Lambertusstraat is behouden, maar kent een secundaire hiërarchie door de maatvoering van de toegang.

De haagstructuren die een geometrische structuur van plantvakken illustreren, kennen een sterke verruiging. De plantvakken kennen geen duidelijke invulling meer.

De rand van de voortuin kent eveneens een sterke verruiging met een aantal waardevolle Taxus solitaires.

De voortuin wordt gescheiden met de moestuin door eenzelfde geometrie van hagen en sterk verruigde heesters.

DE ACHTERTUIN

De achtertuin kent eenzelfde geometrie van hagen en paden met open plantvakken zonder betekenisvol groen. De rand is onderhevig aan een sterke verruiging van heesters en opschot van jonge bomen.

DE MOESTUIN

De kruisvormige symmetrische opbouw van de tuin is behouden en komt tot zijn recht door de haagstructuren en paden. De percelen van de moestuin bestaan uit grasveldjes met fruitbomen in de hoeken. De randen zijn aangevuld met extra hagen en siervormen. Deze randen staan onder druk van de toenemende betreding en verruiging van het gebied. (delen zijn verdwenen). De fruitbomen worden aan de rand verdrongen door de sterke groenstructuur van de grachtenstructuur.

Ter hoogte van het rusthuis is een nieuwe verbinding over het water gecreëerd (brugje en zitbank). Deze verbinding zorgt voor een olifantenspoor doorheen de symmetrische structuur door een afwijkende hoek met de kruisvormige padenstructuur.

OMGEVING SINT-LAMBERTUSKERK 2014

De begraafplaats heeft zijn padenstructuren behouden. De paden kennen geen exacte aflijning, wat het onderhoud en de beeldwaarde negatief beïnvloed. De ommuring is nog aanwezig en loopt door in een haagstructuur. Het hemelwater van de kerk wordt niet opgevangen en zorgt voor een sterke erosie tussen de graven. Een groot deel van de begraafplaats kent een zandig oppervlak met een intensieve onderhoudsaanpak tot gevolg. De sterk versteende begraafplaats staat in groot contrast met de groene omgeving van de Dekenij.

De aanwezige oude graven (oud strijders), grafkapel en grafkamers (samen het funerair erfgoed) vormen een belangrijke beeldwaarde en vragen om maatregelen naar onderhoud en instandhoudingswerken.

De nieuwe uitbreiding van de begraafplaats wordt afgescheiden van de rest door een sterke groenstructuur van heesters en bomen, wat de beeldwaarde verhoogd.

4.2 HISTORISCHE ANALYSE

4.2.1 HISTORISCHE SITUERING

Orthofoto 1952: Omgeving Oude Dekenij

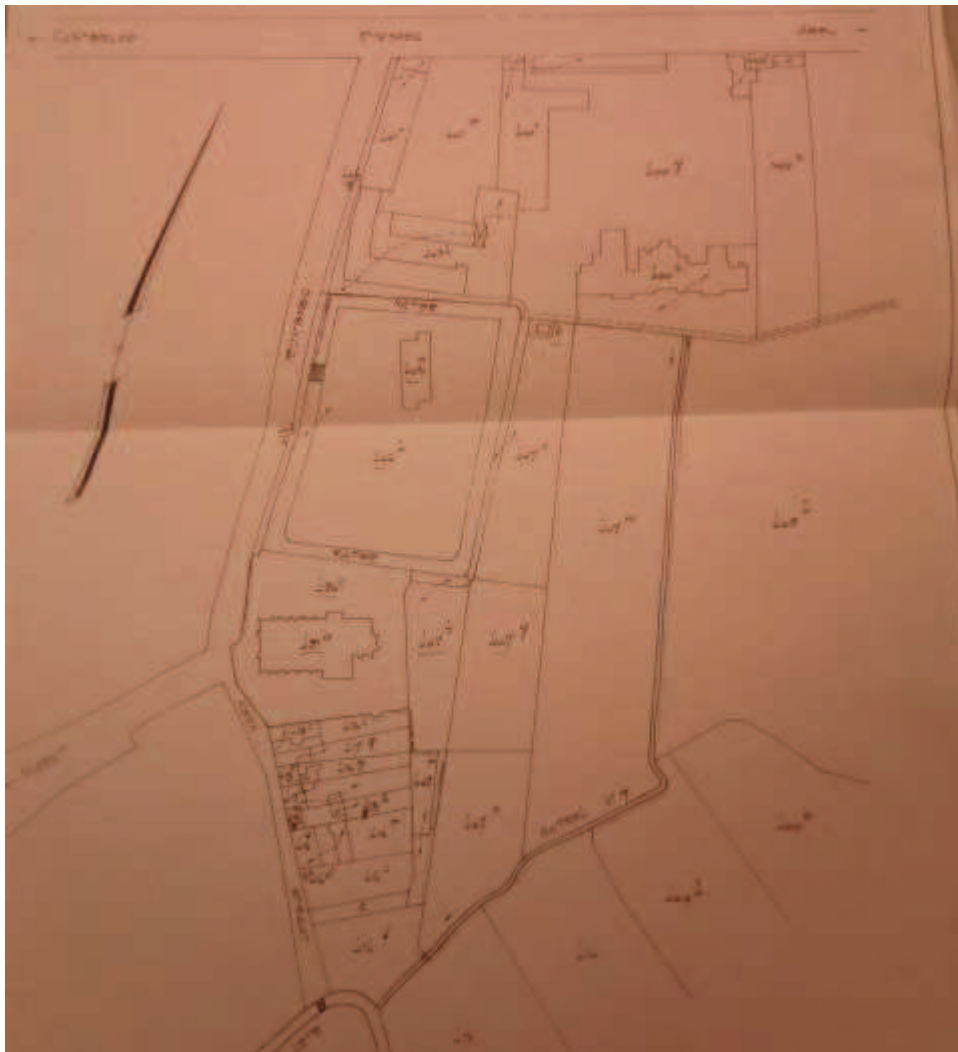
De site van de oude Dekenij is reeds in gebruik van voor 1618. Het toenmalige pastoriegebouwtje was omringd door een schans. De pastorie onderging grote veranderingen. In 1830 had zij nog geen verdiep. Zij werd nadien opgetrokken en verscheidene andere verbeteringen werden er aan toegebracht, vooral in 1859 en 1873.

In 1830 was het kerkhof maar 37 aren groot. Er stonden twee scholen op en een voetweg liep er over naar den 'Verloren kost'. Het werd vergroot in 1855, en verfraaid met den monumentale grafkelder der grafelijke familie. In 1898 werd het kerkhof met een nieuwe muur omringd.

Voor 1869 mochten geen versieringskruisen of grafmonumenten worden geplaatst. Enkel een klein houten zwart kruisje, die in de lijkstoet werd gedragen, na de zinking van het lijk op het graf plaatste. De geschiedenis van de kerk gaat terug tot voor 1416. De Sint-Lambertuskerk was rond 1830 in een embarmelijke staat. Diverse herstellingen werden uitgevoerd in de periode 1844 -1869. De voornaamste herstellingen en vergoelingen geschieden van 1884 -1904 onder leiding van de meester bouwkundige P. Langerock van Leuven, op kosten van de gravin J. de Merode.

4.2.2 BESCHERMINGSBESLUIT BESCHERMD LANDSCHAP DEKENIJ

“De omgeving van de pastorie en de kerk gevormd door een tuin en kerkhof”.

Beschrijving bestaande toestand 1970

Ankers in de huidige achtergevel vermelden het jaartal 1618. De pastorie werd door de Norbertijnen vermoedelijk in dat jaar gebouwd. Oorspronkelijk was het gebouw omringd door een hofgracht welke onlangs gedempd werd langs de huidige voorgevel.

De tuin met zijn rechte lijnen en kruisende wegen afgeboord met bloemen of palmhaagjes, ronde bloemperkjes op de kruispunten, fruitbomen, groentenperken en serre heeft het typische karakter van de vroeger algemeen gekende pastorie tuinen.

Aanvraag bescherming Dekenij

De aanvraag tot de bescherming stelt om de Dekenij met de omringende tuin als landschap te klasseren, mits bepaling echter:

- Dat het gebouw in zijn oorspronkelijke staat mag hersteld worden.
- Dat geen nieuwe gebouwen mogen opgericht worden.
- Dat de tuin het karakter van pastorijs tuin moet behouden
- Dat er geen publiciteitsborden nog palen mogen worden geplaatst in het landschap

- Dat er geen werken van welke aard ook uitgevoerd worden die thans het bestaande uitzicht zouden wijzigen zoals bv: het aanbrengen van wegverhardingen of het schilderen van de dekenij in een niet passende kleur.
- Dat de omheiningsgracht langs de straatzijde terug tot stand wordt gebracht zoals deze oorspronkelijk was.

Beschermingsbesluit: 23 april 1974 Kerk en kerkhof

Artikel 1: Als monument wordt gerangschikt, overeenkomstig de bepalingen van artikel 1 der wet van 7 augustus 1931, op het behoud van monumenten en landschappen, de oude dekenij van de Sint-Lambertusparochie te Westerlo, eigendom van de gemeente Westerlo.

Artikel 2: Als landschap wordt gerangschikt, overeenkomstig de bepalingen van het artikel 6 der wet van 7 augustus 1931, op het behoud van monumenten en landschappen, de tuin van vermelde dekenij, eigendom van de gemeente Westerlo.

Artikel 3: Wat betreft de rangschikking als landschap, worden voor de behartiging van het nationaal belang, de volgende beperkingen aan de rechten van de eigenaars gesteld: behoudens toelating verleend, overeenkomstig de bepalingen van het artikel 6 der wet van 7 augustus 1931, is het verboden:

- 1) Nieuwe constructies op te richten
- 2) De bestaande gebouwen te slopen, te verbouwen en de ordonnantie of het uitzicht ervan te wijzigen.
- 3) De beplantingen te wijzigen, de bestaande bomen meer dan normaal te snoeien en het struikgewas te kappen of uit te roeien.
- 4) Reclame-panelen of gelijk welke publiciteit aan te brengen
- 5) Lucht –en grondgeleidingen te plaatsen
- 6) Vijvers of grachten te dempen
- 7) De wegenis te verharderen
- 8) De natuurlijke configuraties van het terrein te wijzigen door allerlei werken en allerlei mogelijke activiteiten of ingrepen.

Artikel 4: Onze minister van Nederlandse Cultuur en Vlaamse aangelegenheden is belast met de uitvoering van dit besluit.

Omschrijving erfgoedkenmerken Oude Dekenij

Voormalige dekenij, sedert 1984 vrederecht en politierechtbank. Pastorie met oorspronkelijk omgrachte tuin gelegen ten noorden van de kerk, volgens jaarankers aan oostelijke achtergevel opgericht in 1618; volgens W. Van Spilbeeck vergrootte de abdij van Tongerlo in 1685 de pastorie en bouwde ze in 1786 een nieuwe, vermoedelijk slaat deze laatste vermelding op grondige verbouwingswerken waarbij de 17de-eeuwse kern behouden bleef. Volgens een inspectieverslag van 1975 werd de oorspronkelijke pastorie verhoogd met een bovenverdieping en aan westzijde verbreed met doortrekking van het dakvlak boven het aanbouwsel. Dit lager aanbouwsel werd in het derde kwart van de 19de eeuw op zijn beurt verhoogd met een bovenverdieping onder plat dak naar ontwerp van J. Van Gastel van 1858. Nieuwe volumewijziging in het vierde kwart van de 19de eeuw (zie kadastrische schetsen van 1891) met aanbouwsel aan noordgevel en een serre aan zuidgevel (zie oude foto's). 19de-eeuwse verbouwingen verwijderd bij de restauratie in 1981-1983 naar ontwerp van W. Vander Laenen van 1978.

Witgeschilderde baksteenbouw van zes traveeën en één à twee bouwlagen onder geknikt en

afgewolfd leien dak (nok parallel aan de straat). Rechthoekige muuropeningen onder meer beluikte benedenvensters; vernieuwde zandstenen omlijstingen. Verankerde, hogere oostelijke achtergevel met aangepaste vensters (zie ontlastingsbogen) en kwarthol geprofileerde, bepleisterde daklijst. Opkamervenster links. Lagere aanbouwsels ten noorden en ten zuidoosten. Aangepaste binnenindeling.

4.2.3 BESCHERMINGSBESLUIT BESCHERMD LANDSCHAP SINT-LAMBERTUSKERK

Aanvraag bescherming kerk en kerkhof

Het is wenselijk het kerkhof en de kerk in de klassering te betrekken, omdat ze een eenheid vormen met de vernoemde pastorie en typisch zijn voor het dorpsbeeld. Aan deze klassering zou de voorwaarde moeten toegevoegd worden dat bij eventuele opheffing van het kerkhof, Dit zou beplant worden en als groenzone worden toegevoegd aan de huidige hof van de pastorie.

Beschermingsbesluit: 11 juni 1976 Kerk en kerkhof

Artikel 1: Als monument wordt gerangschikt, overeenkomstig de bepalingen van artikel 1 der wet van 7 augustus 1931, de Sint-Lambertuskerk, te Westerlo, eigendom van de gemeente Westerlo.

Artikel 2: Als landschap wordt gerangschikt, overeenkomstig de bepalingen van het artikel 6 der wet van 7 augustus 1931, het kerkhof rond de Sint-Lambertuskerk, te Westerlo.

Artikel 3: Wat betreft de rangschikking als landschap, worden voor de behartiging van het nationaal belang, de volgende beperkingen aan de rechten van de eigenaars gesteld: behoudens toelating verleend, overeenkomstig de bepalingen van het artikel 6 der wet van 7 augustus 1931, is het verboden:

- 1) Nieuwe constructies op te richten
- 2) De bestaande gebouwen te slopen, te verbouwen en de ordonnantie of het uitzicht ervan te wijzigen.
- 3) De beplantingen te wijzigen, de bestaande bomen meer dan normaal te snoeien en het struikgewas te kappen of uit te roeien.
- 4) Reclame-panelen of gelijk welke publiciteit aan te brengen
- 5) Lucht –en grondgeleidingen te plaatsen
- 6) De wegenis te verharderen
- 7) De natuurlijke configuraties van het terrein te wijzigen door allerlei werken en allerlei mogelijke activiteiten of ingrepen.

Artikel 4: Onze minister van Nederlandse Cultuur en Vlaamse aangelegenheden is belast met de uitvoering van dit besluit.

Omschrijving erfgoedkenmerken Sint-Lambertuskerk

Gelegen aan de Grote Markt en Rietstraat. Ten oosten van het marktplein, excentrisch gelegen kerk met omliggend ommuurd kerkhof waarop grafmonumenten uit de 19de eeuw en het eerste kwart van de 20ste eeuw en eenvoudige zerken voor oudstrijders. Ondanks lange bouwgeschiedenis en verschillend materiaalgebruik homogeen gotisch/neogotische, georiënteerde kruisbasiliek. Koor en transept van 1416, hogere middenbeuk van circa 1525-1540; circa 1540 kerk waarschijnlijk uitgebreid met zijbeuken en terzeldertijd verhoging van het schip (zie K. De Winter), gebouw na een brand in 1594 hersteld in 1613, de vroegere toren met merkwaardige getorseerde spits zoals die te zien is op een archiedocument in het Rijksmuseum te Amsterdam, zou uit deze periode gedateerd hebben; bouwvallige toren in 1760 heropgebouwd door Brusselse architect Tibout (L. Sterckx) of Delvaux (W.

Aerts), eertijds met chronogram "CUM De Core Lapsa res Urgo". Het dossier van het plannenarchief van de provincie bevat een plan van P.J. Taeymans van 1885 voor het bouwen van een bergplaats en een doopkapel aan weerszijden van de toren. Huidig uitzicht bepaald door de grondige restauratie in de periode 1890-1904 door P. Langerock, terzefdertijd bouw van een sacristie, een privé-kapel voor gravin Jeanne de Merode en een grafkapel voor de familie de Merode. Herstellings- en restauratiewerken naar ontwerp van M. Vangenechten in 1976-1979.

Koor, dwarsbeuk en 19de-eeuwse grafkapel de Merode opgetrokken uit streekeigen ijzerzandsteen kenmerkend voor de Demergotiek; bakstenen schip, toren en koorkapel met decoratief en constructief gebruik van ijzerzandsteen voor plint, kordons, omlijstingen, steigergaten en banden; leien bedaking.

De plattegrond ontvouwt een ingebouwde vierkante westtoren, driebeukig schip van vier traveeën, vlak afgesloten transept van één travee en koor van drie rechte traveeën met driezijdige sluiting; sacristie ten noorden, koor- en grafkapel ten zuiden.

Sobere toren van vier geledingen met versneden overhoekse steunberen en octogonale, ingesnoerde leien naaldspits. Geprofileerde korfboogpoort in spitsbogige geprofileerde, ijzerzandstenen omlijsting met blind maaswerk en omlopende waterlijst; boogveld met wit zandstenen beeld van Sint-Martinus (geplaatst in 1903), refererend aan de kerkelijke rechten van het Utrechts Sint-Maartenskapittel. Spitsbogig tweelicht met witstenen tracerings, gekoppelde galmgaten ingeschreven in een spitsboognis.

Verankerd schip en lager koor geritmeerd door versneden steunberen en geopend met twee- of drielichtvensters met (neo)gotisch maaswerk onder meer driepas- en visblaasmotieven.

Kleine vrijstaande grafkapel met korfboogdeur in geprofileerde spitsboogomlijsting met wapenschild van de Merode, puntgevel met hogels en radvensters met maaswerk. Koorkapel of privé-kapel met gelijkaardige doch meer sobere toegang van ijzerzandsteen, dak met ijzeren kroon; sierankers en omringend ijzeren hek.

Bepoeterd en beschilderd interieur met verwerking van ijzerzandsteen voor omlijstingen, zuilen, scheibogen, schalken en gewelfribben. Spitsbogige scheiboogarcade op zuilen met achzijdige sokkel en lijstkapiteel waarop gekoppelde schalken met kleine vereenvoudigde kapitelen die de ribben opvangen van de kruisribgewelven met bakstenen gewelfvlakken. Analoge, verankerde kruisribgewelven in de zijbeuken, aan gevelzijde opgevangen door halfzuilen. Houten spitsstongewelf in transeptarmen voorzien van beschilderde gordelbogen op consoles en analoge nok- en gordingribben. Bepoeterte gewelfvlakken voor de kruisribgewelven van de koortravee en het straalgewelf van de koorsluiting; de ijzerzandstenen ribben vertonen hier de voor de Demergotiek typische teniet lopende profielen overgaand in de koormuren of in de schalken van de absis; geornamenteerde sluitstenen onder andere het wapenschild van de Merode en afbeelding van Sint-Lambertus.

Beelden uit diverse periodes: Gepolychromeerde houten calvarie, uit de tweede helft van de 15de eeuw; Heilige Donatus van Munstereiffel en Heilige Johannes Nepomucenus (?), uit de tweede helft van de 17de eeuw; reliëf met Jezus' doop, uit de eerste helft van de 18de eeuw; Heilige Johannes Evangelist en Heilige Leonardus van Noblac, uit het derde kwart van de 18de eeuw door Somers, en plaasteren beeld van De Hoop, uit de 19de eeuw.

Meubilair. Neogotische altaren. Gesculpteerde eiken communiebank (1690) en eiken preekstoel door G. Moons en F. Jordaens (1752). Neoclassicistische biechtstoelen (1844-1845). Doopvont met koperen deksel door J.M. Smets (1699). Eiken 19de-eeuwse binnendeuren met beeldhouwwerk en 19de-eeuwse glasramen. Obitborden van de familie de Merode vanaf 1625. Grafplaten uit de 16de tot 18de eeuw. Eiken Broederschapsluist met bekronend Mariamonogram en medaillon van 1771. Glasramen gesigneerd Stalins en Janssens.

4.2.4 HISTORISCHE EVOLUTIE

OMGEVING DEKENIJ 1716

Detail uit de figuratieve kaart van de dorpskern van Westerlo uit 1716 opgemaakt door **landmeter Pierre-Philippe Ricquier** (zuid-noord georiënteerd).

De dekenij werd in 1685 vergroot en bestaat in 1716 uit twee gebouwen met er tussen een binnenplaats. De toegang tot de Dekenij was in deze periode via een toegangsbrug over de schans aan de Verlorenkost. Een achtertoegang met brugje over de schans was aanwezig tussen de Sint-Lambertuskerk en de Dekenij.

De achtertuin kende een sterk geometrisch patroon van plantvakken met ertussen een padennetwerk. De moestuin bestaat uit eenzelfde geometrisch patroon van werkvelden met ertussen een rechtlijnig padenstructuur. De as evenwijdig aan de voorgevel, vormt een verbinding tussen Verloren kost en de Sint-Lambertuskerk en daarmee samen met de schans en het gebouw, de oudste aanwezige structuur.

De rand van de schans bestond uit heesters en opgaand groen.

OMGEVING DEKENIJ einde 1771 – 1778 (FERRARISKAART)

De **Ferrariskaarten** (*Carte de Ferraris*) zijn een verzameling van 275 uiterst gedetailleerde topografische kaarten van de Oostenrijkse Nederlanden. Zij kwamen tussen 1771 en 1778 tot stand onder leiding van Joseph de Ferraris, generaal bij de Oostenrijkse artillerie, veldmaarschalk in de Oostenrijkse Nederlanden. Het is de eerste systematische en grootschalige kartering, zowel in “België” als in heel West-Europa.

De kaarten werden opgemaakt aan de hand van opmetingen en waarnemingen ter plaatse. Die werden uitgevoerd door artilleristen van de “Ecole des mathématiques du corps d’artillerie des Pays-Bas autrichiens de Malines” en plaatselijke monniken. Aandacht werd vooral besteed aan het weergeven/ opnoemen van aanwezige elementen in functies van toekomstige militaire acties, dan wel het landmeetkundig correct intekenen van de elementen.

De kaarten van Ferraris geven aan dat de volledige tuin van de dekenij omringd was door een gracht. Het geheel vormde een typische “schans” die als verdediging tegen indringers diende. Deze schansstructuur vormt een van de oudste nog aanwezige structuren in het gebied. De gracht ligt volledig rond het domein en werd gevoed door de aanliggende gracht langs de Verlorenkost. Het domein was enkel toegankelijk via een brugje aan de Sint-Lambertusstraat. Het perceel van de Dekenij was ingedeeld in een voortuin, een achtertuin en een duidelijk door groen afgescheiden moestuin tussen Dekenij en begraafplaats.

De opbouw van de moestuin kende een geometrische structuur van teeltvakken voor wisselteelt. De oriëntatie van de vakken kan omwille van minder correcte landmeetkundige tekeningen in vraag worden gesteld. Vermist voorgaande figuratieve kaart van 1716 de zesdelige opbouw noord-zuid aangeeft en de afmetingen van het perceel een langgerekt perceel noord –zuid gerichte oriëntatie kent, lijkt de richting van Ferraris ongeloofwaardig. Een mogelijke foute interpretatie van de toenmalige monniken en studenten lijkt eerder aanneembaar.

Op de ferrariskaarten zien we wel een duidelijke symmetrische indeling van de hof in zes vakken. De kaart geeft ook informatie over de aanwezige vegetatie. De voor en achtertuin kenden een open

karakter (open ruimte) met opgaand groen langs de schans. Een dichte groenstructuur was vooral aan de zijden van de Verlorenkost en aan de zijde van de begraafplaats terug te vinden

Ter hoogte van de voortuin was een brugje aanwezig om toegang tot de voordeur te verlenen. Het brugje was vergezeld van een klein toegangsgebouwtje dat later niet meer aanwezig is in het landschap.

Het gebied evolueerde van een pastorie aan de kerk tot een verder uitgebouwde Dekenij onder impuls van de abdij van Tongerlo.

OMGEVING DEKENIJ einde 1788

Detail uit de figuratieve kaart van A. Meulemans (1788)

De kaart van A. Meulemans geeft een duidelijk beeld van de Dekenij en zijn omgeving. De kaart dateert van 1788, 12 jaar na de aanpassingen aan het gebouw. Op de kaart zien we ook een aantal veranderingen aan de omgeving van de Dekenij:

De indeling van de moestuin is gewijzigd van 6 vakken naar 4 vakken. De geometrische opbouw bepaald nog steeds het karakter van de tuin. De kaart geeft voor het eerst de huidige indeling van de moestuin weer: De moestuin grenst tegen de achtergevel van het gebouw. De hoofas loopt langs de voorgevel de moestuin in. Een dwarse as loopt in het midden van de tuin en deelt de tuin op in 4 gelijkwaardige percelen.

De voortuin wordt aangegeven als ingesloten binnenplaats.

OMGEVING DEKENIJ 1800 - 1984

Foto 1920 vanuit de kerktoeren

De foto uit 1920 geeft een waarheidsgetrouwe perspectief weergave van de Dekenij en zijn omgeving. De omgeving van de Dekenij kende samen met het gebouw, een aantal wijzigingen t.o.v. de laatste kaarten:

Het toegangsgebouwtje in de voortuin verdween. Vanuit het brugje werd een pad aangelegd loodrecht op de gevel dat zich opsplijt rond een driehoekig plantvak. Tussen moestuin en voortuin was de groenrand verlaagd om zichten naar de moestuin mogelijk te laten. Daarnaast was er een tuinberging aanwezig in deze rand. Tussen moestuin en achtertuin werd een tuinmuur gebouwd. De vierdeling van de moestuin werd behouden en versterkt door het aanwezige groen dat op de assen geënt was. De randen van de percelen van de moestuin werden begeleid door heesters en bomen.

De schans werd begeleid door houtkanten en opgaand groen. De omgeving wordt verder bebouwd met grootschalige gebouwen (Vrije Sint-Lambertusscholen 1883).

OMGEVING DEKENIJ 1984 - 2014

Rond de jaren 80' wordt de omgeving van de dekenij grondig heringericht:

- De voortuin wordt voorzien van een geometrisch patroon met hagen en bloemvakken en ertussen paden.
- Een tweede toegang wordt ingericht aan de Verloren kost met de integratie van een aantal parkeerplaatsen. Deze worden, samen met een nieuw hoofdpad haaks op de voordeur, ingericht met mozaïkkeien.
- De scheidingsmuur tussen achtertuin en moestuin wordt gesloopt.
- De restanten van de schans (Tussen 1960 en 1970 dichtgegooid) worden niet meer gevoed met water van de aanliggende grachten uit de Netevallei.
- De moestuin wordt omgevormd naar een siertuin:
 - o De indeling van de moestuin wordt volledig van lage haagjes voorzien i.p.v. de kruiden en heesters die er stonden.
 - o De percelen worden met gras ingezaaid
 - o De bomen langs de paden worden gekapt en vervangen door enkele fruitbomen op de open percelen
 - o In latere fase wordt een houten brugje aangelegd ter hoogte van de Verloren kost.

OMGEVING SINT-LAMBERTUSKERK 1716

De omgeving van de kerk kende een duidelijke hoofdtoegang op de Sint-Lambertusstraat, ter hoogte van de toegang van de kerk. Vanuit deze toegang was er een verbindend pastoorspad met de Dekenij. Een tweede pad was gelegen tussen de achterzijde van de kerk en de Dekenij. De aanwezigheid van graven is niet duidelijk afleesbaar op de kaart.

OMGEVING SINT-LAMBERTUSKERK 1771-1778 (FERRARISKAART)

De omgeving van de kerk werd ingericht als begraafplaats. Het gebied aan de voorzijde en de zuidzijde ommuurd. Achteraan was een houtkant aanwezig en vermoedelijk een dodenhuisje. De

graven werden aangegeven met sobere houten kruisjes. Aan de rand van de begraafplaats was een schooltje aanwezig. De begraafplaats werd achteraan begrensd door een Voetweg nr 80.

OMGEVING SINT-LAMBERTUSKERK 1855 – 1970

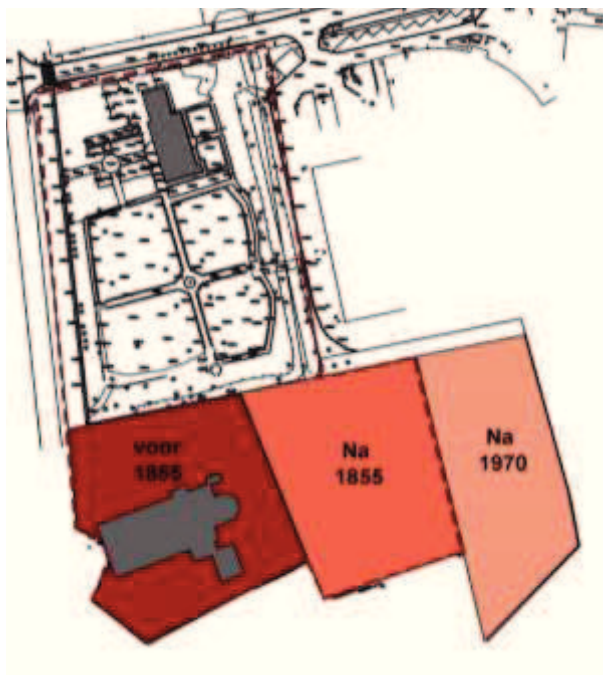

De begraafplaats werd uitgebreid in 1855 naar het achterliggende perceel. In 1898 werd de begraafplaats van een nieuwe ommuring voorzien. Het landschap rond de kerk evolueerde van een meer open en landelijk gebied waarin diverse functies werden ondergebracht zoals schooltje enz... naar een meer parkkarakter aan de rand van de oude kern van Westerlo:

- Het kerkhof evolueerde van een zeer sobere inrichting met zwarte houten kruisjes naar een sterk geïndividualiseerde inrichting van de graven.
- De ommuring vooraan werd vernieuwd in 1898.
- De introductie van grafkamers gebeurt aan de noordzijde van de begraafplaats en achter de kerk wordt de grafkapel van de familie de Merode gebouwd.
- Door het aflopen van de consessies komen bepaalde graven of zelfs volledige zones vrij op het oudste perceel. Op deze locatie wordt een zone gereserveerd voor oud strijders.

OMGEVING SINT-LAMBERTUSKERK NA 1970

De begraafplaats kent een tweede uitbreiding naar het achterliggende perceel:

- De nieuwe zone krijgt een groener parkkarakter omwille van nieuwe inzichten in onderhoud en beeldwaarde.

- De graven kennen een sterke personalisering met heel wat toevoegingen.

- Het oudste perceel wordt ingegroend. De meest waardevolle graven blijven behouden.

- Er wordt een secundaire toegang voorzien ter hoogte van, de vroegere voetweg nr.80. en een aan de Netevallei.

- De uitbreiding wordt volledig afgesloten door een haagstructuur. De paden worden aangelegd in dolomietverharding.

Evolutie uitbreiding begraafplaats

4.3 WAARDEN AAN DE GRONDSLAG VAN DE BESCHERMING

RELICTEN VAN DE VOORMALIGE SCHANS

De structuur van de schans is het oudste aanwezige element binnen het beschermd landschap. De schans was een verdedigingselement voor de aanwezige pastorie, later Dekenij. Vanuit de schans vertrok een af/aanvoergracht richting de vallei van de Nete. De schans is niet meer volledig aanwezig in het landschap. De helft werd eind 20ste eeuw (tussen 1960-1970) dichtgegooid door een groeiende ruimtebehoefte (parkeerruimte, bredere wegenis, geurhinder,...).

Het huidige relict zorgt voor een bijzondere meerwaarde aan de site op contextueel, ecologisch en historisch vlak. Het is een voorbeeld van een landschappelijk ensemble van schans en pastorie.

OMGEVING DEKENIJ

De buitenruimte van de Dekenij wordt gekenmerkt door een driedelige opbouw: voortuin, achtertuin en moestuin, elk met een eigen identiteit:

- 1) De voortuin vormt de entree tot de Dekenij en wordt gekenmerkt door een open ruimte met randen van sierplanten.
- 2) De achtertuin vormt een meer intieme geometrisch opgedeelde zone met randen van sierplanten en kruiden.
- 3) De moestuin wordt gekenmerkt door een sterke historische assenstructuur van paden met een geometrische indeling van de percelen.
- 4) De omgeving van de Sint-Lambertuskerk vormt een 4de deelgebied met een eigen karakter: de begraafplaats.

BOUWKUNDIG ERFGOED

Binnen het beschermd landschap bevinden zich twee waardevolle gebouwen: Sint-Lambertuskerk en de Oude-Dekenij. De twee gebouwen zijn beeldbepalend en drukken hun stempel op het omliggende landschap door hun eigen karakter en bijhorende functie.

De oude Dekenij

De oude Dekenij is geëvolueerd van een residentieel karakter naar een meer publiek-privaat karakter tot een publiek karakter (pastorie => Vrederecht => toeristisch attractiepunt). Het gebouw kende een sterke evolutie in zijn morfologie, maar heeft de eigenheid en bijhorende belangrijke historische elementen kunnen bewaren. De jaarankers op de

achtergevel geven aan dat bepaalde delen van 1618 dateren.

De Sint-Lambertuskerk

De kerk kent een rijke geschiedenis aan verbouwingen. Het koor dateert van 1416 en vormt het oudste element van het gebouw. De kerk als landschappelijk baken en eindpunt van de Grote Markt van Westerlo, behoudt zijn publiek karakter. De vele aanwezige historische elementen vormen samen met het gebouw een bijzondere erfgoedwaarde.

FUNERAIR ERFGOED

De begraafplaats rond de Sint-Lambertuskerk kent een aantal opmerkelijke graven die zich onderscheiden van de andere. Het gaat vooral om de grafkapel van de familie De Merode, een aantal grafkelders aan de rand van de begraafplaats en de graven van voorname personen uit de gemeente: burgemeesters, pastoors, oudstrijders... De elementen hebben een eigen karakter met typische kenmerken uit het verleden: grafsymboliek, materialisering,... die zorgen voor een bijzondere beeld –en erfgoedwaarde.

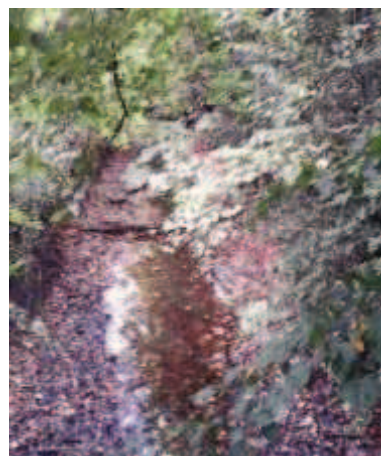
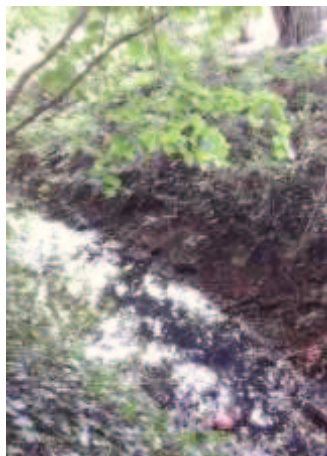
LANDSCHAPSELEMENTEN

- De ommuring van de begraafplaats zorgt voor een historische rand met een zekere eigenheid en karakter. De aanwezigheid van het urinoir zorgt voor een bijzonder element gekoppeld aan de ommuring.
- Symbolisch groen op de begraafplaats zorgt voor een diepere betekenis en beleving van de functie. Deze elementen vormen een cultureel en historische waarde voor de site.

4.4 ERFGOEDELEMENTEN

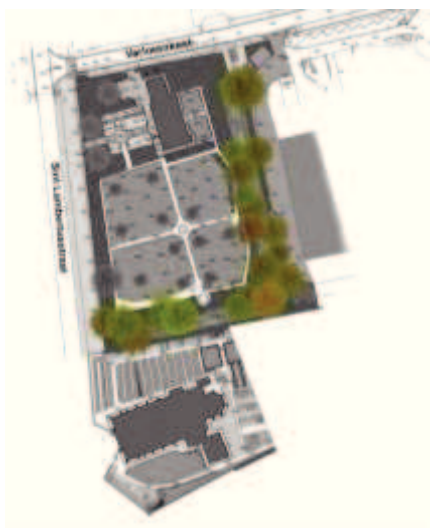
DE SCHANSSTRUCTUREN

De relicten van de schans bestaan uit een grachtvormig profiel van $\pm 6\text{m}$ breed (schouder tot schouder) en 2m (teen tot teen) en een diepte van minimum $+1\text{m}$. De bodem is gevuld met water en zorgt voor een nat biotoop met een specifieke vegetatie aan de randen. Het aanwezige reliet is minder dan de helft van de vroegere schans zichtbaar in het landschap.

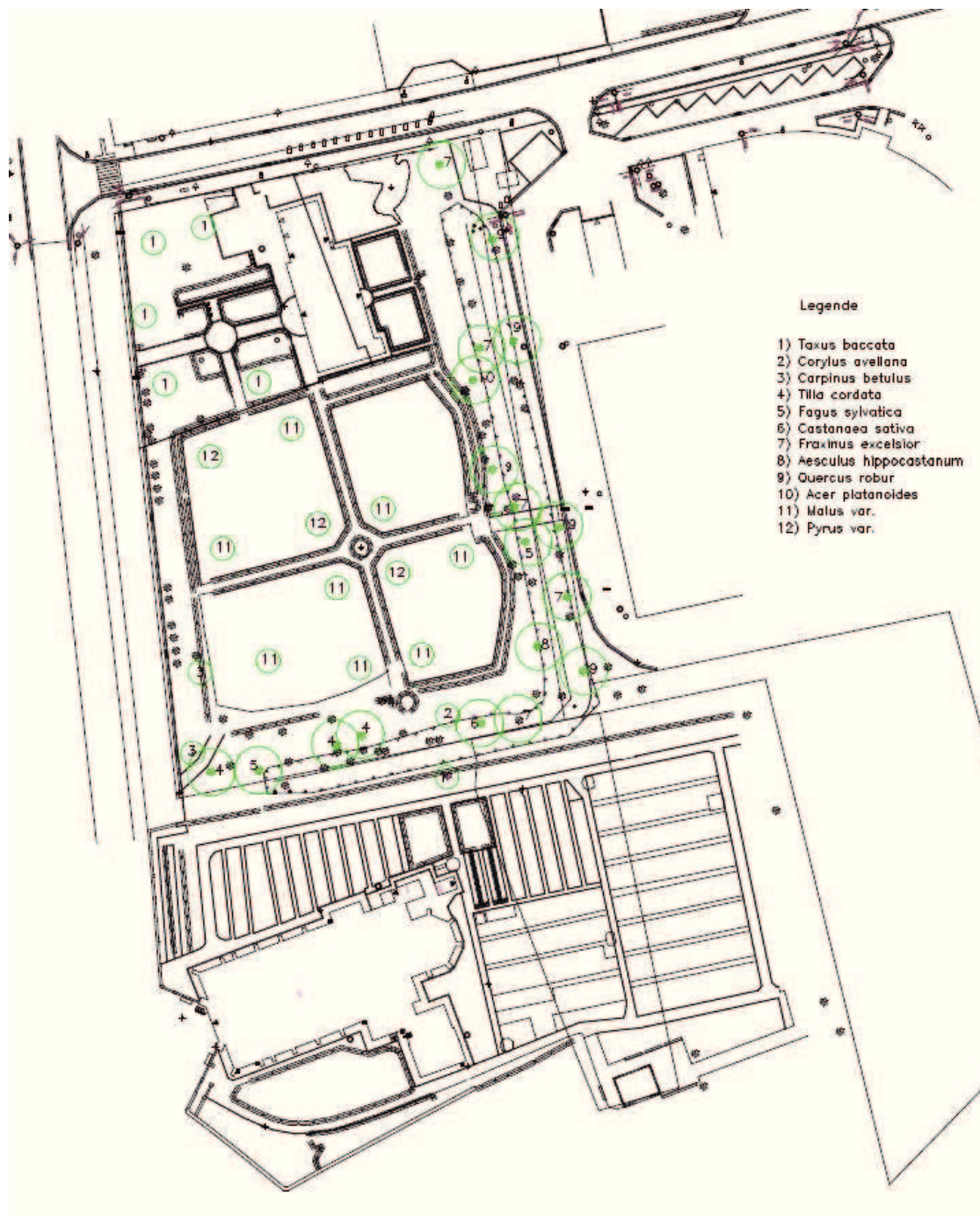
De grachtstructuur zorgt voor een fysieke barrière tussen Dekenij en omgeving en ondersteunt het serene karakter van de locatie (historisch verdedigingsmechanisme). De beleving in en rond de dekenij wordt verhoogd door de aanwezigheid van de grachtstructuren (aantrekking van water). Schansen zijn een typisch verschijnsel in onze streken en worden bedreigd door een foutief beheer en onwetendheid over de historische achtergrond van dergelijk landschappelijk element.

GROENE RAND AAN DE SCHANS

Het aanwezige groen bestaat uit een grote diversiteit aan inheems groen met een klein percentage exoten (*Robinia pseudoacacia*,...). Door natuurlijke verjonging is een grote hoeveelheid aan jonge bomen aanwezig (natuurlijk opschot). Samen met de oudere bomen vormt dit een dense groene rand die de Dekenij afschermt van de stedelijke invloeden rondom en accentueert het gebouw in zijn

omgeving (groen kader). Deze groene rand vormt een constante in de historische evolutie van het gebied (gaaf element). Binnen de groene rand komen een aantal waardevolle bomen voor. Onderstaande figuur geeft een aanduiding van de waardevolle bomen.

PADEN EN TOEGANGEN

1) De smeedijzeren toegangspoort

De smeedijzeren toegangspoort tot de Dekenij aan de Sint –Lambertusstraat is de afgelopen decennia de hoofdtoegang en lange tijd de enige toegang tot het perceel geweest (sinds einde 18de eeuw). De poort vormt een bijzonder element van deze toegang. Vanuit de toegang is een directe relatie met de toegang (voordeur) van de Dekenij (pad).

De toegang aan de Verlorenkost was rond 1716 de hoofdtoegang tot het gebouw en de binnenplaats als eindpunt van de hoofdas. De toegang is hersteld en verbreed bij het dichtgooien van de schans einde 20ste eeuw.

2) De paden in de vroegere moestuin kennen een duidelijke kruisopbouw als hoofdstructuur die de percelen van de moestuin gelijkwaardig opdeelt sinds 1788. Het tracé van de paden (gele aanduiding) is sindsdien niet meer gewijzigd. De andere paden worden afgebakend door heesters en vormen het kader van de moestuinvelden.

3) De begraafplaats kent twee toegangen: aan elke zijde van de kerk. Deze toegangen kennen eenzelfde smeedijzeren poort en afsluiting als de Dekenij. Vanuit de toegangen vertrekt een hoofdpad in een lus rond de kerk. De rijen graven zijn toegankelijk met tussenliggende smallere paden in dezelfde verharding.

WAARDEVOLLE GRAVEN, GRAFKAMERS EN KAPELLEN

De Graven van vooraanstaanden uit de gemeente: pastoor, burgemeester en mensen van adel hebben een bijzondere beeldwaarde en symbolische meerwaarde. Het behoud van deze graven is essentieel om de historische waarde van deze locatie te behouden. De grafkapel de Merode ligt achter de kerk (zone 4). De andere graven liggen gegroepeerd: De graven van vooraanstaanden liggen ten zuiden van de kerkgevel (zone 3). De oudstrijders liggen tegen de oude ommuring van de begraafplaats (Zone 2). De grafkelders liggen tegen de percelen van de Dekenij (zone 1).

AFSLUITING BEGRAAFPLAATS

De oude bakstenen ommuring uit 1898 is aan de voorzijde van de begraafplaats nog aanwezig samen met het smeedwerk. Op de muur staat een smeedwerk met punten om de toegang tot de begraafplaats te beletten. In de muur zijn twee toegangen tot de begraafplaats. De zuidelijke toegang geeft eveneens uit op een gemetst urinoir. De muur is een relict van de vroegere ommuring van de begraafplaats en een typisch element met een bijzondere waarde.

Op de locaties waar geen muur (meer) aanwezig is, wordt de begraafplaats afgesloten door een Ligusterhaag. Deze afsluitingen zorgen voor een afgeschermd perceel en een serene sfeer.

5. BEHEERDOELSTELLINGEN

5.1 HOOFDDOELSTELLINGEN OUDE DEKENIJ

5.1.1 HISTORISCHE ELEMENTEN

5.1.1.1 Behoud en beheer van het gebouw van de dekenij

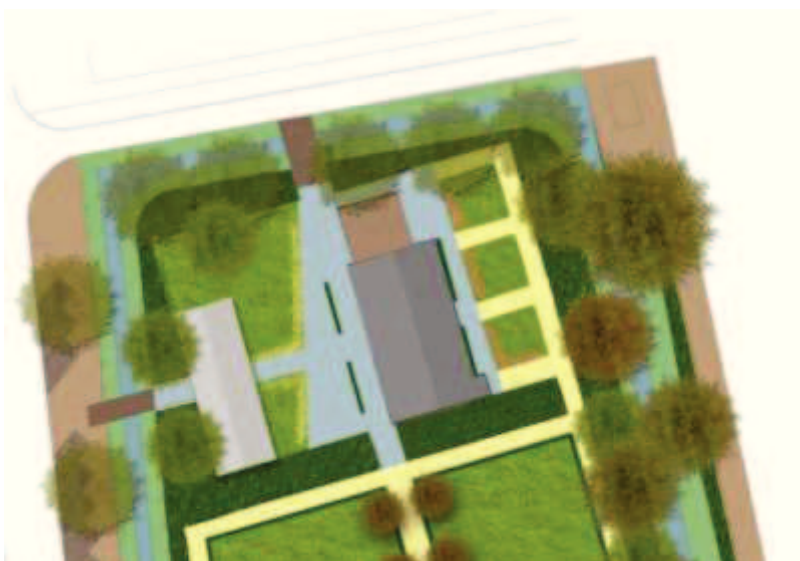
De Dekening kende reeds verschillende functies: pastorie, dekenij en tot slot vrederecht. Op dit ogenblik wordt nog een nieuwe functie voor de site gezocht. De nieuwe functie dient in synergie te gaan met de *genus loci* en de draagkracht van de site. Voor het behoud van het beschermd landschap is het van belang leegstand tegen te gaan en een gepaste functie te vinden. Bepaalde aanpassingen om een zeker programma in te passen in de site is mogelijk, mits rekening wordt gehouden met de erfgoedwaarden en elementen. Het behoud van het gebouw en zijn voorkomen is prioritair:

- Het behoud van het gebouw met beschilderde bakstenen muren met jaardatering, gevelankers, en ramen primeert.
- Nieuwe muren of zijmuren binnen het bestaande hoofdvolume zullen opgaan in het geheel.
- Nieuwe muren of zijmuren buiten het bestaand volume worden onderscheidend en hoogwaardig afgewerkt, doch met een ondergeschikt karakter.
- De latere noordelijke uitbreiding zal bij renovatiewerken worden gereduceerd in lengte om de vroegere schansstructuur, volgens het oorspronkelijke tracé, te kunnen herstellen.

Binnen de contouren van het gebouw zal worden gezocht naar een nieuwe bestemming. Het gebouw zal beperkte aanpassingen ondergaan om in te spelen op huidige noden en comfort, afgetoetst aan de nieuwe bestemming(en). Bij het herbestemmen van het gebouw dient rekening te worden gehouden met de interacties tussen gebouw en voor/achtertuin en het eerder gesloten/gescheiden karakter van de moestuin.

Het programma van een mogelijke herbestemming dient in de eerste plaats te worden gerealiseerd binnen het bestaande volume van de Dekening (behoud) om de impact op het omliggende landschap en de beeldwaarde te beperken (volumewijzigingen tot een minimum beperken). Indien het programma echter niet volledig kan gerealiseerd worden, kunnen een aantal ruimtelijke voorstellen worden afgewogen:

Het herbouwen van het historisch poortgebouw (18de eeuw) in een hedendaagse versie

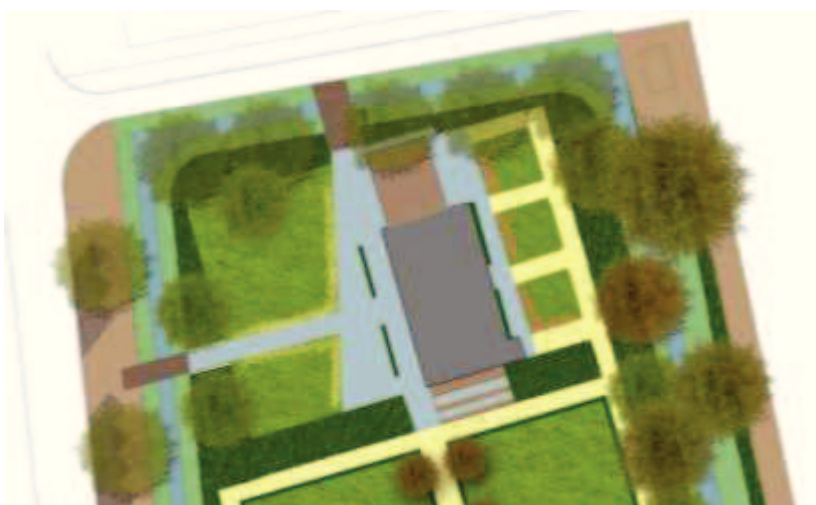
Een dergelijke ingreep herstelt de oorspronkelijke voortuin als binnenplaats en het historisch ensemble van gebouwen. Het poortgebouw is ondergeschikt aan het gebouw van de Dekenij en onderscheidend in materiaal en uitvoering. De groenstrook tussen voortuin en moestuin wordt behouden als derde wand van het binnenplein.

Uitbreiding bestaand gebouw aan de noordzijde

De uitbreidingen aan de noordzijde zijn sinds 1858 een feit. De eerste uitbreiding gebeurde tot tegen de gracht. Na het dempen van de gracht aan de noordzijde in de jaren '60 werd de nieuwe uitbreiding van 1981 (gedeeltelijk) over het tracé van de gracht gerealiseerd.

Indien de uitbreiding aan de noordzijde van het gebouw wordt herzien, **kan deze worden herleid tot de contouren van 1858 om voldoende ruimte vrij te maken om de gracht langs de noordzijde te restaureren**. De uitbreiding laat toe een toegang tot het gebouw, aangepast aan de normen en richtlijnen van vandaag, te realiseren. De uitbreiding onderlijnd de oorspronkelijke noord-zuidas doorheen het gebied en krijgt een ondergeschikt karakter t.o.v. het huidige gebouw.

Uitbreiding bestaand gebouw aan de zuidzijde

De uitbreiding vormt een onderdeel van het aanwezige groen tussen voor/achtertuin en anderzijds moestuin (buffer). De nieuwe uitbreiding respecteert het aanwezige pad en zijn historische waarde als erfgoedelement m.a.w. het huidige tracé van het pad vormt de uiterste grens van de uitbreiding in zuidelijk richting. De interactie tussen de zuidelijke uitbreiding van het gebouw en de moestuin is eerder passief (zicht vanuit het gebouw op de tuin). Het actief betrekken van de ruimte van de moestuin bij de activiteiten van het gebouw is af te raden omwille van de historische context en de beperkte draagkracht van deze ruimte.

a. wenselijkheid: zeer hoog

b. haalbaarheid: lastig, de herbestemming hangt van vele factoren af, ligt dus ook politiek moeilijk.

5.1.1.2 Behoud en herstel tuinstructuur

De verschillende deelruimten met een eigen identiteit, dienen te worden behouden en zelfs versterkt. Het groene karakter dient maximaal te worden uitgebouwd in functie van een nieuwe invulling vb: Toeristische dienst, horeca, kunstcentrum, ... Bij de uitwerking van een nieuwe functie zal het onderscheid tussen voortuin, achtertuin en moestuin worden gerespecteerd. Het gebruik van deze ruimtes, in relatie met het gebouw wordt afgetoetst aan het historisch karakter van deze ruimtes:

- Voortuin als toegangszone tot de dekenij en zijn omgeving
- Achtertuin als private ruimte in relatie tot het gebouw
- Moestuin als aparte landschapskamer zonder veel interactie met het gebouw of zijn omgeving

Voortuin

De voortuin vormt een zone als ontvangstruimte van bezoekers in relatie tot de toekomstige functie van de Dekenij. De huidige inrichting dateert van eind 20ste eeuw en zorgt voor een aantasting van de open ruimte zoals deze voorheen functioneerde. Het herstel van deze openheid als ontvangstzone is wenselijk om een multifunctioneel gebruik mogelijk te maken en een zekere flexibiliteit naar de toekomst open te laten.

De voortuin heeft lange tijd gefunctioneerd als binnenplaats, sterk afgebakend door gebouwen en schans. De oorspronkelijke toegang aan de Verlorenkost gaf uit op de binnenplaats tussen de dekenij en het toegangsgebouwtje. Deze toegang wordt als hoofdtoegang behouden. De toegang aan de Sint-Lambertusstraat wordt als tweede hoofdtoegang behouden, maar is ondergeschikt aan deze aan de Verloren kost.

Het streven naar het behoud van de identiteit van deze afgesloten open toegangsruimte moet

worden versterkt.

Het huidige omsloten karakter wordt bekomen door de aanwezigheid van waardevol groen (*Taxus baccata*). Een aangepast beheer om deze waardevolle Taxussen in stand te houden, is prioritair. Het zicht vanuit de Sint-Lambertusstraat op de dekenij dient echter te worden verbeterd:

- Zichtassen vanuit de Sint-Lambertusstraat herstellen
- Aankondiging Dekenij door een poortgebouw kan de historische context versterken
-

a. wenselijkheid: hoog

b. haalbaarheid: gemakkelijk, poortgebouw doenbaar indien budgetvriendelijke uitwerking

Achtertuintuin

De achtertuin kende een bestemming als private afgesloten ruimte bij het gebouw van de Dekenij (oude gesloopte muur). De achtertuin bestond uit een sterk gestructureerde tuinzone die (volledig) was afgezonderd van zijn omgeving (tuinmuur, groen, water,...). De achtertuin bestond uit een aantal deelpercelen, lineair verdeeld over de achtergevel.

De geometrische opdeling wordt behouden en versterkt door een uitbreiding richting Verloren kost. De scheiding tussen achtertuin en moestuin wordt versterkt door een herstel van de heesterstructuur. Het beheer van de achtertuin is gericht op het behoud van de groene ruimte met de integratie van kruiden en bloemenrijke heesters en een duidelijke groen kader als rand.

a. wenselijkheid: hoog

b. haalbaarheid: gemakkelijk

Moestuin

De moestuin is zijn functie als productietuin verloren. De sterke structuren (paden, percelering,...) zijn bewaard gebleven. De omvorming van een productietuin naar een parkkarakter is niet wenselijk. De zone van de moestuin dient te worden benaderd als een aparte landschapskamer, ingericht als tuin die functioneert als groene overgangszone tussen de activiteiten van de Dekenij en de sereniteit van de begraafplaats. De benadering als tuin vraagt om directe toegangen te beperken en passages te vermijden. Het aanwezige groen moet worden vernieuwd en de padenstructuur moet worden geherwaardeerd in zijn geometrische vormtaal.

Het karakter van de moestuin wordt bepaald door de sterke indeling van de ruimte door paden in de vorm van een kruis. De hoofdarm is geënt op de voorgevel van het gebouw en de vroegere toegangen. De indeling in vier open percelen refereert naar de vroegere activiteiten van de moestuin en de toegepaste wisselteelt. De randen van deze percelen en de paden werden afgebakend door kleine heesters, kruiden en fruitbomen. Deze structuur is ongewijzigd sinds 1788.

Het behoud van deze historische padenstructuur en geometrische perceelsindeling is prioritair. Het beheer is gericht op het in standhouden van de paden, het groene karakter van de geometrische grasvlakken en de omkadering door heesters/hagen.

Een herstel van het structurerend groen op de rand van de paden wordt beoogd. Het refereren naar de historische lineaire opvulling van de moestuin in de verschillende open grasvelden kan een hedendaagse toets geven, ondersteunend aan het groene tuinkarakter van de deelruimte.

De huidige toegangen tot de ruimte worden vervangen door een enkele externe toegang aan de zijde van de begraafplaats in het verlengde van de hoofdas door de moestuin. De activiteiten binnen deze zone beperken zich tot een passief karakter die de draagkracht van de ruimte en zijn historische elementen niet overschrijdt. De onafhankelijkheid van deze landschapskamer t.o.v. het gebouw van de dekenij en de voor- en achtertuin dient te worden behouden.

a. wenselijkheid: hoog

b. haalbaarheid: gemakkelijk

5.1.1.3 BEHOUD EN HERSTEL SCHANS

De schans vormt een belangrijke structuur van het landschap van de Dekenij. De schans vormde een historisch verdedigingsmechanisme dat de Dekenij en zijn omgeving beschermde tegen aanvallen

van buitenaf. Een herstel van deze watergracht is cruciaal om de identiteit en de beeldwaarde van de site te versterken. Verschillende doelstellingen worden vooropgesteld:

- Herstel van de geomorfologie van de gracht
- Herstel waterniveau in de gracht
- Herstel waterkwaliteit in de gracht

Het herstel van de geomorfologie van de gracht

Het (gedeeltelijk) herstel van de schans zal zorgen voor een geborgen en rustig karakter binnen een stedelijke context. Het schermt de ruimte af van het publiek domein en versterkt de eigenheid van de ruimte als tuin. De schans als oudste element, zorgt voor een uniek historisch element waaraan een hoogwaardige beleving aan kan worden gekoppeld. (water in een stedelijke context).

Het herstel bestaat enerzijds uit het herprofileren en ruimen van de bestaande gracht en anderzijds uit de realisatie van het herstel van de vroegere tracés van de grachtenstructuur.

Herstel waterniveau in de gracht

Naast het herstel van de schans dient de watertoevoer te worden hersteld. De oorspronkelijke watertoevoer via een aanvoergracht uit de Netevallei is door recente ontwikkelingen niet meer mogelijk. Alternatieve oplossingen moeten zorgen voor de voeding en overloop van de schans om een zeker waterniveau te garanderen.

Herstel waterkwaliteit in de gracht

De waterkwaliteit van de schans werd vroeger gegarandeerd door een permanente aan – en afvoer van water. Het herstel van deze aan – en afvoergracht is niet meer mogelijk. Alternatieve aanvoer van zuiver water is cruciaal om het herstel van de schans te doen slagen.

a. wenselijkheid: zeer hoog

b. haalbaarheid: lastig, diverse elementen dienen in rekening te worden gebracht en onderzocht.

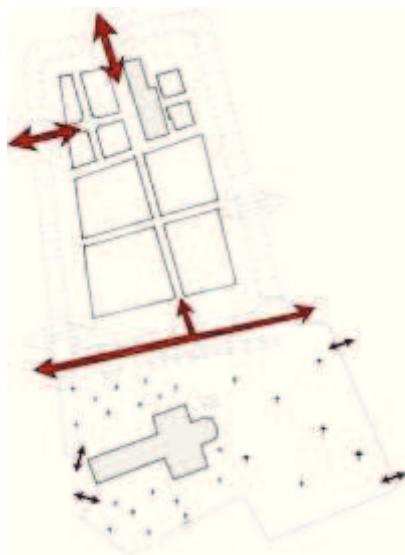
Ruimen van de schans

Het beheer van de schans is gericht om verlanding tegen te gaan. Het slib in de bestaande schans zal op regelmatige tijdstippen worden geruimd, hetgeen ongetwijfeld een gunstige invloed zal hebben op de waterkwaliteit.

a. wenselijkheid: hoog

b. haalbaarheid: goed doenbaar, maar duur

5.1.1.4 Herstel en behoud toegangsstructuur

De padenstructuur van de moestuin vormt grotendeels een erfgoedelement en dient te worden behouden. Ze vormen structurerende elementen binnen het gebied waarop de historische toegangen waren geënt.

De structuur van de schans is sturend naar functie en gebruik in zijn omgeving. Vroegere toegangen dienen te worden hersteld en latere nieuwe toegangen worden afgeschaft. De schans biedt dank zij een herstel van de vroegere toegangen, bescherming tegen passanten en ongewensten (vb: snachts afsluiten) van de tuin van de Dekenij.

Het gebied was slechts op beperkte plaatsen toegankelijk. Het herstel van deze toegangen versterkt het tuinkarakter en de context van de ruimten. De toegangen kunnen terug worden geënt op de historische padenstructuur en zorgen dat bezoekers

via de voortuin de site bezoeken.

De achtertoegang krijgt door de locatie en een lagere padenhiërarchie een minder prioritaire rol. De uitbreiding van de begraafplaats met zijn grafkelders, zorgde dat de historische toegang, tussen begraafplaats en dekenij, niet kan worden hersteld. Het tracé van de oude voetweg nr 80 richting achtertoegang kan wel worden hersteld. De oude verbinding naar de toegang van de kerk kan worden herlegd langs de schans, in het verlengde van de voetweg.

a. wenselijkheid: hoog

b. haalbaarheid: vergt goede communicatie met publiek

5.1.1.5 Behoud en herstel van de verhardingssokkel (20)

De verhardingssokkel rond het gebouw van de Dekenij bestaat uit een kasseiverharding en dient te worden behouden. De sokkel zal conisch worden verbreed ter hoogte van de voortuin. De verbreding wordt gerealiseerd in synergie met de materialen van het toegangspad van de Sint-Lambertusstraat om de toegankelijkheid en het multifunctionele karakter aan de voorzijde van het gebouw te verhogen.

a. wenselijkheid: zeer hoog

b. haalbaarheid: goed doenbaar, maar afstemmen op de werken aan het gebouw

5.1.1.6 BEHOUD EN ONDERHOUD VAN KLEINE BOUWKUNDIGE ELEMENTEN

De kleine bouwkundige elementen zullen de nodige aandacht krijgen om verval tegen te gaan, ook al zijn ze niet meer functioneel (zoals bv. De Smeedijzeren toegangspoort).

a. wenselijkheid: hoog

b. haalbaarheid: eenvoudig voor de elementen die nog functioneel zijn, doenbaar voor de andere

5.1.2 ESTHETISCHE ELEMENTEN

De hierboven aangehaalde historische elementen dragen sterk bij tot het huidige uitzicht van de omgeving van de Dekenij. Diverse bouwkundige elementen leveren een belangrijke bijdrage aan de esthetische beleving van de tuin: zoals de smeedijzeren inkompoorten.

5.1.2.1 Interactie tussen de onderling landschappen en hun omgeving

In het historische ontwerp van de tuin, vormt de Dekenij het eindpunt van diverse zichtassen, vooral vanuit de Sint-Lambertusstraat wordt het zicht op de Dekenij waardevol geacht. Tussen Verloren kost en Dekenij enerzijds en tussen de begraafplaats en de Dekenij anderzijds is interactie wenselijk.

a. wenselijkheid: hoog

b. haalbaarheid: gemakkelijk, maar nooit uit het oog verliezen bij grote werkzaamheden

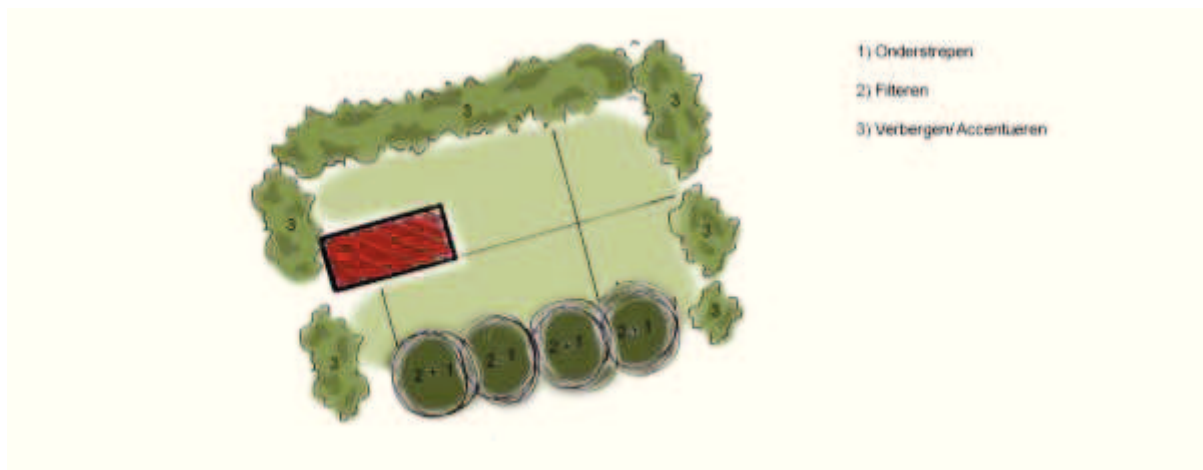
5.1.3 NATUURWETENSCHAPPELIJKE ELEMENTEN

5.1.3.1 BEHOUD EN HERSTEL GROENE RAND

Langs de westzijde is de tuin slecht afgeschermd t.o.v. het schoolgebouw ter hoogte van de Verloren kost. Het groene kader ontbreekt als achtergrond van de Dekenij en moet worden hersteld. De rest van de bestaande groenstructuur dient maximaal te worden behouden als groen kader rond de Dekenij om de achterliggende stedelijke ontwikkelingen af te schermen.

De zone langs de Sint-Lambertusstraat wordt een open lage structuur (conform ferraris). Deze lage rand onderstreept het gebouw in het landschap en versterkt de beeldwaarde. De andere zijden behouden hun dense structuur.

- a. wenselijkheid: aan te bevelen
- b. haalbaarheid: eenvoudig

5.1.4 BEHEERDOELSTELLINGEN M.B.T. HET BOMENBESTAND

De aanwezige waardevolle bomen worden in standgehouden. Gerichte beheermaatregelen worden opgezet om de vitaliteit te behouden of zelfs te verbeteren. Ze vormen niet alleen de historische referenties van het landschap maar dragen bij aan het groene kader van de tuin en de samengaannde ecologische waarden.

- a. wenselijkheid: zeer hoog
- b. haalbaarheid: vrij duur, maar kan in eigen beheer na volgen geschikte opleiding

5.1.5 BEHEERDOELSTELLINGEN M.B.T. NATUUR

5.1.5.1 Prioritair behoud en herstel van inheemse fauna en flora

De inheemse flora wordt behouden en ondersteunt. Het historische beheer van de tuin van de dekenij was gericht op een synergie tussen de verschillende elementen van de natuur. Door de functiewijziging is een afname van de biodiversiteit en het inheems plantgoed een gevolg. Het ondersteunen van de bestaande inheemse flora kan door het weren van exoten en het versterken van de biodiversiteit door een verhoging van de soortenrijkdom van fauna en flora.

- a. wenselijkheid: aan te bevelen
- b. haalbaarheid: eenvoudig

5.2 NEVENDOELSTELLINGEN OUDE DEKENIJ

5.2.1 BEHEERDOELSTELLINGEN M.B.T. TOEGANKELIJKHEID EN RECREATIE

5.2.1.1 Design for all

De eisen rond toegankelijkheid voor sites met een publieke functie zijn gedurende decennia grondig veranderd. Binnen het beheer wordt rekening gehouden met diverse groepen en gebruikers van de ruimte. Extra aandacht dient te gaan naar mensen met een beperking. De toegang tot de omgeving van de Dekenij moet voor elke gebruikersgroep met een aanvaardbaar comfort mogelijk zijn.

a. wenselijkheid: hoog

b. haalbaarheid: eenvoudig

5.2.1.2 Meubilair

De omgeving van de dekenij wordt gevormd van een private tuin naar een tuin met een publiek karakter. Dergelijke omvorming vraagt een integratie van elementen die het recreatieve aspect ondersteunen. Deze elementen worden landschappelijk ingepast met respect voor het historisch karakter en de historische elementen.

a. wenselijkheid: hoog

b. haalbaarheid: eenvoudig

5.3 BEHEERDOELSTELLINGEN OMGEVING SINT-LAMBERTUSKERK

5.3.1 HISTORISCHE ELEMENTEN

5.3.1.1 Behoud van de begraafplaats als begraafpark

De gehele structuur van de begraafplaats is grotendeels ongewijzigd gebleven. Verschillende graven werden bij het beëindigen van de concessies opgeruimd. De vrijgekomen ruimte wordt ingegroend. Omwille van het historisch belang zal niets aan de hoofdpaden structuur worden gewijzigd. De niet waardevolle graven zullen in de toekomst, na beëindiging van de concessie worden opgeruimd en ingegroend. De waardevolle graven worden in stand gehouden. Het karakter van de begraafplaats wordt omgevormd naar een begraafpark met waardevolle graven.

5.3.1.2 Behoud van het kerkgebouw

Het kerkgebouw heeft een grote historische waarde met een aantal waardevolle elementen. Het gebouw maakt als baken, deel uit van het landschap en dient in zijn huidige staat te worden behouden. Herstellingen moeten steeds gebeuren met respect voor het oorspronkelijk ontwerp en met gebruikmaking van dezelfde materialen.

5.3.1.3 BEHOUD EN ONDERHOUD VAN KLEINE BOUWKUNDIGE ELEMENTEN

De kleine bouwkundige elementen maken hiervan deel uit en ze zullen dus ook de nodige aandacht krijgen om verval tegen te gaan, ook al zijn ze niet meer functioneel.

Behoud en herstel van de ommuring begraafplaats

De ommuring aan de voorzijde dient te worden behouden en gerestaureerd in zijn oorspronkelijke voorkomen. De urinoirs aan de toegang, vormen een waardevol onderdeel van deze bouwkundige elementen en dienen te worden bewaard. De Smeedijzeren toegangspoort en afsluiting aan de toegang van de begraafplaats vormen een onderdeel van de ommuring en worden behouden.

a. wenselijkheid: zeer hoog

b. haalbaarheid: doenbaar

Funerair erfgoed

Binnen de oude begraafplaats zijn een aantal waardevolle graven, grafkamers en grafkapel aanwezig. Deze elementen dienen te worden behouden en hersteld (Verzakkingen, erosie, breuk,...). Ze vormen cultuur- historische elementen met een bijzonder beeld – en symbolische waarde en dienen bij voorkeur in hun huidige staat te worden behouden.

5.3.2 ESTHETISCHE ELEMENTEN

De hierboven aangehaalde historische elementen dragen sterk bij tot het huidige uitzicht van de begraafplaats. Diverse bouwkundige elementen leveren een belangrijke bijdrage aan de esthetische beleving. Om deze elementen tot hun recht te laten komen dienen een aantal factoren in rekening te worden gebracht:

5.3.2.1 Interactie tussen de onderlinge landschappen en hun omgeving

2. Interactie bevorderen

In het historische ontwerp van de begraafplaats vormt de kerk het eindpunt van diverse zichtassen, vooral vanuit de aanwezige paden. Het zicht op de kerk moet maximaal gerespecteerd blijven. Daarnaast dient de relatie tussen kerk en dekenij te worden hersteld. Het realiseren van een aantal zichtassen tussen de twee entiteiten is wenselijk.

a. wenselijkheid: hoog

b. haalbaarheid: gemakkelijk, maar nooit uit het oog verliezen bij grote werkzaamheden

2. Afschermen van storende elementen

De stedelijke ontwikkeling langs de Sint-Lambertusstraat en de Verloren kost zorgt voor een mindere beeldwaarde vanuit de begraafplaats. Tussen begraafplaats, Sint –Lambertusstraat en Verloren kost worden maatregelen uitgewerkt om de beeldwaarde te verhogen vanuit de begraafplaats.

a. wenselijkheid: hoog

b. haalbaarheid: doenbaar op openbaar domein.

5.3.3 NATUURWETENSCHAPPELIJKE ELEMENTEN

5.3.3.1 BEHOUD EN HERSTEL SYMBOLISCH GROEN

Een begraafplaats wordt gekenmerkt door een grote symboliek waarbij natuurlijke elementen een grote rol vervullen. Het aanbrengen van groen en bloemen wordt massaal toegepast. Hierin worden twee groepen onderscheiden: heesters en kruidachtigen.

De heesters komen voor als solitair of als haagstructuur (rand begraafplaats of deelzone). En bestaan uit soorten als Taxus, Buxus, Ligustrum en dwergconiferen.

De kruidachtige vegetatie komt vooral voor rond de graven onder de vorm van potplanten of vaste planten waaronder: Chrysanten, Heuchera, Erica, Lavandula,...

Het behoud en versterken van de waardevolle solitairen en symbolisch plantgoed is wenselijk in functie van de context.

a. wenselijkheid: matig hoog

b. haalbaarheid: doenbaar.

5.4 NEVENDOELSTELLINGEN BEGRAAFPLAATS SINT-LAMBERTUSKERK

5.4.1 BEHEERDOELSTELLINGEN M.B.T. HET BOMENBESTAND

Op dit ogenblik zijn er geen bomen aanwezig ter hoogte van het beschermd landschap op de begraafplaats. Om de begraafplaats om te vormen naar een parkkarakter is het wenselijk enkele solitaire waardevolle bomen aan te planten. De bomen vormen hoge accenten in het landschap en kunnen zichtassen sturen. Vaak is de symbolische impact van een boom groot. Bij de aanplant van bomen gaat het om accentgroen die de beeldwaarde en de symbolische waarde (groenblijvers =

eeuwigheid, bloesems = cycli van het leven, Tilia = Mariaboom, ...) verhogen met soorten als: *Pyrus calleryana* 'Chanticleer', *Taxus baccata*, *Cornus kousa*, *Tilia cordata*, *Gymnocladus dioica*.

a. wenselijkheid: hoog

b. haalbaarheid: eenvoudig na het opruimen van bepaalde graven.

5.4.2 BEHEERDOELSTELLINGEN M.B.T. NATUUR

5.4.2.1 Onderhoudsvriendelijke groen integreren

Door het toepassen van de pesticidetoets is het niet meer wenselijk naakte grond vrij te laten tussen de graven. Het onderhoud van dergelijke percelen vraagt een enorme uitdaging en is biologisch niet interessant. Het aanplanten van groenblijvende bodembedekkers biedt mogelijkheden om het onderhoud te vergemakkelijken en de natuur –en beeldwaarden te verhogen.

a. wenselijkheid: matig

b. haalbaarheid: enkel haalbaar na bodemverbetering

5.4.3 BEHEERDOELSTELLINGEN M.B.T. TOEGANKELIJKHEID

5.4.3.1 Design for all

De eisen rond toegankelijkheid voor sites met een publieke functie zijn gedurende decennia grondig veranderd. Binnen het beheer wordt rekening gehouden met diverse groepen en gebruikers van de ruimte. Extra aandacht dient te gaan naar mensen met een beperking. De toegang tot de begraafplaats moet voor elke gebruikersgroep met een aanvaardbaar comfort mogelijk zijn.

a. wenselijkheid: hoog

b. haalbaarheid: eenvoudig

5.4.3.2 Meubilair

De begraafplaats wordt omgevormd van een functionele begraafplaats naar een begraafpark met een publiek karakter. Dergelijke omvorming vraagt een integratie van elementen die het recreatieve aspect ondersteunen. Deze elementen worden landschappelijk ingepast met respect voor het historisch karakter en de historische elementen.

a. wenselijkheid: hoog

b. haalbaarheid: eenvoudig

6. BEHEERMAATREGELEN

6.1 BEHEERMAATREGELEN OUDE DEKENIJ

6.1.1 ARCHEOLOGISCH ONDERZOEK

Bij werken met een eventuele impact op archeologie dienen de minimum normen voor archeologisch onderzoek te worden toegepast. De bedoeling van het invoeren van de normen is een minimum-kwaliteit te bereiken bij elke stap binnen het registreren, documenteren en rapporteren van archeologische terreinwaarnemingen. De minimumnormen zijn opgesteld vanuit een procesanalyse van het archeologische terreinwerk, waarbij de stappen in het onderzoek op een algemeen niveau beschreven worden. Deze stappen komen meestal terug bij elke opgraving of prospectie met ingreep in de bodem. Vervolgens definiëren de normen welke handelingen het archeologisch team bij elke stap minimaal moet uitvoeren. Daarbij is getracht een optimale verhouding te bereiken tussen kosten (te investeren tijd, middelen en menskracht) en baten (te winnen informatie, en de kwaliteit daarvan).

6.1.2 HISTORISCHE ELEMENTEN

Alle werken die uitgevoerd worden (aanplantingen, herstellen van wegen, werken aan de gracht) zullen gebeuren met respect voor de architectuur van de tuin en het gebouw.

6.1.2.1 Behoud en onderhoud van de gebouwen (12)

Alle eventuele verbouwingen en herstellingen zullen steeds gebeuren met respect voor het oorspronkelijk ontwerp.

6.1.2.2 Herstel en uitbreiden van de verhardingssokkel (20)

De verhardingssokkel rond het gebouw van de Dekenij bestaat uit een kasseiverharding en dient te worden behouden en hersteld. De verhardingssokkel zal conisch worden uitgebreid ter hoogte van de voortuin. De verbreding bestaat uit een verharding van natuurstenen keien. Bij voorkeur worden de mozaïkkeien maximaal herbruikt en wordt op eenzelfde hoogte als de sokkel gerealiseerd.

Zie ontwerpplan in bijlage.

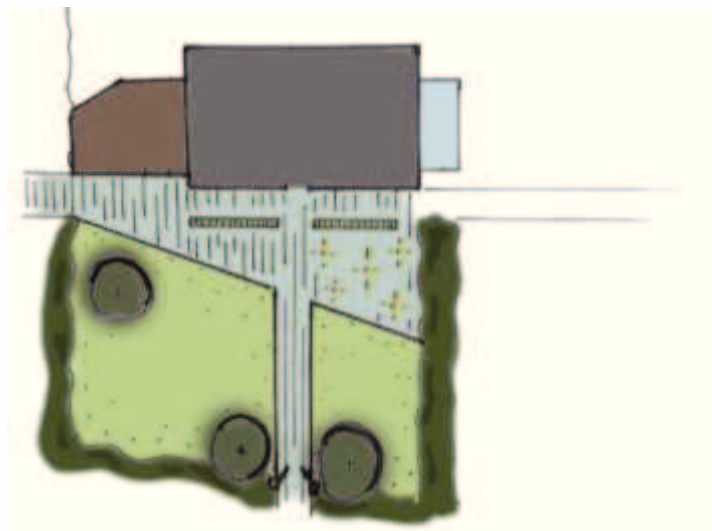
6.1.2.3 Herstel van de voortuin (21)

De voortuin wordt opengewerkt en ingezaaid met een grasmengsel. De rand van het grasveld wordt, ter hoogte van de verhardingssokkel, aangeplant met bloemrijke heesters. Ter hoogte van de schans wordt een heestermassief van symphoricarpos (her)aangeplant.

Bij de inrichting dient het groene karakter te primeren op het verhardingspercentage. Daarbij is de relatie tussen de toegang aan de Sint-Lambertusstraat en de voordeur duidelijk af te lezen. Vanuit deze toegang, met het smeedijzeren poortwerk, wordt een toegangspad, geënt op de historische structuur en de vroegere toegang van het gebouw, voorgesteld.

De verhardingssokkel rond het gebouw kan in de voortuin worden uitgebreid onder een bepaalde hoek. Deze ruimte functioneert als ontvangstzone tegen het gebouw met mogelijkheden tot terras. Tegen de verhardingssokkel wordt siergroen aangeplant als verwijzing naar de groene randen en plantvakken die in het verleden bij het gebouw werden ingericht. Vanuit dit pad wordt de bezoeker

zijn aandacht getrokken naar de nieuwe toegang van het gebouw, door de verharding van de verbrede sokkel.

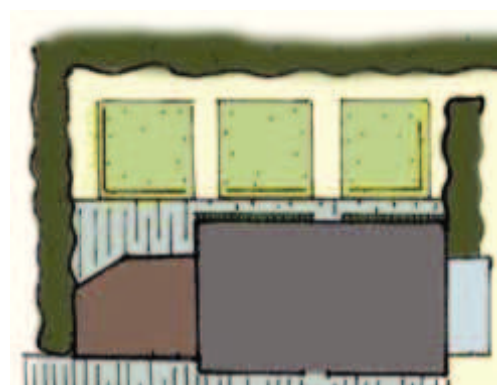

De open ruimte wordt verder begrensd door een heestermassief waarin de waardevolle *Taxus solitaires* worden behouden.

De toegang vanuit de Verloren kost dient de relatie met de aanwezige tuinstructuren aan te gaan (hoofdas met toegangen als eindpunt). Het onderstrepen van de as enerzijds en het gebouw anderzijds, kan gebeuren door een haagstructuur als begeleiding van de as door de open ruimte van de voortuin.

6.1.2.4 Herstel van de achtertuin (19)

De achtertuin zal worden vergroot conform de korrel van het gebouw. De huidige tuin is sterk verkleind door een verruiging van de omgeving en is weinig onderscheidend t.o.v. de aanliggende moestuin. De achtertuin dient zich te onderscheiden door de interactie met het gebouw en het aanwezige siergroen/kruiden. De interieurruimten staan in relatie met de achtertuin (zicht op de tuin en toegang via de achterdeur). De openheid van de ruimte wordt maximaal behouden. De sokkel van verharding vormt een kader rond het gebouw en verbetert de toegankelijkheid bv: achterdeur.

Het groene karakter dient maximaal te worden bewaard en versterkt. De geometrische opbouw is gebaseerd op het oude pad aan de achtertoegang, dat de ruimte opdeelde voor 1980 en op de kaart van 1716. De bestaande uitbreiding aan de zijde van de Verloren kost vraagt een herhaling van deze geometrie. Tegen de achtergevel van de dekenij wordt een lage haag van *Taxus* voorzien als groene plint van het gebouw. Om het groene karakter te behouden en versterken, worden twee varianten voorgesteld:

De groenvakken van gras of een bodembedekker zorgen voor een multifunctionele openheid met aan de uiterste randen siergroen van vaste planten (kruiden) en bloemrijke heesters. De vakken worden omsloten door een geometrische padenstructuur.

Een dergelijke opbouw laat toe de achtertuin, (bij speciale gelegenheden), te betrekken bij de activiteiten in het gebouw of als multifunctionele buitenruimte met behoud van het historische karakter in te schakelen:

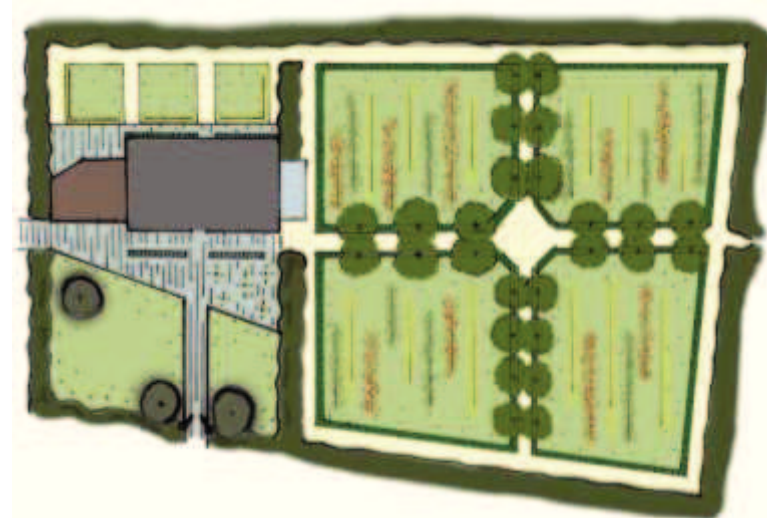
- Plaatsen van een kleine tent
 - Receptieruimte
 - Tentoonstellingsruimte
- De huidige haagstructuren kunnen worden behouden en uitgebreid om de structuren te

versterken. De vakken worden opgevuld met kruiden en bloemrijke heesters. Deze variant vraagt een intensiever onderhoud en zorgt voor beperkte gebruikersmogelijkheden van de buitenruimte.

De fysieke scheiding tussen achtertuin en moestuin is een belangrijk aandachtspunt en bestaat uit een laag tot middelhoog heestermassief (1-3m hoog). Deze afscheiding versterkt het afgesloten karakter van deze ruimte die in sterke relatie staat met de binnenruimte en slechts zeer beperkt met zijn omgeving.

6.1.2.5 Herstel van de moestuin (14)

De doelstellingen van de moestuin zijn het behoud en het herstel van de indeling van de percelen in 4 deelpercelen door een geometrische padenstructuur:

De percelen worden maximaal behouden en ter hoogte van de huidige gracht gecorrigeerd, om het geometrisch patroon te zuiveren. De percelen behouden hun grasoppervlak om het groene karakter te versterken. In het gras worden rijen bloembollen aangebracht, die een bepaalde periode van het jaar suggereren naar het vroeger bodemgebruik.

De randen worden voorzien van haagjes als hedendaagse interpretatie van de vroegere heesterranden van de moestuin.

Ter hoogte van de hoofdassen

worden fruitbomen en noten geplant om de assen te accentueren en de ruimte op te delen in groene tuinkamers.

De huidige brug over de gracht (Verloren kost) kan worden herlegd naar de historische locatie aan de begraafplaats of vervangen door een nieuwe.

De haagjes van de moestuin dienen op plaatsen met een slecht voorkomen te worden vervangen/verjongt (*Buxus sempervirens*). De fruitbomen worden behouden in de tuinvakken (uitdoofbeheer) en op termijn vervangen door jonge exemplaren langs de hoofdassen.

6.1.2.6 Behoud en herstel haagstructuren Dekenij (14)

De haagjes rondom de deelpercelen van de moestuin zijn binnen verschillende zones in slechte staat en moeten worden heraanplant. De haagjes worden gesnoeid op een maximale hoogte van 50cm volgens een conisch profiel (licht aan de onderzijde doorlaten). Het snoeien gebeurt 2 jaarlijks (buiten vorstperiodes of op zon-rijke zomerdagen). Een eerste snoeiperiode gebeurt in mei/juni. Een tweede snoei gebeurt na augustus.

6.1.2.7 Oude fruitboomrassen (16)

Bij nieuwe aanplantingen van de fruitbomen langs de hoofdassen dient rekening te worden gehouden met de aanplant van oude fruitrassen. De vroegere moestuin kende reeds een verzameling van fruitbomen. De integratie van oude rassen betekent een grote natuur - en beeldwaarde. De

moestuin kan als semi publieke tuin een meerwaarde in de omgeving worden en als pluktuin functioneren.

Er wordt bij de aanplant van nieuwe fruitbomen gekozen uit volgende oude rassen:

Appels:

- Brabantse Bellefleur
- Dubbele Bellefleur
- Franse Bellefleur
- Groene Boskoop
- Court Pendu Rosat
- Eijdsener Klumpke
- Jacques Lebel
- Keuleman
- Dubbele Keuleman
- Rambour D'Hiver
- Reinette Baumann
- Reinette de France
- Reinette étoilée
- Reinette Grise
- Reinette Hernaut
- Reinette Vurenveld
- Transparante Blanche
- Winter Banana

Peren:

- Belle Angevine
- Beurré Alexandre Lucas
- Beurré Diel
- Beurré Hardy
- Bruine Kriekpeer
- Calebasse à la Reine
- Calebasse Bosc
- Calebasse De Tirlemont
- Clapp's Favourite
- Comtesse de Paris
- De Curé
- Double Flip
- Durondeau
- Jefkespeer
- Legipont
- Nouveau Poiteau
- Saint Remy
- Williams Duchess
- Zomerkeizerin

Kersen en krieken:

- Bigarreau Blanc
- Bigarreau Burlat

- Bigarreau Esperen
- Bigarreau Napoleon
- Bigarreau Noir
- Brabanders
- Early rivers
- Hedelfinger Riesenkirsche
- Pater Stefaan
- Schaarbeekse Kriek
- Waterkriek

Pruimen:

- Altesse Double
- Altesse Simple
- Belle de Louvain
- Bleue de Belgique
- Mirabelle de Nancy
- Pamelse Datjes
- Reine Claude d'Althan
- Reine Claude d'Oullins
- Reine Claude Verte
- Sultan

Diverse:

- Kwee Champion
- Mispel Reus van Breda
- Juglans regia
- Zwarte Moerbeï

6.1.2.8 Behoud, onderhoud en herstel van de schans (1)

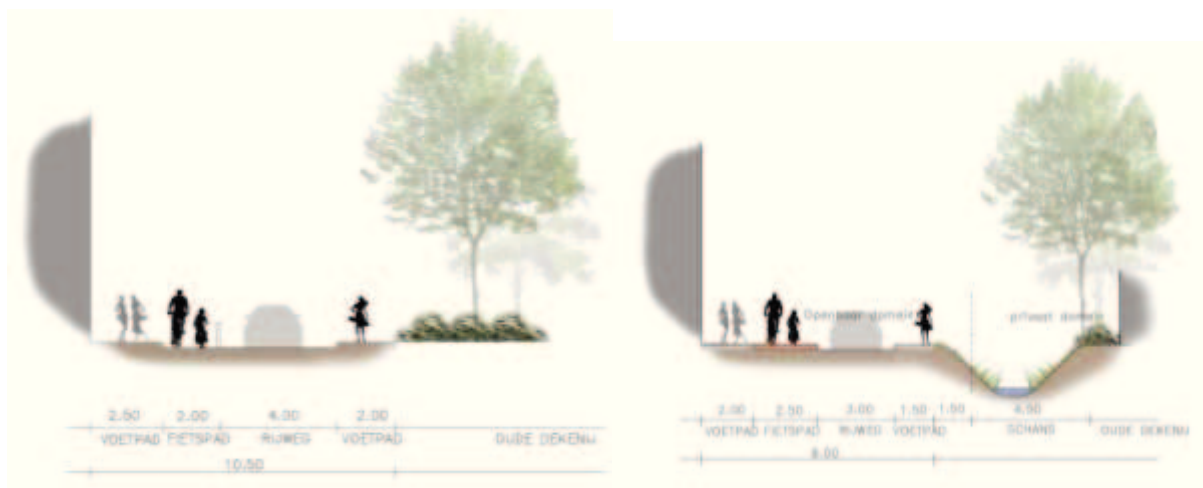
Herstel bestaande schans

Het behoud en herstel van de bestaande schansstructuur wordt in eerste fase vooropgesteld. Er zal eerst een sanering moeten worden uitgevoerd van de aanwezige bodem (slibverwijdering). Eerst moet het slib opnieuw geanalyseerd worden om na te gaan of er een vervuiling aanwezig is, want dit heeft sterke gevolgen voor het hergebruik van het slib. Na de slibverwijdering kan een uitdieping en herprofilering van het grachtprofiel plaatsvinden, tot 50cm onder de grondwatertafel. De grondwatertafel situeert zich rond de 13,50mTAW. Er zal steeds getracht worden het oorspronkelijk profiel van de gracht maximaal te behouden. Vervolgens kan een aanplant van riet en oevervegetatie zorgen voor een aanzet van waardevolle flora in functie van de biodiversiteit en de waterkwaliteit. Het streefbeeld van een natuurvriendelijke oever bestaat uit een zone met oeverplanten die vrijwel voortdurend onder water staan en een interne bedekking heeft van ca 50%. Dat wil zeggen dat er tussen de waterplanten nog voldoende water zichtbaar moet zijn. Van het totale wateroppervlakte van de watergang is bij voorkeur 10-20% bedekt met oeverplanten.

Herstel vroegere tracés

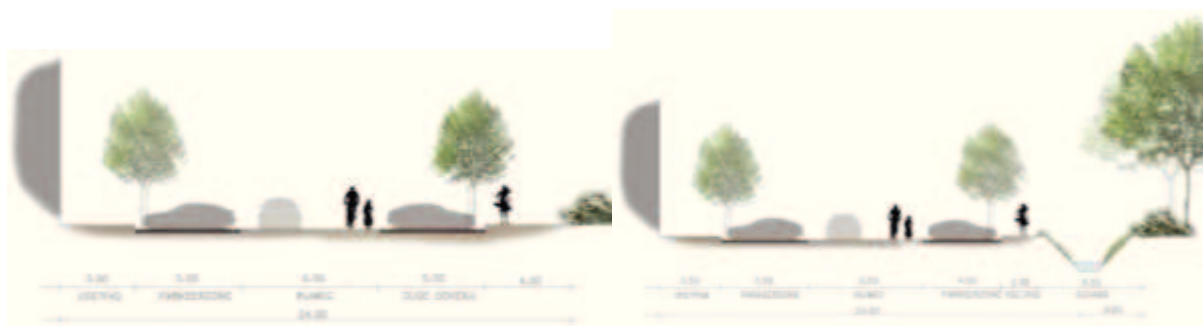
Het herstel van de vroegere tracés van de schans is een van de voornaamste beheerdoelstellingen. Ruimtelijk onderzoek wijst uit dat het herstel een minimale invloed heeft op de huidige omgeving:

PROFIEL VERLOREN KOST

Ter hoogte van de Verloren kost dient het profiel van de weginfrastructuur te worden herbekeken. Het voet -en fietspad langs de school zal grotendeels worden behouden. Door een minimale wegbreedte en breedte van het voetpad, kan ruimte worden gecreëerd om de schans te herstellen. De structuur van de schans komt gedeeltelijk op privé domein te liggen en gedeeltelijk op openbaar domein. Het historische tracé van de schans kwam vermoedelijk tot tegen het huidige bijgebouw van de dekenij (zo dicht mogelijk bij de oorspronkelijke locatie). Archeologisch onderzoek kan de exacte locatie van de schans achterhalen. Dankzij de reconstructie van de schans kan de beleving van de schans (het erfgoed) worden vergroot door een grotere benadering en zicht op het water en het versterken van het tuinkarakter (tuna = afgesloten buitenruimte).

PROFIEL SINT-LAMBERTUSSTRAAT

Aan de Sint-Lambertusstraat kan het profiel en het aantal parkeerplaatsen behouden blijven en zelfs worden geoptimaliseerd door de haakse parkeerplaatsen onder een hoek van 90° in te richten. De voetgangerszone aan de zijde van de Dekenij wordt versmald van 4m breed naar 2m breed, zonder comfortverlies. De vrij gekomen ruimte biedt de mogelijkheid om de schans volwaardig te herstellen in zijn oorspronkelijke breedte van 6m.

6.1.2.9 Plaatsen van brugjes (18, 27)

Het herstel van de schans vraagt om de inrichting van een aantal brugjes die toegang geven tot de Dekenij. De technische uitwerking van de te voorzien brugjes zal verder bestudeerd worden in het concrete uitvoeringsdossier van de heraanleg van de schans. De brugjes worden mogelijks voorzien in een houten constructie of kennen een houten afwerking. De brugjes ter hoogte van de Sint-Lambertusstraat en tussen kerkhof en Dekenij kennen slechts een beperkte belasting en breedte

(uitsluitend als voetgangersbrugjes).

Het Brugje aan de Verloren kost dient ook toegang te geven voor dienstverkeer naar de Dekenij en wordt hierop berekend (brandweer, dienstvervoer en leveringen).

Zie technische snede in bijlage 8.

Mogelijks referentiebeeld van de brugjes

6.1.2.10 Water aanvoer en afvoer (2, 23, 24)

De ecologische waarde kan worden gekoppeld aan een ruimer gebied van de Netevallei. Het aquatische karakter zorgt voor een specifiek biotoop voor fauna en flora met een hoge biodiversiteit in het hart van het oude centrum. Om dit biotoop te creëren is een regelmatige afvoer van hemelwater noodzakelijk en een noodoverloop naar de Netevallei.

AANVOER:

De schans kende een aanvoer van water via de Netevallei. Deze verbinding is ondertussen verdwenen. Een aantal oplossingen dienen te worden gezocht binnen de huidige context:

- Afkoppeling van regenwater van de aanwezige gebouwen: Sint-Lambertuskerk en de Dekenij. Het afgekoppelde hemelwater wordt naar de schans gebracht (+ 50m³ per maand).
- Afkoppeling van hemelwater van de omliggende wegenis en woningen kan op lange termijn een duurzamere oplossing bieden voor een frequente aanvoer van water in de schans. Het hemelwater van deze centrumstraten kan worden gebufferd in de schans. De maximale berging van de schans is 1250m³. Een knelpunt wordt omgezet naar een potentie: buffering van hemelwater is noodzakelijk om de waterproblematiek tegen te gaan, terwijl de schans nood heeft aan hemelwater om de cultuurhistorische en ecologische waarde te verbeteren.

AFVOER:

De afvoer van overtollig water dient te worden onderzocht. Een nieuwe verbinding richting Netevallei kan worden gerealiseerd of een overloop naar de bestaande of nieuwe riolering kan worden ingecalculleerd.

6.1.2.11 Onderhoud, herstel en afboording van de wegen (10, 13)

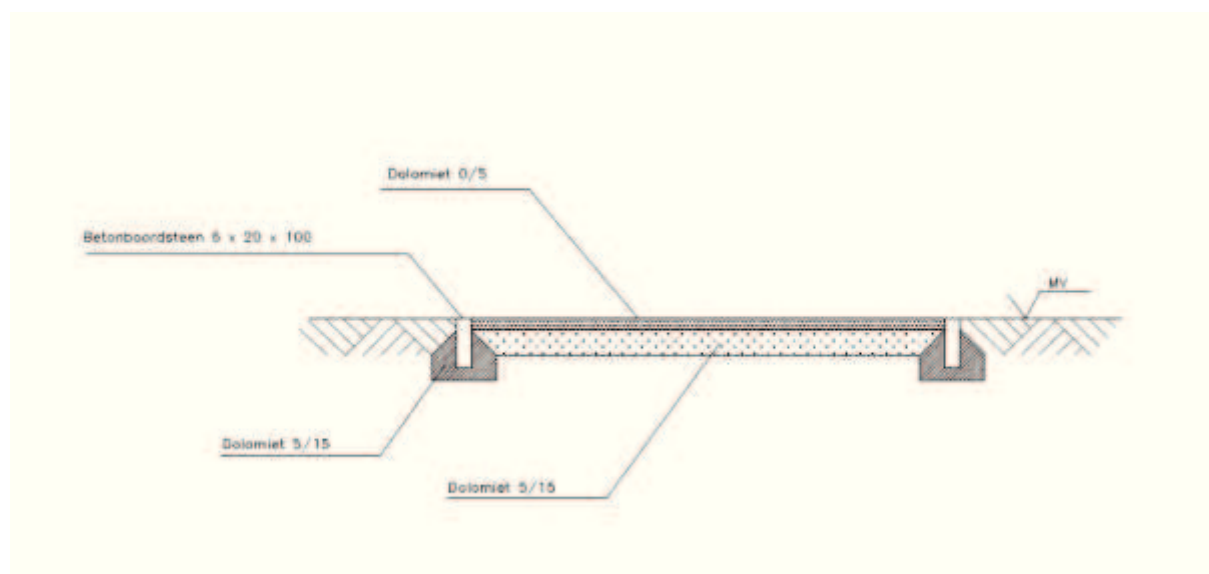
De padenstructuur zal volgens de historische morfologie worden hersteld. De afboording van de wegen (met betonboorden van dikte 6cm) werkt zeer efficiënt en is vrij duurzaam. De afboording zorgt voor een makkelijker onderhoud van de wegen en zorgt voor het vastleggen van de historische tracés. De boordstenen worden begeleid door haagjes van *Buxus sempervirens*. De stut van de boordstenen moet voldoende wortelruimte garanderen voor de aanliggende hagen.

De staat van de dolomietverharding zal 5 jaarlijks worden gecontroleerd en indien nodig vernieuwd om plas en spoorvorming weg te werken en de geometrie van de moestuin te herstellen. De paden worden tweelaags uitgevoerd volgens het typebestek 250 hfst. 4.2.1.2. De paden zijn evenwel niet geschikt voor zwaar vervoer, dus blijft streng toezicht nodig op het gebruik van de wegen, niet in het minst door de gemeentediensten zelf.

Uiteraard blijft controle nodig van de toestand van de paden en eventuele mankementen moeten hersteld worden met hetzelfde materiaal (en kaliber). Bij opvullen van putten wordt eerst de onderlaag wat losgemaakt zodat dit nadien terug één geheel vormt met het opvulmateriaal.

Als (stukken van) wegen moeten vernieuwd worden, wordt gewerkt volgens een dwars helling (helling 2%). De onderlaag bestaat uit een korrel 5/15 en de bovenlaag uit een korrel 0/5. De dikte van de onderlaag bedraagt 10cm. De bovenlaag 5cm.

De paden worden hersteld en voorzien van een nieuwe bovenlaag in dolomiet. Voor de bovenlaag wordt volgende korrelverdeling voorgesteld: 0/5.

6.1.3 BEHOUD EN ONDERHOUD VAN KLEINE BOUWKUNDIGE ELEMENTEN (11)

Een aantal kleine bouwkundige elementen in de tuin maken integraal deel uit van de omgeving van de Dekenij:

6.1.3.1 Toegangspoort uit smeedwerk

Al deze elementen zullen het nodige onderhoud krijgen om ze in stand te houden. Grotere instandhoudingswerken zullen steeds gebeuren volgens het originele ontwerp en met gebruikmaking van de originele materialen.

Bij de realisatie van de schans zal de poort volledig intact worden verplaatst. Indien de bakstenen

zuilen niet in zijn geheel kan worden verplaatst, zullen deze terug worden gemetst volgens het oorspronkelijk voorkomen.

6.1.4 BEHOUD, ONDERHOUD EN HERSTEL VAN DE GROENRAND

Het behoud van de bestaande groenrand wordt vooropgesteld. Instandhoudingswerken zijn echter noodzakelijk. We onderscheiden volgende maatregelen:

6.1.4.1 Standplaatsverbetering (3)

Niet alleen wonden op bomen door storm, aanrijtschade of snoei zijn de oorzaken van verzwakking en aantasting bij bomen, vooral slechte groeiplaatsfactoren zijn de grote boosdoeners waardoor de boom sterk verzwakt. De verdichting is hier hoogstwaarschijnlijk het grootste probleem. In een dichte bodem kunnen de wortels niet meer doordringen zodat de wortelontwikkeling wordt beperkt of zelfs verhinderd. Daarnaast heeft de dichtheid van de bodem een meer of minder grote invloed op het lucht- en zuurstofgehalte en op het vochtleverend vermogen. Bij het afschaffen van de olifantensporen en na bepaalde inrichtingswerken, kunnen bepaalde maatregelen noodzakelijk zijn. Er bestaan verschillende manieren om de onvoldoende geschikte grond in het park te verbeteren.

* Bij een sterke verdichting van de bodem kunnen de bodemlagen losgebroken en gemengd worden door spitten of woelen. Hierdoor verbetert en vergroot het doorwortelbaar volume. De grond moet wel een voldoende vochtleverend vermogen hebben en voldoende voedingselementen bezitten.

* Een andere manier is de luchtcompressiemethode (ploffen). Dit heeft tot doel de lucht-waterhuishouding en de doorwortelbaarheid van de grond te verbeteren door het vergroten van de poriën. Hiertoe wordt via een in de grond gestoken holle lans een hoeveelheid lucht in de grond geperst. Deze lucht zoekt een weg door de grond naar boven. Normalerweise ontstaan hierbij scheuren en poriën die de bodemstructuur verbeteren. Aan de lucht die de explosie veroorzaakt kunnen meststoffen en/of hulpstoffen toegevoegd worden (IPC - Groene Ruimte, 1994a).

Met het ploffen worden mycorrhizaschimmels in de grond geïnjecteerd. Bepaalde schimmelsoorten vormen met de wortel van een boom een mycorrhiza, waarvan beide partners voordeel hebben. De schimmel gebruikt de suikers als energiebron en de boom vergroot zijn opnamecapaciteit. Over het algemeen heeft een gezonde boom op een gezonde groeiplaats een groot aantal verschillende schimmelpartners (IPC - Groene Ruimte, 1992). Deze methode verkeert wetenschappelijk gezien nog in een experimentele fase. Er is nog maar weinig onderzoek verricht. Het kan zijn dat de methode jaarlijks zal moeten worden herhaald om enig resultaat te boeken.

6.1.4.2 Controle (4)

Geregelde controle van de gezondheidstoestand van de bomen is essentieel om een goed beheer te kunnen voeren. In de tuin van de Dekenij en de begraafplaats is het zeker nodig om het jaar een controleronde uit te voeren. Dit hoeft niet te betekenen dat alle bomen dan een grondige inspectie moeten krijgen. Bij bomen zonder risicofactoren hoeft dat maar om de 5 jaar. Bomen met zware gebreken worden wel jaarlijks geïnspecteerd en als het risico te groot wordt komen ze op de lijst van te vellen bomen.

Zware risicofactoren zijn o.m.:

- Houtpaddestoelen aan de boombasis, in het bijzonder zwavelzwam en reuzenzwam
- Paddestoelen op de stam, zeker tonderzwam
- Bomen met grote stamholten, waarbij minder dan 2/3 van de stamomtrek nog gezond is

- Bomen met slecht vergroeide vertakkingen, de zogenaamde "plakoksels"

6.1.4.3 Soortenkeuze (3)

Er moeten natuurlijk ook nieuwe bomen in de te verwezenlijken groenrand (Verloren kost) aangeplant worden om de verjonging te kunnen verwezenlijken. Indien bomen worden aangeplant zal gekozen worden voor streekeigen soorten. Hiertoe behoren: zomereik, haagbeuk, beuk, zoete kers, zwarte els en gewone es.

6.1.4.4 Aanplanten (3)

Ter hoogte van de Verloren kost wordt de groenrand aangeplant met bosgoed. Het ideale tijdstip van planten is vlak voor de wortelgroei (voorjaar), maar voor loofboomsoorten maakt het weinig verschil of ze in het najaar, winter of voorjaar worden geplant. Op plaatsen waar in het voorjaar de bodem te nat kan zijn is er een voorkeur om te planten in het najaar. Belangrijk is dat er een tijdstip gekozen wordt met bewolkt, vorstvrij en windstil weer.

De planten dienen reeds over een stevige stam te beschikken (maat 16/18), dit mede om vandalisme aan de boompjes te voorkomen. Bij elke boom dient een steunstaak, 3m lang aangebracht, tot op een diepte van 0,6 à 0,8m onder het maaiveld. Elke boom wordt aan de steunstaak bevestigd met twee bindsels per plant. Het is aan te raden boompalen aan te schaffen die vervaardigd zijn uit FSC-gecertificeerd hout.

6.1.4.5 Verwijderen van ongewenste soorten (3)

Onder ongewenste soorten worden alle exoten verstaan waaronder *Prunus serotina*, *Robinia pseudoacacia*, ... maar ook de soorten met een sterke vermeerdering vb: *Acer pseudoplatanus*, *Betula pendula*,...

Een overmaat aan zaailingen kan best aangepakt worden in de jonge staakfase, d.w.z. als de zaailingen 1 à 2 m hoog zijn. Jonge zaailingen zijn dikwijls massaal aanwezig, maar slechts een fractie daarvan overleeft de eerste jaren. Daarom kan beter gewacht worden tot een natuurlijke selectie gebeurd is maar de boompjes nog wel met de hand kunnen uitgetrokken worden. Rooien wordt slechts vergunningsplichtig als de bomen een omtrek hebben bereikt van 1 m op een hoogte van 1m.

6.1.4.6 Creëren van zichtassen

Binnen de beschermde landschappen worden een aantal landschappelijke vensters gecreëerd die een meerwaarde betekenen voor de perceptie van het landschap.

Bij kappingen, nieuwe aanplantingen of bij het aanplanten van vervangers van afgestorven of kwijnende bomen zal steeds gecontroleerd worden of hierdoor de doorzichten niet verdwijnen. Bij bestaande beplantingen zal nu en dan gecontroleerd worden of deze het doorzicht niet beletten en eventueel zal dit gecorrigeerd worden door snoeien.

6.1.5 ESTHETISCHE ELEMENTEN

6.1.5.1 Integreren van parkmeubilair (22)

Binnen de beschermde landschappen wordt een zeker uniform parkmeubilair voorzien. Het parkmeubilair ondersteunt een stijl en sfeer die de herkenbaarheid van de beschermde landschappen versterkt. Onder parkmeubilair wordt hier verstaan de zitbanken, fietsenstalling en allerlei informatieborden (plan, parkreglement,...) De banken worden allemaal vernieuwd volgens een strak en minimaal design. Het meubilair van het Merodegebied dient de voorkeur te krijgen. Alle parkmeubilair wordt jaarlijks gecontroleerd op mankementen, eventueel hersteld, geschilderd of gereinigd.

6.1.6 NATUURWETENSCHAPPELIJKE ELEMENTEN

6.1.6.1 Oevervegetatie (9)

De natuurwaarden van de schans kunnen worden hersteld. Eénzijdige oeverbegroeiingen van liesgras, rietgras en lisdodde die voorkomen in hypertrofe watersystemen zijn ongewenst evenals rietruigten met brandnetels en distels. Een na te streven streefbeeld zijn gebufferde sloten:

Gebufferde sloten (veelal op kleigrond) worden getypeerd door de minerale bodem en hoge nutriëntgehalten en zijn soms troebel door opwerveling. In deze sloten komen van nature de oeverplanten van watertorkruidgemeenschap en de gemeenschap van egelskop en pijlkruid voor. De watertorkruidgemeenschap staat veelal net op of boven de waterlijn en gemeenschap van egelskop en pijlkruid staat in permanent ondiep water. In het natte deel van de oever wordt een gemeenschap van egelskop en pijlkruid (8Ab2) haalbaar geacht. Op of net boven de waterlijn kan een watertorkruidgemeenschap worden nagestreefd.

Doelsoorten van de oevers van gebufferde sloten:

Egelskop en pijlkruid	
Fioringras	Agrostis stolonifera
Grote egelskop	Sparganium erectum
Grote watereppe	Sium latifolium
Grote waterweegbree	Alisma plantago-aquatica
Holpijp	Equisetum fluviatilis
Kleine egelskop	Sparganium emersum
Kleine watereppe	Berula erecta
Mannagras	Glyceria fluitans
Moerasvergeetmenietje	Myosotis palustris
Pijlkruid	Sagittaria sagittifolia
Pijptorkruid	Oenanthe fistulosa
Veenwortel	Polygonum amphibium
Watertorkruid	Oenanthe aquatica
Zwanebloem	Butomus umbellatus

net op of boven de waterlijn

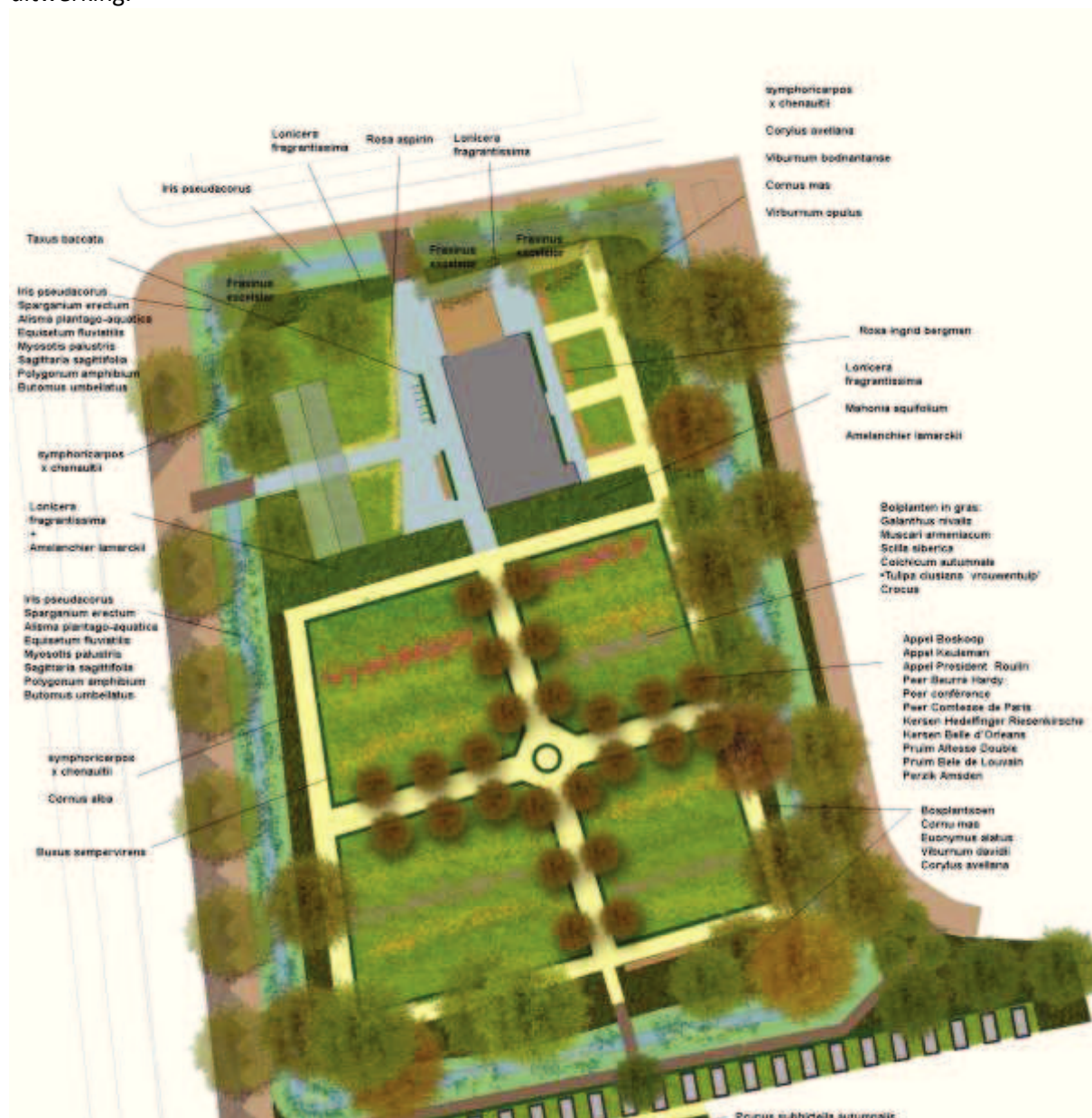
Watertorkruid
Gele waterkers Rorippa amphibia
Moeraswalstro Galium palustre
Watermunt Mentha aquatica

Waterplanten die in combinatie met deze gemeenschappen voorkomen zijn een aantal soorten fonteinkruiden (tenger, gekroesd, drijvend, schede), grof hoornblad, waterpest, kikkerbeet, gele plomp, aarvederkruid, stijve waterranonkel en klein, wortelloos, veelwortelig en puntkroos. Op plekken met een grotere voedselrijkdom is in het natte deel van de oever een rietvegetatie en een vegetatie van heen en grote waterweegbree meer voorkomend.

De aanwezigheid van watervogels dient tot een absoluut minimum te worden beperkt (eutrofiëring door uitwerpselen).

6.1.6.2 Beplantingsplan omgeving Dekenij

De beplanting rond de dekenij wordt waar mogelijk behouden. Een gerichte verzorgingsssnoei van de aanwezige beplanting is aan te bevelen. Op plaatsen waar het achterstallig onderhoud zorgt voor "gaten" in de heestermassieven worden extra heesters aangeplant. Er wordt voorgesteld om te werken met *Lonicera fragrantissima* en *Symphoricarpos x chanaulii* omwille van hun habitus en positieve eigenschappen (winterbloeier of bessen in de winter, geurend, geschikt voor dichte heestermassieven,...) om de rand van de tuin af te bakenen. Er wordt slechts gewerkt met een beperkt aantal soorten om het groene kader rond de tuin kwalitatief te houden door een sobere uitwerking.

Zie ook detailplan in bijlage

6.2 BEHEERMAATREGELEN IN HET KADER VAN NEVENDOELSTELLINGEN

6.2.1 BEHEER VAN HET BOMENBESTAND

6.2.1.1 Houtrotzwammen (3)

Opsporing van aantasting door zwammen en verstorende omgevingsfactoren

De maatregelen zijn gericht op het behoud en beheer van de erfgoedwaarden.

Houtrot in levende bomen is bij bomen in de natuur en in de stedelijke omgeving een normaal en algemeen verschijnsel, het optreden ervan kan niet worden voorkomen. Het gevolg is echter dat de boom verzwakt. Het is belangrijk dat het fenomeen houtrot in de juiste context wordt gezien. In bossen en bosparken zal bijvoorbeeld zelden actie nodig zijn en kan een door houtrot aangetaste boom in principe zonder al te veel problemen worden gehandhaafd om zo lang mogelijk zijn ecologische betekenis en waarde te behouden. Afstervende en dode stammen zijn voor bepaalde diersoorten van groot belang. Ook voor het voortbestaan van de houtrotzwam zelf en voor andere bedreigde saprofytische zwammen zijn ze belangrijk. Verder zijn door houtrot ontstane boomholtes essentieel als broedplaats voor vogels en als overwinteringsplaats of verblijfplaats voor diverse soorten vleermuizen. Daarnaast zijn oude, aftakelende bomen vaak grillig van vorm en daardoor fraai van uiterlijk en bieden daarmee extra belevingswaarde aan wandelaars en natuurliefhebbers.

Voor bomen in het stedelijk gebied is echter het veiligheidsaspect vaker belangrijker dan de natuurwaarde. Rot maakt bomen onveilig, in het bijzonder in een vergevorderd stadium. Ingerotte stammen of takken breken gemakkelijk af en hele bomen kunnen door windworp worden geveld als de wortels zijn aangetast.

Schimmels die zich alleen op dood hout vestigen doen in principe geen afbreuk aan de stabiliteit van een boom, houtparasitaire schimmels daarentegen wel. De diverse schimmelsoorten moeten van elkaar onderscheiden worden om te weten of het om een vrij ernstige of onschuldige aantasting gaat. Er kan een onderscheid worden gemaakt tussen zogenaamd wit- en bruinrot. Schimmels die witrot veroorzaken verteren in hoofdzaak uitsluitend lignine. De aantasting maakt hout abnormaal buigzaam. Schimmels die bruinrot veroorzaken verteren vooral cellulose. Dood naaldhout wordt meestal aangetast door bruinrot, witrot heeft een voorkeur voor loofhout.

Om de conditie van de bomen te evalueren is een drie jaarlijkse controleronde nodig. Een veelgebruikte methode is "Visual tree assessment" (VTA), waarbij de conditie van een boom beoordeeld wordt op basis van uiterlijke kenmerken, zoals aantasting door parasieten, bladstand, wonden, holten enz....

Wanneer men vruchtlichamen van houtrotzwammen aantreft mag men aannemen dat dit vaak duidt op een 'begin van het einde'. Dit einde kan echter nog vele jaren op zich laten wachten. Vroeger was het gebruikelijk om houtrot in bomen te verhelpen door aangetaste plekken zo goed mogelijk uit de boom te verwijderen en het aangrenzende hout met conserveringsmiddelen te beschermen tegen verdere aantasting. Inmiddels is deze benaderingswijze geheel achterhaald.

In de meeste gevallen zal de boom op termijn verwijderd dienen te worden. Het verkleinen van het kroonvolume door snoei, teneinde de windvang te verminderen, heeft hoogstens nut in situaties waar het gaat om een gevaarlijke boom die men niet op korte termijn kan vellen. Door de reductie van de bladmassa wordt minder nieuw gezond hout aangemaakt waardoor de aantasting door zwammen alleen groter kan worden.

Om ecologische redenen kunnen zwaar aangetaste bomen getopt worden tot op een hoogte van ongeveer 3m. Deze stammen zijn voor verschillende organismen van grote waarde. Door de geringe lengte is het gevaar voor windworp geweken. Ze hebben tevens een educatieve waarde.

Het tijdstip van de kap kan in principe het hele jaar door gebeuren, maar om zo weinig mogelijk schade aan het park toe te brengen worden verschillende maatregelen in acht genomen. Er wordt beter niet gekapt in het broedseizoen omwille van de rust. In de wintermaanden wordt het kappen van de bodem best vermeden wanneer de bodem heel vochtig is, de bodem kan in dit geval beschadigd worden. Bij vriesweer daarentegen is de bodem bevroren en weinig kwetsbaar.

Op of nabij plaatsen waar een oude boom is uitgevallen als gevolg van een aantasting door een houtparasitaire zwam, kan in principe zonder bezwaar een jonge boom worden aangeplant. Een uitzondering hierop is echter de honingzwam omdat deze ook levende bomen kan aantasten (Van Gent, 1997). Wil men op zulke plekken toch jonge bomen planten dan zijn er twee mogelijkheden: ofwel gebruikt men in container gekweekte planten. Die hebben een intact wortelgestel, zodat de schimmel niet in de plant kan binnendringen. Een andere mogelijkheid is een ruime plantput uit te graven, de wanden ervan met plastic af te dichten en dan de plantput te vullen met gezonde grond. Na enkele jaren zijn de wonden aan de wortels - die onvermijdelijk ontstaan als een boom verplant wordt - terug geheeld en kan de plastic verwijderd worden.

De rand van de Dekenij kent een sterke groenstructuur ter hoogte van de grachten met een grote diversiteit aan inheems groen. Deze structuur bestaat uit een aantal waardevolle bomen met een onderlaag van opschot van zaailingen en bosplantsoen. De zaailingen zorgen niet alleen voor een natuurlijke verjonging van de groenrand, maar zorgen voor een dense structuur van hakhout. De houtkant is o.a. belangrijk voor het vasthouden van de taluds van de schans. De grote diversiteit aan hydrologische omstandigheden versterkt de biodiversiteit van deze groenrand.

Een selectie van waardevolle bomen en te behouden bomen voor een natuurlijke verjonging van de groenrand wordt weergegeven op onderstaande figuur.

6.2.2 BEHEERMAATREGELEN M.B.T. NATUUR

6.2.2.1 Verwijderen van overmatige rododendron (21)

Rhododendron ponticum wordt verwijderd in de open ruimte-zone van de voortuin. Vooral langs padjes en tussen voortuin en moestuin blijft de plant beter staan, deze schermfunctie zorgt ervoor dat bezoekers op de bestaande wegen blijven en dat de moestuin een aparte landschapskamer blijft met zijn eigen identiteit. Waar de plant behouden blijft is een vormsnoei wel noodzakelijk.

6.2.2.2 Behoud van de solitaire Taxusheesters (21)

De aanwezige Taxusheesters in de voortuin worden maximaal behouden. Een vakkundige verzorgingssnoei is wenselijk om overhangende takken in te perken en de habitus van de heester in goede conditie te houden.

6.2.2.3 Bolgewassen (15)

Om de graslanden in de moestuin enigszins op te fleuren en/of te refereren naar het vroeger bodemgebruik, kunnen bolgewassen aangeplant worden in rijen. In de vrije natuur groeien de meeste soorten trouwens ook tussen het gras. De meeste bolgewassen zijn uitheems, of minstens niet streekeigen, maar dit belet niet dat een aantal soorten kunnen aanbevolen worden voor

aanplant in de deelruimten. Volgende soorten worden aangeplant:

Galanthus nivalis

Crocus vernus

Narcissus pseudonarcissus

Tulipa sylvestris

Tulipa gesneriana

...

Om de voorjaarsbloeiers het beste tot hun recht te laten komen is een aangepast maaibeheer noodzakelijk. De bladeren van de bollen moeten vergeeld zijn vooraleer er gemaaid mag worden.

6.2.2.4 Afzetten van houtkanten (6)

De groenrand langs de schans zal een hakhoutbeheer ondergaan. De eerste twee jaar (in geval van nieuwe aanplant) beperkt dit zich tot het vrijhouden van de spilletjes en de struikjes zodat zij niet weggeconcentreerd worden door snelgroeende kruiden (netels).

Na twee jaar wordt tijdens de winter de beplanting kort afgeknipt of afgezaagd tot op ongeveer 15 cm boven de grond. Uit de slapende knoppen van het overblijvende stammetje lopen in de lente nieuwe scheuten uit.

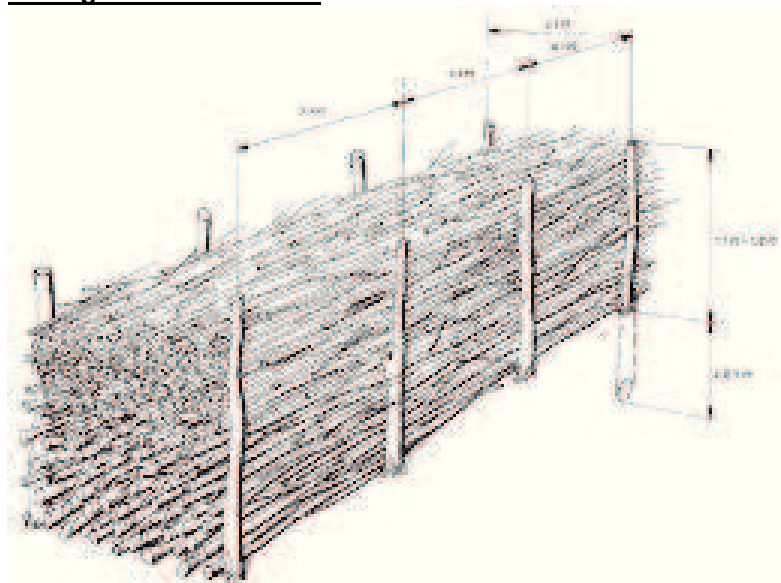
Deze scheuten mogen enkele jaren ongestoord groeien. Vervolgens worden ze in de winter opnieuw aan hun basis afgezaagd. Het is aan te bevelen de houtkant om de 8 à 10 jaar af te zetten.

Het afzetten wordt best gespreid over de jaren om een volledige kaalslag te vermijden. Zo wordt het dieren en plantenleven minder gestoord. De houtkant van de groenrand wordt de eerste keer voor de helft afgezet. Het volgende jaar komt de andere helft aan de beurt. Het vrijgekomen hout wordt gebruikt voor de opbouw van een takkenril (zie volgende punt).

6.2.2.5 Aanleg van een takkenril (7)

Dood hout en hout dat vrijkomt bij het kappen van de houtkant kan op lineaire stapels gelegd worden en vormt zo een takkenril. De stapels kunnen tussen de gracht en het nieuwe pad aan de begraafplaats worden voorzien als extra beveiliging. Bij de houtmijt kan een infobord geplaatst worden om zijn nut aan de bezoekers mede te delen.

Aanleg van een takkenril

Dood hout en hout dat vrijkomt bij het kappen van de houtkant, kan op lijnvormige stapels gelegd worden en vormt zo een takkenril. De takken worden tussen geheide houten palen gestapeld. De takkenril kan als keerconstructie worden gerealiseerd tussen het pad en de schans aan de zijde van het kerkhof en Dekenij. Gestapeld hout biedt schuilplaats en nestgelegenheid voor allerlei kleine zoogdieren o.a. (spits)muizen, egel, wezel en amfibieën (o.a.gewone pad). Vogels zoals heggenmus en winterkoning kunnen hier nestelen en schuilen.

Dood hout zelf zit eveneens vol leven. Naast schimmels die het dode organische materiaal omzetten in voedingsstoffen die weer kunnen omgezet worden door planten, zijn ook tal van insecten bewoners van dood hout. Deze aanwezigheid heeft dan weer een positief effect op spechten en andere insecteneters. Bij de takkenril kan een infobord geplaatst worden om zijn nut aan de bezoekers mede te delen.

6.2.3 BEHEERMAATREGELEN M.B.T. WATER

6.2.3.1 Wegvangen van overtollige watervogels en vissen (8)

Eens per jaar kunnen overtollige eenden , ganzen en bepaalde vissoorten (karp) weggevangen worden op de schans. Te veel watervogels en vissen betekent extra bemesting van het water en overlast in het algemeen. Alvorens de fauna weg te vangen, zal een grondige inventarisatie van de aanwezige fauna gebeuren. Aan de hand van deze gegevens zullen doelstellingen worden vooropgesteld met richtlijnen over welke dieren moeten worden verzorgd of weggevangen.

6.2.3.2 Slibruiming (8)

De grachten kunnen best eerst een slibuiming ondergaan, waarbij na de slibuiming een herprofilen van de gracht mogelijk is. Er dient voorafgaandelijk een analyse te worden uitgevoerd om vervuiling van het slib al dan niet uit te sluiten. Vertrekkende van deze nieuwe situatie en de zuivere bodem tot gevolg, is een coccolithenkrijt behandeling eerder een lichte onderhoudsbeurt dan wel een drastische herstelbehandeling.

6.2.3.3 Verbeteren van de waterkwaliteit (8)

De aanwezigheid van een rottende sliblaag op de grachtenbodem heeft een nefaste uitwerking op de waterfauna- en flora. Vooral omdat het de zuurstofhuishouding verstoort. De vorming van slib kan moeilijk voorkomen worden. Ook inwaaiend blad en andere plantenresten spelen hierbij een grote rol.

Veelal worden grachten gebaggerd. Dit is een drastische en dure manier. Eventuele vissen ondervinden veel hinder van de opdwarrelende stofdeeltjes in het water. Het verarmt ook volledig de bodem en alle bodemdieren worden vernietigd. Het duurt jaren vooraleer de bodem zich herstelt.

Een bijkomend probleem is dat het ontruimde slib afgevoerd dient te worden. De samenstelling van de ruimingsspecie moet gekend zijn alvorens de sedimentenruiming van start kan gaan (VLAREA). Als de grond of ruimingsspecie als secundaire grondstof toegepast wordt, moet de samenstelling voldoen aan de VLAREA normen. Een ruiming van vervuild sediment kan een enorme kost met zich meebrengen.

Een behandeling met coccolithenkrijt is een onderhoudsmaatregel die na het ruimen jaarlijks kan worden toegepast. Het is een poreus krijt dat bestaat uit fossielen van algen die zich miljoenen jaren geleden hebben opgehoopt op de bodem van de zee. Het krijt fungeert als substraat voor de bacteriën die de sliblaag afbreken. De lichte bodembekalking verhoogt de pH waardoor het milieu geschikter wordt voor de aërobe bacteriën. Een jaarlijkse behandeling met coccolithenkrijt vermindert de dikte van de sliblaag drastisch, tot 50cm op een jaar. Om het krijt optimaal te laten werken is genoeg zuurstof nodig. Wanneer dit niet aanwezig is wordt zuurstof toegevoegd.

De resterende sliblaag is aëroob geworden en de waterkwaliteit is verbeterd. Een ander positief effect van het bekalken is dat men een groter doorzicht bekomt daar het krijt zich bindt met zwevende stoffen. Het opklaren van het water heeft een gunstig gevolg voor de ontwikkeling van de waterplanten. Deze brengen dan meer zuurstof in het water en verminderen de kans op algenbloei. De hoeveelheid krijt die men kan toedienen hangt af van de diepte van het water, de pH, de aard van instromend water, de hoeveelheid en de kwaliteit van het slib. Het krijt wordt best toegediend in het voorjaar wanneer de watertemperatuur tussen de 10 à 12 °C bedraagt.

Op dit ogenblik is de zuurstofverzadiging van het water goed. Het gevaar bestaat dat bij ondeskundig.

doseren een zuurstoftekort optreedt met vissterfte als gevolg. Soms gaat het gebruik van coccolithenkrijt gepaard met reukhinder. Bij het gebruik van coccolithenkrijt blijft er een overmaat aan voedingsstoffen in de gracht. Het toevoegen van coccolithenkrijt aan het water dient eventueel jaarlijks herhaald te worden.

Het resultaat van de behandeling is jaarlijks te evalueren.

6.2.3.4 Opvang van overtollig water (24)

Indien de schans wordt voorzien van een aanvoer van water, dient er ook een noodoverloop te worden voorzien als afvoersysteem. De overloop van de schans kan aansluiten op een nieuw te trekken gracht langs de percelen van de begraafplaats of door een aansluiting op de riolering.

6.2.3.5 Aanplanten van waterplanten (9)

De schans is praktisch volledig vrij van waterplanten en het ziet er niet naar uit dat deze zich spontaan zullen vestigen. De aanwezige groenrand laat zeer weinig licht door om waterplanten voldoende kansen te bieden. De beheermaatregelen van de groenrand zorgen voor meer licht op het

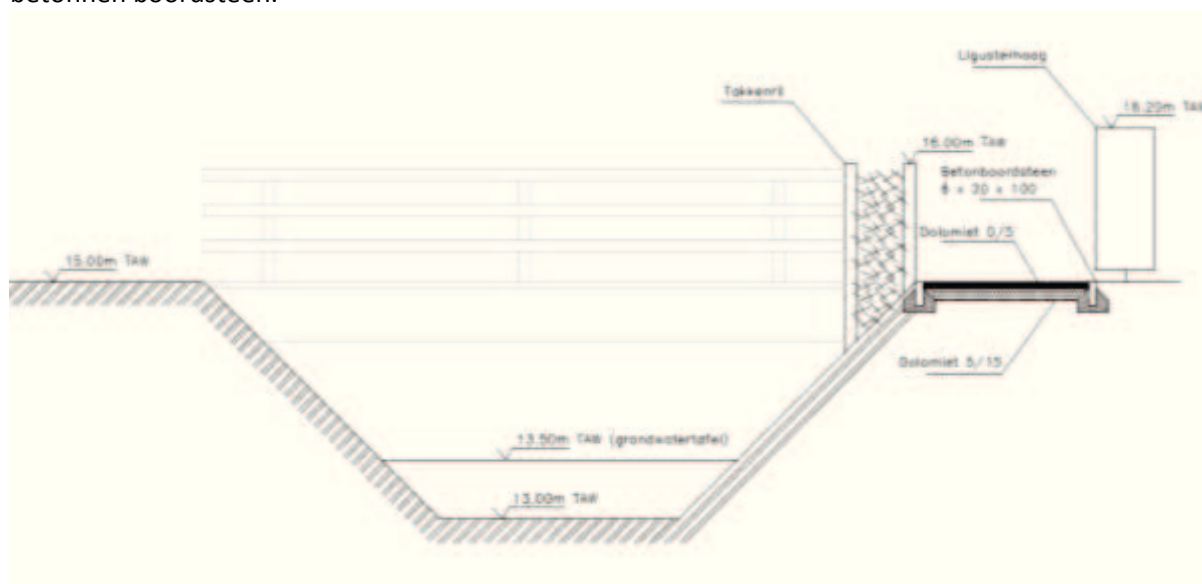
watervlak (terugzetten houtkanten). Daarnaast zal de schans ter hoogte van de Sint-Lambertusstraat minder hinder van opgaand groen ondervinden. Waterplanten krijgen binnen deze zone meer kansen om zich verder te ontwikkelen.

Daarom worden waterplanten aangeplant binnen deze zone. Deze zullen eerst afdoende moeten beschermd worden tot ze een zekere omvang bereikt hebben.

6.2.4 BEHEERMAATREGELEN INZAKE TOEGANKELIJKHEID

6.2.4.1 Aanleg van voetwegen (10)

Het pad tussen begraafplaats en dekenij vormt een trage verbinding op de scheiding van de twee landschappen. Het oorspronkelijk profiel van de schans en de bestaande Ligusterhaag wordt volledig behouden. De schouders van de schans worden hersteld om een gelijkvormige ruimte van 1,50m te garanderen. Het pad wordt tweelaags in dolomiet uitgevoerd volgens het typebestek 250 hfst. 4.2.1.2. met een breedte van 1,5m. Ter beveiliging wordt een takkenril tussen gracht en pad aangelegd als leuning en valbeveiliging naar de open gracht. De dolomiet wordt opgesloten door een betonnen boordsteen.

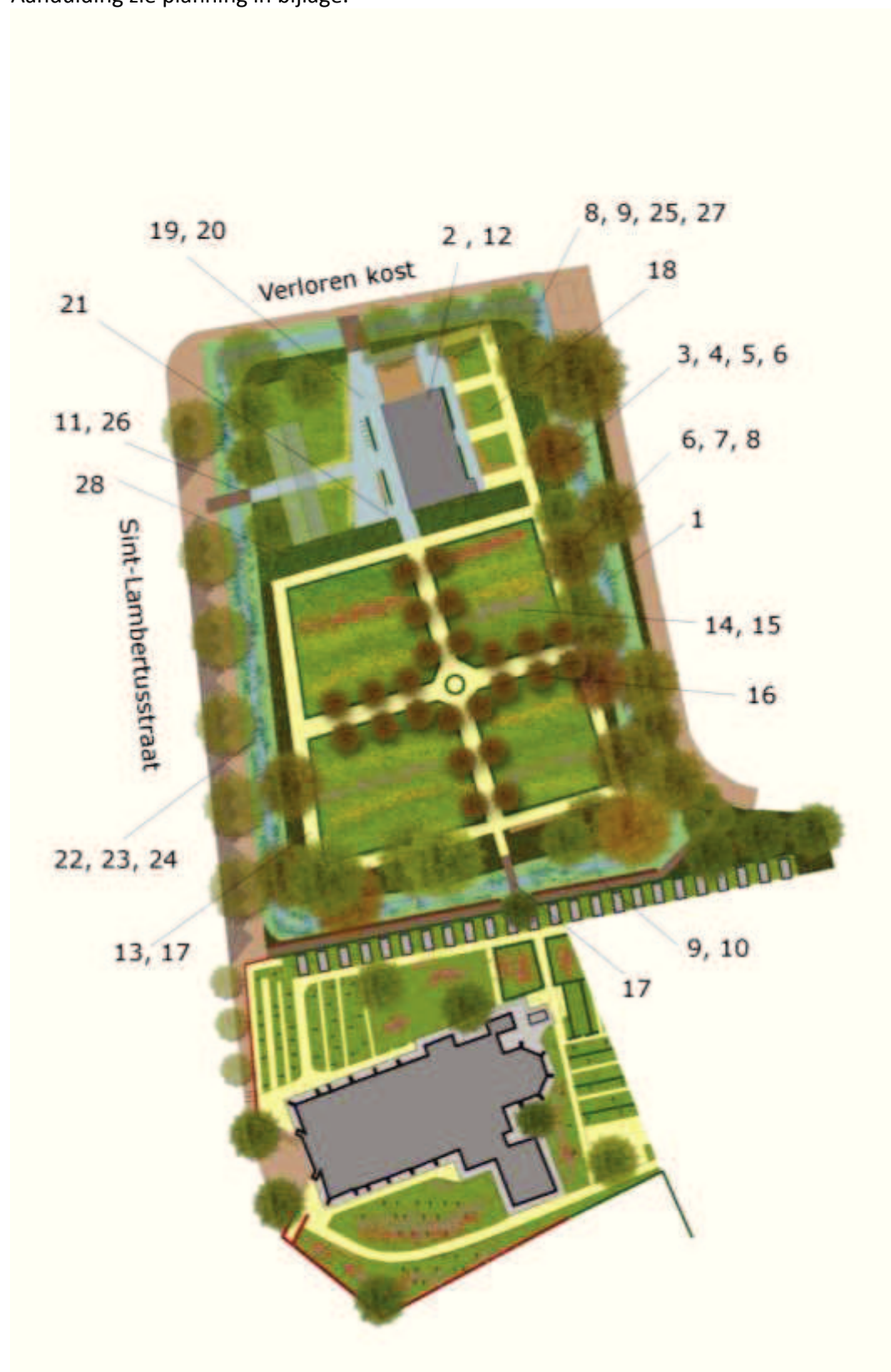
Bovenstaande typeprofiel illustreert de uitwerking van het nieuwe pad en brugje achter de begraafplaats.

6.3 PLANNING OMGEVING DEKENIJ

Zie bijlage.

6.3.1 TE NEMEN MAATREGELEN

Aanduiding zie planning in bijlage.

6.4 BEHEERMAATREGELEN OMGEVING SINT-LAMBERTUSKERK

6.4.1 ARCHEOLOGISCH ONDERZOEK

Bij werken met een eventuele impact op archeologie dienen de minimum normen voor archeologisch onderzoek te worden toegepast. De bedoeling van het invoeren van de normen is een minimum-kwaliteit te bereiken bij elke stap binnen het registreren, documenteren en rapporteren van archeologische terreinwaarnemingen. De minimumnormen zijn opgesteld vanuit een procesanalyse van het archeologische terreinwerk, waarbij de stappen in het onderzoek op een algemeen niveau beschreven worden. Deze stappen komen meestal terug bij elke opgraving of prospectie met ingreep in de bodem. Vervolgens definiëren de normen welke handelingen het archeologisch team bij elke stap minimaal moet uitvoeren. Daarbij is getracht een optimale verhouding te bereiken tussen kosten (te investeren tijd, middelen en menskracht) en baten (te winnen informatie, en de kwaliteit daarvan).

6.4.2 HISTORISCHE ELEMENTEN

Alle werken die uitgevoerd worden (aanplantingen, herstellen van wegen, werken aan de grafstenen, ommuring) zullen gebeuren met respect voor de structuren van de begraafplaats.

6.4.2.1 Behoud en onderhoud van de gebouwen (6)

Alle eventuele verbouwingen en herstellingen zullen steeds gebeuren met respect voor het oorspronkelijk ontwerp .

6.4.2.2 Behoud en herstel van de verhardingssokkel (1)

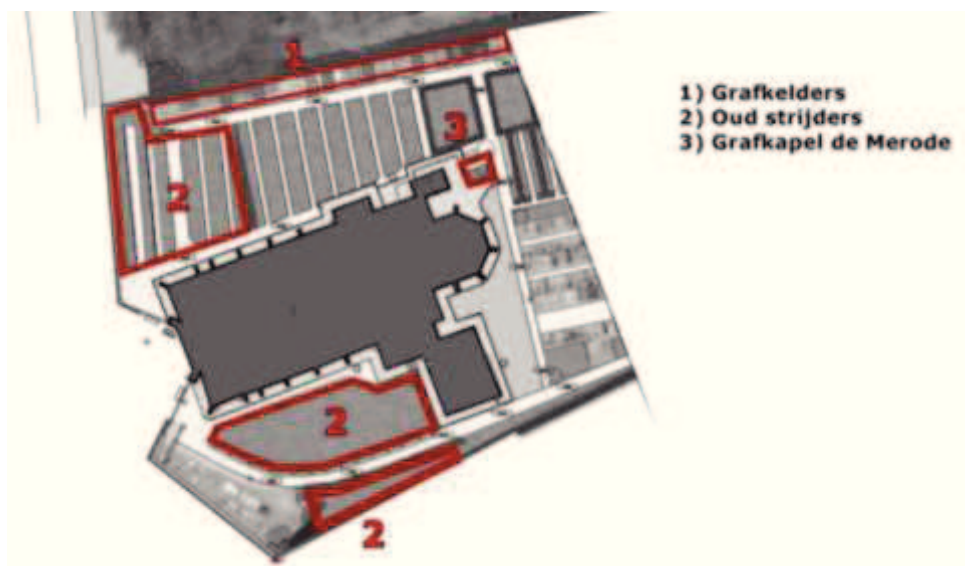
De verhardingssokkel rond het gebouw van de Sint-Lambertuskerk bestaat uit een kasseiverharding en dient te worden behouden en hersteld.

6.4.2.3 Behoud en herstel van de oude begraafplaats

Waardevol en symbolisch groen (4)

De oude begraafplaats wordt gekenmerkt door een beperkt aantal solitaire groenelementen (Taxus en Buxus). De groenelementen worden behouden en vakkundig gesnoeid. Waar mogelijk worden nieuwe exemplaren aangeplant op strategische plaatsen, ter ondersteuning van de beeld en symbolische waarde.

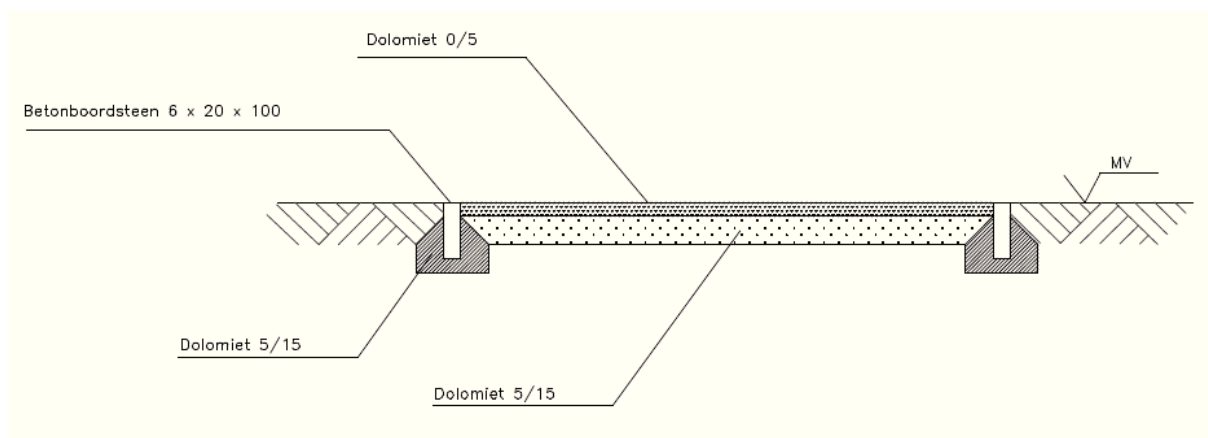
Grafmonumenten (3)

De oude waardevolle grafmonumenten worden maximaal bewaard en gerestaureerd en vormen een onderdeel van het begraafpark.

6.4.2.4 Onderhoud, herstel en afboording van de wegen (10, 13)

De padenstructuur zal volgens de historische morfologie worden hersteld. De afboording van de wegen (met betonboorden van dikte 6cm) werkt zeer efficiënt en is vrij duurzaam. De afboording zorgt voor een makkelijker onderhoud van de wegen en zorgt voor het vastleggen van de historische tracés.

De dolomietverharding zal worden vernieuwd om plas en spoorvorming weg te werken en de geometrie van de moestuin te herstellen. De paden worden tweelaags uitgevoerd volgens het typebestek 250 hfst. 4.2.1.2. De paden zijn evenwel niet geschikt voor zwaar vervoer, dus blijft streng toezicht nodig op het gebruik van de wegen, niet in het minst door de gemeentediensten zelf.

Uiteraard blijft controle nodig van de toestand van de paden en eventuele mankementen moeten hersteld worden met hetzelfde materiaal (en kaliber). Bij opvullen van putten wordt eerst de onderlaag wat losgemaakt zodat dit nadien terug één geheel vormt met het opvulmateriaal.

Als (stukken van) wegen moeten vernieuwd worden wordt gewerkt volgens een dwars helling

(helling 2%). De onderlaag bestaat uit een korrel 5/15 en de bovenlaag uit een korrel 0/5. De dikte van de onderlaag bedraagt 10cm. De bovenlaag 5cm.

Indien de paden worden hersteld, wordt een nieuwe bovenlaag in dolomiet voorzien. Voor de bovenlaag wordt volgende korrelverdeling voorgesteld: 0/5.

6.4.3 BEHOUD EN ONDERHOUD VAN KLEINE BOUWKUNDIGE ELEMENTEN

Een aantal kleine bouwkundige elementen maken integraal deel uit van de omgeving van de Sint-Lambertusstraat:

6.4.3.1 Toegangspoorten uit smeedwerk (7)

De toegangspoort en het bijhorende hekwerk zal het nodige onderhoud krijgen om ze in stand te houden. Grotere instandhoudingswerken zullen steeds gebeuren volgens het originele ontwerp en met gebruikmaking van de originele materialen. Indien een element ontbreekt kan een replica in dezelfde materialen worden toegevoegd om de beeldwaarde te herstellen.

6.4.3.2 De bakstenen ommuring met smeedijzeren hekwerk (8)

De bakstenen ommuring met smeedijzeren hekwerk zal het nodige onderhoud krijgen om ze in stand te houden. Grotere instandhoudingswerken zullen steeds gebeuren volgens het originele ontwerp en met gebruikmaking van de originele materialen. De muur zal worden vrijgemaakt van begroeiing en beschadigingen worden hersteld. Daarnaast zal de stabiliteit van de muur worden onderzocht en eventuele maatregelen worden genomen om de stabiliteit te verzekeren. Het aanwezige urinoir zal het nodige onderhoud krijgen om ze in stand te houden. Om onnodig onderhoud te vermijden kan een afsluithek voor de urinoirs worden voorzien.

6.4.4 ESTHETISCHE ELEMENTEN

6.4.4.1 Creëren van zichtassen

Binnen de beschermde landschappen worden een aantal landschappelijke vensters gecreëerd die een meerwaarde betekenen voor de perceptie van het landschap.

Bij kappingen, nieuwe aanplantingen of bij het aanplanten van vervangers van afgestorven of

kwijnende bomen zal steeds gecontroleerd worden of hierdoor de doorzichten niet verdwijnen. Bij bestaande beplantingen zal nu en dan gecontroleerd worden of deze het doorzicht niet beletten en eventueel zal dit gecorrigeerd worden door snoeien.

6.4.4.2 Afschermen van storende elementen

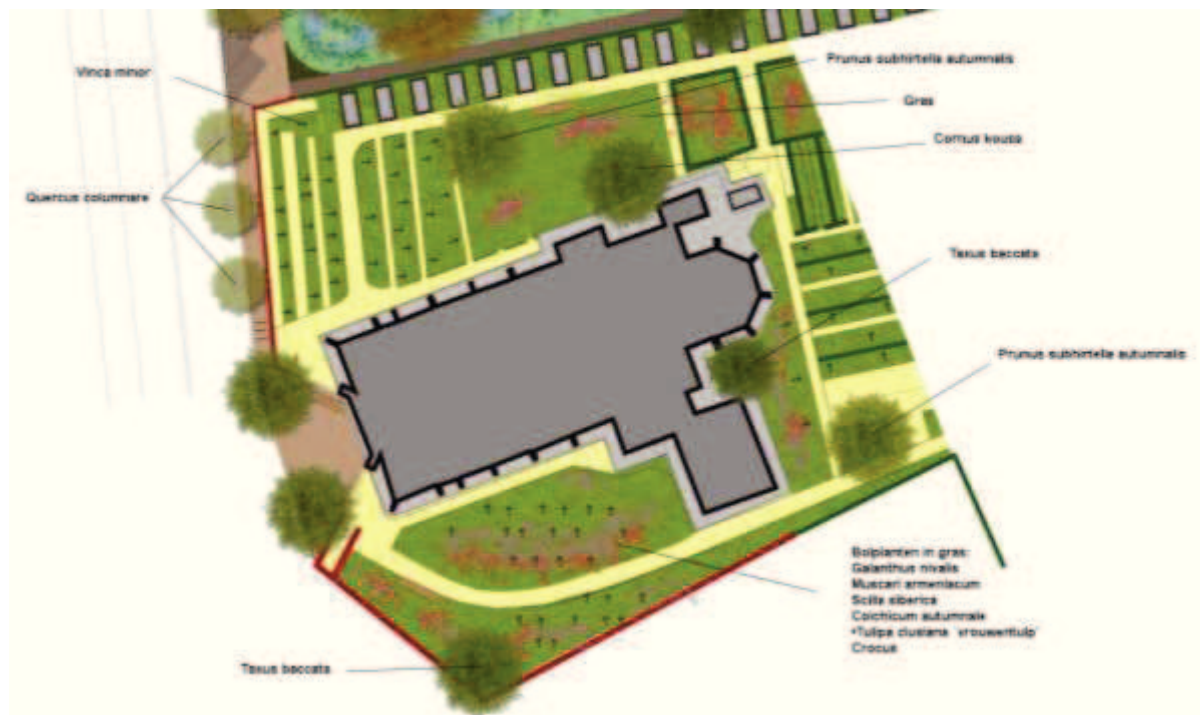
Langs de zijde van de Sint-Lambertusstraat is het wenselijk om langs de wegenis een aantal smalkronige bomen (*Quercus columnare*) te voorzien om de beeldwaarde binnen de begraafplaats te verbeteren.

6.4.4.3 rand begraafplaats (9)

Tussen Dekenij en begraafplaats vormt een haag de scheiding tussen de twee landschappen. De haag bestaat uit Liguster en wordt over de hele lengte van het beschermd landschap van de Dekenij behouden. De haag dient 2 x per jaar (1ste maal in juni en een tweede maal na augustus) te worden gesnoeid en een maximale hoogte van 1m20 wordt gehanteerd.

6.5 BEHEERMAATREGELEN IN HET KADER VAN NEVENDOELSTELLINGEN

6.5.1 BEHEERMAATREGELEN M.B.T. NATUUR

6.5.1.1 Aanplanten van bomen (10)

Op de begraafplaats kunnen een aantal bomen worden aangeplant om het parkkarakter te ondersteunen. De aan te planten bomen dienen de symboliek te ondersteunen en rekening te houden met zichtassen. De locaties voor bomen zijn deze waar de concessies van graven aflopen. Deze locaties worden opgeruimd en ingegroend. Het ideale tijdstip van planten is vlak voor de wortelgroei (voorjaar), maar voor loofboomsoorten maakt het weinig verschil of ze in het najaar, winter of voorjaar worden geplant. Op plaatsen waar in het voorjaar de bodem te nat kan zijn is er een voorkeur om te planten in het najaar. Belangrijk is dat er een tijdstip gekozen wordt met bewolkt, vorstvrij en windstil weer.

De planten dienen reeds over een stevige stam te beschikken (maat 16/18), dit mede om vandalisme aan de boompjes te voorkomen. Bij elke boom dient een steunstaak, 3m lang aangebracht, tot op een diepte van 0,6 à 0,8m onder het maaiveld. Elke boom wordt aan de steunstaak bevestigd met twee bindsels per plant. Het is aan te raden boompalen aan te schaffen die vervaardigd zijn uit FSC-gecertificeerd hout.

6.5.1.2 Bolgewassen (11)

Om de grasmatten op de begraafplaats enigszins op te fleuren, kunnen bolgewassen aangeplant worden. In de vrije natuur groeien de meeste soorten trouwens ook tussen het gras. De meeste bolgewassen zijn uitheems, of minstens niet streekeigen, maar dit belet niet dat een aantal soorten kunnen aanbevolen worden voor aanplant in de deelruimten. Volgende soorten worden aangeplant:

Galanthus nivalis
Crocus vernus
Narcissus pseudonarcissus
Tulipa sylvestris

Tulipa gesneriana

...

Om de voorjaarsbloeiers het beste tot hun recht te laten komen is een aangepast maaibeheer noodzakelijk. De bladeren van de bollen moeten vergeeld zijn vooraleer er gemaaid mag worden.

6.5.1.3 Bodembedekking (12)

De bodem tussen de graven wordt aangeplant met eenzelfde (Groenblijvende bodembedekker) *aceana microphylla*. De bodembedekker versterkt het groene parkkarakter en vermindert drastisch het onderhoud en de kans op beschadigingen van het funerair erfgoed. Acaena kent diverse variëteiten met een verschil in bladkleur : geel, blauw, groen,... Een zekere nuance kan per cluster van graven worden verkregen.

6.5.2 BEHEERMAATREGELEN M.B.T. WATER

6.5.2.1 Opvang van hemelwater (2)

Het hemelwater afkomstig van de Sint-Lambertuskerk dient te worden afgekoppeld naar de huidige schans om erosieproblemen en plasvorming op de begraafplaats te voorkomen.

6.5.3 BEHEERMAATREGELEN INZAKE TOEGANKELIJKHEID

6.5.3.1 Onderhoud van de wegen (5)

De dolomietpaden dienen te worden vernieuwd om plas en spoorvorming weg te werken. De paden worden tweelaags uitgevoerd volgens het typebestek 250 hfst. 4.2.1.2. De paden zijn evenwel niet geschikt voor zwaar vervoer, dus blijft streng toezicht nodig op het gebruik van de wegen, niet in het minst door de gemeentediensten zelf.

Uiteraard blijft controle nodig van de toestand van de paden en eventuele mankementen moeten hersteld worden met hetzelfde materiaal (en kaliber). Bij opvullen van putten wordt eerst de onderlaag wat losgemaakt zodat dit nadien terug één geheel vormt met het opvulmateriaal.

Als (stukken van) wegen moeten vernieuwd worden wordt gewerkt volgens een dwars helling (helling 2%). De onderlaag bestaat uit een korrel 5/15 en de bovenlaag uit een korrel 0/5. De dikte van de onderlaag bedraagt 10cm. De bovenlaag 5cm.

De afboording van de wegen (met betonboordsteen) werkt zeer efficiënt en is vrij duurzaam. De afboording zorgt voor een makkelijker onderhoud van de wegen.

6.5.3.2 Beheer van parkmeubilair (13)

Onder parkmeubilair wordt hier verstaan de zitbanken, fietsenstalling en allerlei informatieborden (plan, parkreglement,...) De banken worden allemaal vernieuwd volgens een strak en minimaal design, conform de Merodestijl. Alle parkmeubilair wordt jaarlijks gecontroleerd op mankementen, eventueel hersteld, geschilderd of gereinigd.

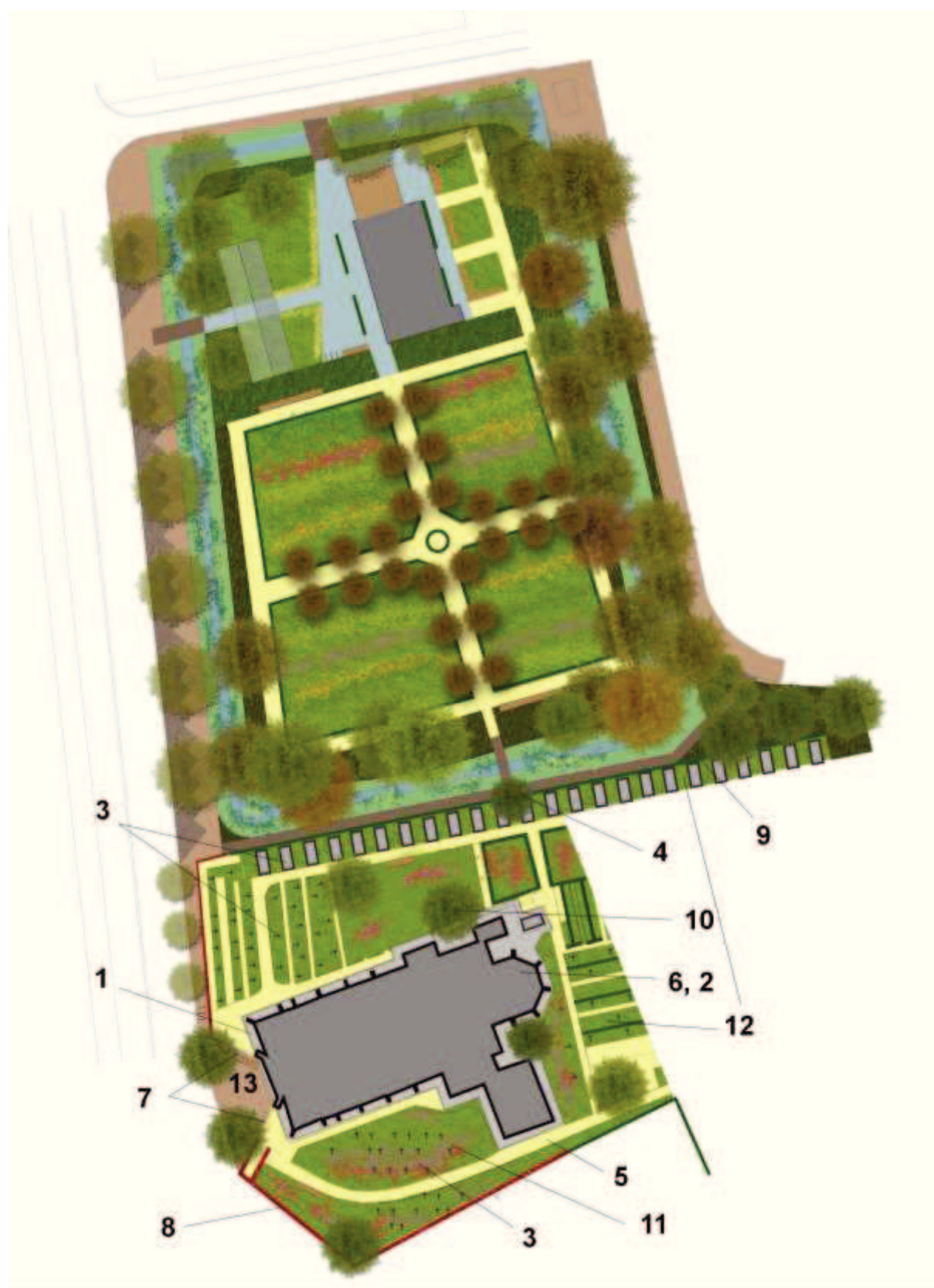

6.6 PLANNING OMGEVING SINT-LAMBERTUSKERK

Zie bijlage.

6.6.1 TE NEMEN MAATREGELEN

Aanduiding zie planning in bijlage.

6.7 VERGUNNINGEN

Volgens het besluit in verband met natuurvergunningen, goedgekeurd door de Vlaamse regering op 23 juli 1998, gepubliceerd in het Belgische Staatsblad van 10 september 1998, is het wijzigen van houtachtige beplantingen, heggen, hagen, houtkanten, houtwallen, bomenrijen, hoogstamboomgaarden in parkgebied vergunningsplichtig (11§1,1°a). Dit geldt evenzeer voor het wijzigen van stilstaande waters en waterlopen (11§1,1°c). Publieke overheden dienen deze aan te vragen bij de provincie (Bestendige Deputatie).

De Vlaamse Regering kan algemene beschermingsvoorschriften vaststellen. Dit gebeurde bij B.VI.Reg. van 3 juni 1997. De algemene beschermingsvoorschriften kunnen voor elk landschap apart worden aangevuld met specifieke beschermingsvoorschriften, met inbegrip van erfdiensbaarheden van openbaar nut en van beperkingen op de uitoefening van de eigendoms- en gebruiksrechten. De specifieke beschermingsvoorschriften hebben voorrang op de algemene (decreet art. 14).

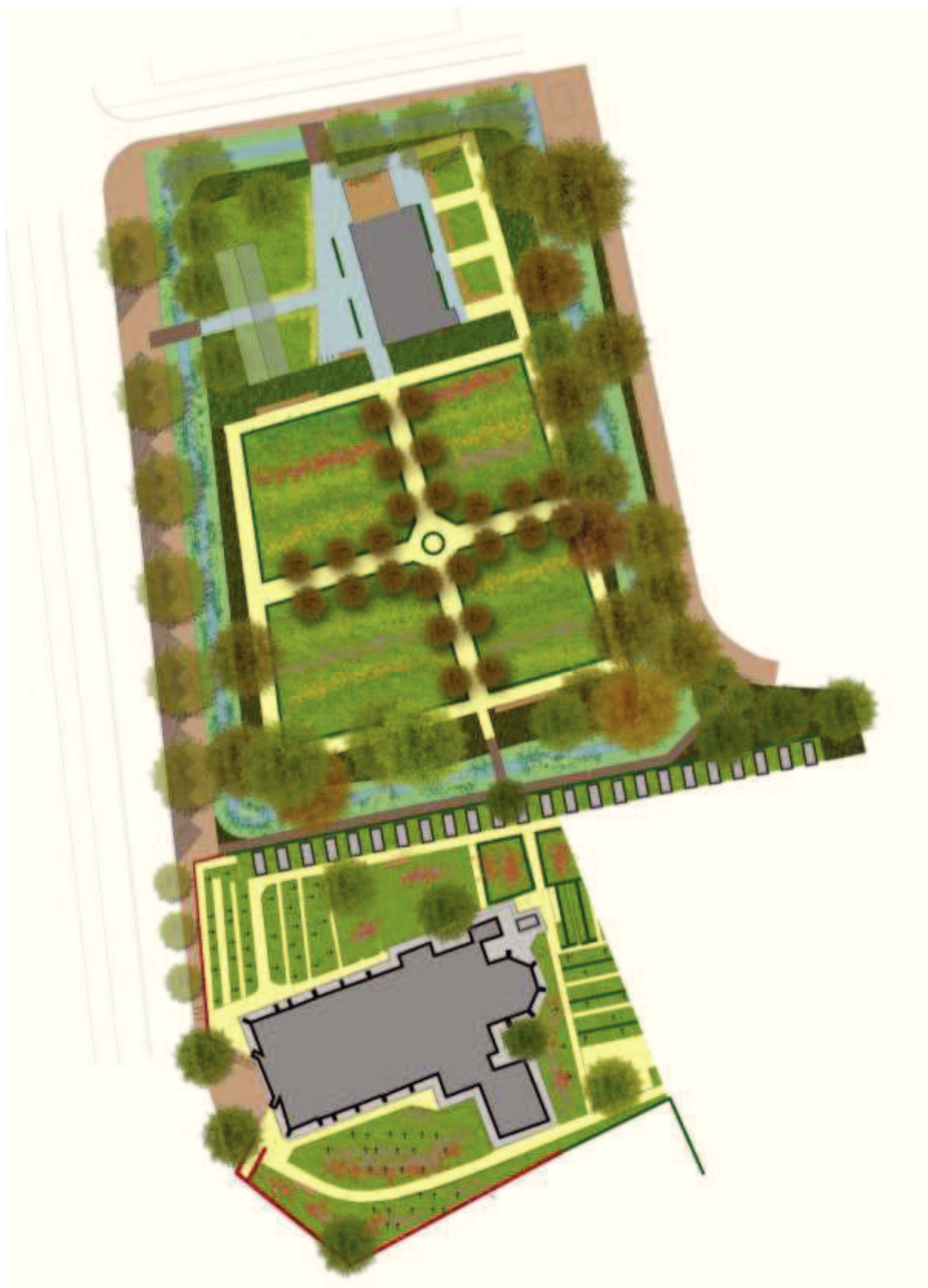
Beschermingsvoorschriften:

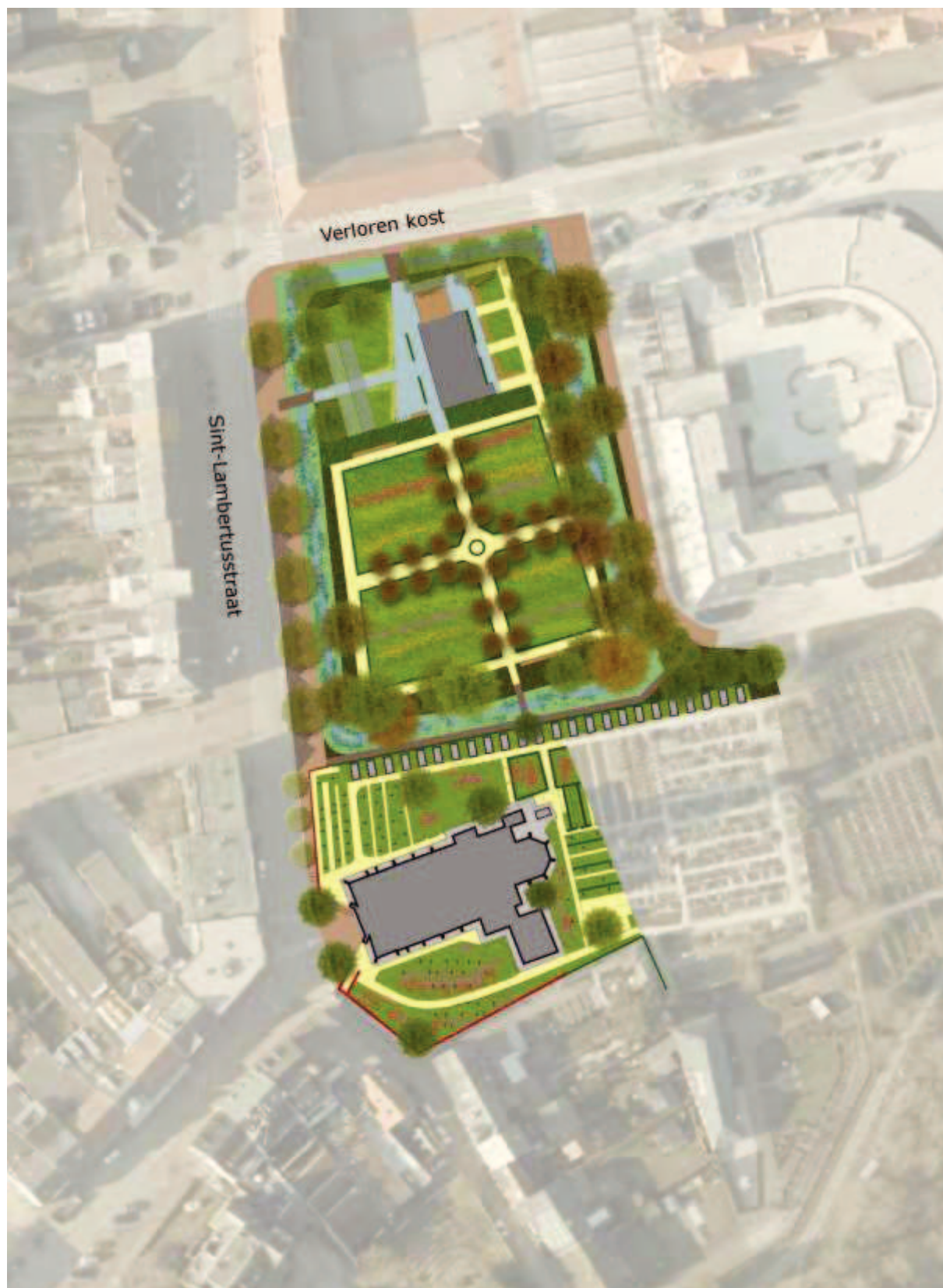
- Het is verboden: het vellen, ontwortelen of beschadigen van bomen en heesters.
- Onderhoudswerkzaamheden zoals dunningen en normaal onderhoud van hakhoutbestanden zijn toegelaten, mits ze oordeelkundig worden uitgevoerd; (de Pue, 2001).

Erfdiensbaarheden:

- Het is verboden: het vellen, ontwortelen of beschadigen van bomen en heesters, inbegrepen het wegnemen van gesteltakken en hoofdwortels. Bovenstaande bepaling is niet van toepassing op dode windvallige bomen of niet meer productieve fruitbomen. Onderhoudswerken zoals snoeien of knotten zijn toegelaten, mits het oordeelkundig gebeurt. Het normale onderhoud van hakhoutbestanden is eveneens toegestaan.
- Het is verboden: het aanplanten van bomen en heesters op de grasvelden.
- Van de opgesomde bepalingen in het beschermingsbesluit, kan worden afgeweken op grond van een beheersplan mits voorafgaande en schriftelijke toelating vanwege de Vlaamse minister, de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen en het College van Burgemeester en Schepenen gehoord.
- Volgens de wetgeving inzake ruimtelijke ordening (Decreet van 18 mei 1999 en wijziging van 26 april 2000) mag niemand zonder voorafgaande stedenbouwkundige vergunning ontbossen in de zin van het bosdecreet, van alle met bomen begroeide oppervlakten bedoeld in art. 3§1 en §2 van het Bosdecreet. Het bosdecreet schrijft voor dat voor een dergelijke stedenbouwkundige vergunning tevens het advies van AMINAL-Afdeling Bos en Groen vereist is.
- Niemand mag zonder voorafgaande stedenbouwkundige vergunning hoogstammige bomen vellen, alleenstaand, in groeps- of lijnverband, voor zover ze geen deel uitmaken van met bomen begroeide oppervlakten in de zin van het bosdecreet (Als hoogstammige boom wordt beschouwd elke boom die open hoogte van 1 m een stamomtrek van 1 m heeft).
- Er is geen stedenbouwkundige vergunning nodig voor het aanmerkelijk wijzigen van het reliëf(natuurtechnische werken aan de oevers van de gracht) van de bodem daar de aard of functie van het terrein niet wijzigt (decreet art. 99) (Rutgeerts, 2000).
- De gemeente dient voor het verwijderen van bomen en heesters in de groenrand een kapmachtiging te vragen aan Bos & Groen (Definitie bos: bossen zijn grondoppervlakten waarvan de bomen en de houtachtige struikvegetaties het belangrijkste bestanddeel uitmaken, waartoe een ■■■■ fauna en flora behoren en die één of meer functies vervullen) (de Pue, 2001).

6.8 VISUALISATIE PLANNEN

7. LITERATUUR

BILLIEAU C., 1991: Hagen, houtkanten en houtwallen. Brussel.

BOER K. EN SCHILS C.M.G.J., 1993: Ecologisch groenbeheer in de praktijk. IPC Groene Ruimte, Arnhem.

BREINE J.J., 1998: Modder in vijvers en het gebruik van coccolithenkrijt. Groencontact, 24e jaargang, oktober 1998, pg.19 - 24.

CLAUS, K. & JANSSENS L. (1994). Vademecum natuurtechniek: inrichting en beheer van waterlopen. Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, Departement Leefmilieu en Infrastructuur.

CORNELIS J. & HERMY M., 1997: Duurzaam beheer en biodiversiteit in parken (fase 1). AMINAL – Afdeling Bos en Groen, Brussel.

CUR (1991) Milieuvriendelijke oevers: voorlopige leidraad voor een integrale benadering van ontwerp, aanleg en beheer van oevers, Gouda.

Nota aanduiding van ankerplaats 'De Grote Nete van Zammel tot Zoerle, Beeltjens en de depressie van Goor-Asbroek'

IOK plangroep, 26 juni 2006, Gemeentelijk ruimtelijk structuurplan Westerlo

8. BIJLAGE

Bijlage 1: Bescherming van het landschap van de Dekenij

230474

KONINKRIJK BELGIË

F 0734

MINISTERIE VAN NATIONALE OPVOEDING EN NEDERLANDSE CULTUUR

BOUDEWIJN

KONING DER BELGEN

Aan allen die nu zijn en hierna wezen zullen, Onze Groet.

Gelet op de wet van 7 augustus 1931 op het behoud van Monumenten en Landschappen, gewijzigd bij decreet van 13 juli 1972;

Gelet op het advies van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen, gegeven op 3 maart 1971;

Gelet op het advies van de Bestendige Deputatie van de Provincieraad van Antwerpen, gegeven op 5 januari 1973;

Op de voordracht van Onze Minister van Nederlandse Cultuur en Vlaamse Aangelegenheden,

HEBBEN WIJ BESLOTEN EN BESLUITEN WIJ :

Artikel 1.- Als monument wordt gerangschikt, overeenkomstig de bepalingen van het artikel 1 der wet van 7 augustus 1931 op het behoud van monumenten en landschappen, de oude dekenij van de Sint-Lambertusparochie te Westerlo, bekend ten kadaster : Westerlo, 1ste afdeling, deel van het artikel 774, sectie B, perceelnummer 405a (2a 85ca), eigendom van de gemeente Westerlo.

Artikel 2.- Als landschap wordt gerangschikt, overeenkomstig de bepalingen van het artikel 6 der wet van 7 augustus 1931 op het behoud van monumenten en landschappen, de tuin van vermelde dekenij, bekend ten kadaster : Westerlo, 1ste afdeling, deel van het artikel 774, sectie B, perceelnummer 406b (77a), eigendom van de gemeente Westerlo.

Artikel 3.- Wat betreft de rangschikking als landschap, worden voor de behartiging van het nationaal belang, de volgende beperkingen aan de rechten van de eigenaars gesteld : behoudens toelating verleend overeenkomstig de bepalingen van het artikel 6 der wet van

Bijlage 2: Bescherming van het landschap van de Dekenij

Westerlo 11/6/76

TITEL 0392

KONINKRIJK BELGIE

MINISTERIE VAN NATIONALE OPVOEDING EN NEDERLANDSE CULTUUR

BOUDEWIJN,
KONING DER BELGEN,

Aan allen die nu zijn en hierna wezen zullen, Onze Groet.

Gelet op de wet van 7 augustus 1931, op het behoud van monu-
menten en landschappen, gewijzigd bij decreet van 13 juli 1972;

Gelet op het advies van de Koninklijke Commissie voor Monu-
menten en Landschappen, gegeven op 15 april 1976;

Op de voordracht van Onze Minister van Nederlandse Cultuur
en Vlaamse Aangelegenheden,

HEBBEN WIJ BESLOTEN EN BESLUITEN WIJ :

Artikel 1. - Als monument wordt gerangschikt, overeenkomstig de bepalinge
van het artikel 1 der wet van 7 augustus 1931, de Sint-Lambertuskerk,
te Westerlo, bekend ten kadaster : - Westerlo, artikel 774, sectie E,
perceelnummer 421 A, eigendom van de gemeente Westerlo.

Artikel 2. - Als landschap wordt gerangschikt, overeenkomstig de be-
palingen van het artikel 6 der wet van 7 augustus 1931, het kerkhof rond
de Sint-Lambertuskerk, te Westerlo, bekend ten kadaster : - Westerlo,
artikel 774, sectie E, perceelnummer 420 C, eigendom van de gemeente
Westerlo.

Artikel 3. - Wat betreft de rangschikking als landschap, worden voor de
behartiging van het nationaal belang, de volgende beperkingen aan de
rechten van de eigenaars gesteld : behoudens toelating verleend, overeen-
komstig de bepalingen van het artikel 6 der wet van 7 augustus 1931, is
het verboden :

- 1) Nieuwe constructies op te richten;
- 2) De bestaande gebouwen te slopen, te verbouwen en de ordonnantie of
het uitzicht ervan te wijzigen;
- 3) De beplantingen te wijzigen, de bestaande bomen meer dan normaal te
snoeien en het struikgewas te kappen of uit te roeien;
- 4) Reclame-panelen, of gelijk welke publiciteit aan te brengen;
- 5) Lucht- en grondgeleidingen te plaatsen;
- 6) De wegenis te verharden;
- 7) De natuurlijke configuraties van het terrein te wijzigen door aller-
hande werken en allerhande mogelijke activiteiten of ingrepen.

1 / 3

Bijlage 3: Voorstel tot rangschikking als landschap

PASTORIJ WESTERLO

verslag betreffende het bezoek van 5 juni 1970.

Ankers in de huidige achtergevel vermelden het jaartal 1618. De pastorie werd door de Norbertijnen vermoedelijk in dat jaar gebouwd. Oorspronkelijk was het gebouw omringd door een hofgracht welke onlangs gedempt werd lange de huidige voorgevel.

Uit voorgaande vermeldingen van huidige achtergevel en huidige voorgevel dient afgeleid dat de huidige achtergevel oorspronkelijk de voorgevel was en omgekeerd; zulks blijkt ook bij het verder onderzoek van het gebouw.

Aan de oorspronkelijke voorgevel had het gebouw een gelijkvloers + verdieping en aan de oorspronkelijke achtergevel slechts een gelijkvloers. Vermoedelijk in de loop van de vorige eeuw werd deze achtergevel opgetrokken en het opgebouwd gedeelte met een plat dak afgedekt. Van opzij gezien zag het oorspronkelijk gebouw er uit als nevenstaande schets

Buiten voormelde verbouwing werd het oorspronkelijk gebouw vergroot met annexelokalen aan de zijgevel links. Het oorspronkelijk gebouw had een rechthoekigvormig plan.

Langs de toegang van uit de tuin komt men in een hall met trap naar verdieping, kelderkamer boven gewelfde kelder aan de linker zijde en een grote kamer aan de rechter zijde, daarachter links en rechts spreekkamers en uiterst rechts de voormelde aangebouwde annexelokalen.

Aan de buitenszijde vertoont het gebouw, buiten de kroonlijst, en de raamindelingen geen stijlelementen meer welke wijzen op de periode van de eerste helft der 17e eeuw.

Langs de huidige achtergevel gezien heeft het gebouw een waardig uitzicht, door de gunstige verhoudingen van het geheel en de vormgeving van het dak. Aan enkele ramen bestaan nog de omlijstingen in witte hardsteen.

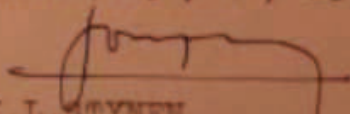
Binnen in het gebouw kunnen enkel als van belang vermeld worden de oorspronkelijke trap met zware gedraaide balusters en kolommen, ongelijk van vormgeving en verder de plafonds met lijstwerk en motieven in de traphall en het aanpalende lokaal, alsmede de eikenbalk met bewerkte sloffen in de kelderkamers.

Het gebouw, dat een der eerste Premonstratenzer pastorieën is, vormt met de omgevende tuin een fraai en voornaam geheel, waarvan de verdwijning bepaald een verlies zou betekenen. Ik ben nochtans van mening dat niet voldoende waardevolle elementen aanwezig zijn om het gebouw als monument te klasseren.

De tuin met zijn rechtlijnige en kruisende wegen afgeboord met bloemen of palmenhaagjes, ronde bloemperkjes op de kruispunten, fruitbomen en groentenperken en serre heeft het typisch karakter van de vroeger algemeen gekende pastorie tuinen. De vraag kan gesteld worden of het niet mogelijk en wenselijk zou zijn pastorie en tuin als landschap te klasseren.

Daarbuiten ware het wenselijk het gebouw in zijn oorspronkelijke vorm te herstellen. Indien het als pastorie niet meer geschikt is, blijft te onderzoeken of mits de nodige aanpassingen, geen nieuwe bestemming aan het gebouw kan gegeven worden.

Borgerhout, 23 / 6 / 1970.

J.L. STYNEN
Briefwisselend lid.

Bijlage 4: Onderzoek rangschikking als landschap

VERENIGING VAN LANDSCAP
KON. ELISABETHLEI 18
TEL. 37.78.86

NEDERLANDSE COMMISSIE
VOOR
STEDEN EN LANDSCHAPPEN

Comité Antwerpen
brievenwisselende leden

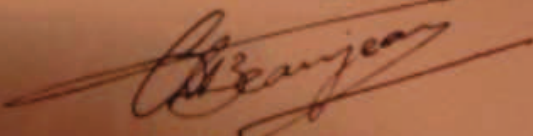
ONDERZOEK PASTORIJ TE WESTERLO:

ONDERWERP:

Vandaag begaven de Heer Steynen, ondervoorzitter, en de Heren Beaujean en Huet, leden van de K.C.M.L. (Antwerpen), zich ter plaatse om het voorstel van Brussel de klassering "uit te breiden" te onderzoeken.

Het is inderdaad wenselijk het kerkhof (perceel 420/a) en de kerk (perceel 421/a) in de klassering te betrekken, omdat ze een eenheid vormen met de verwoeste pastorie en typisch zijn voor het dorpsbeeld. Aan deze klassering zou de voorwaarde moeten toegevoegd worden dat bij eventuele opheffing van het kerkhof, dit zou beplant worden en als groenzone worden toegevoegd aan de huidige hof van de pastorie.

Verder is het wenselijk om de achtergrond van deze klassering te beschermen door de percelen 407, 407/a, 407/g, 407/h en 407/n (weide- en akkergrond) tot "beschermende zone" te verklaren. Dat is al het land, gelegen achter pastorie en kerkhof tot aan de waterloop Nr. 9, dit beekje INBEGREPEN, dus ook de Canadabomen, die langs de oever OP perceel 407 staan.

Namens de bezoekende leden.
De verslaggever,

Beaujean, Ch.

Bijlage 5: Inventarisatie van de bomen

1) Taxus baccata	Taxus	=> verzorgingssnoei
2) Corylus avellana	Hazelaar	=> verwijderen
3) Ilex aquifolium	Hulst	=> verwijderen
4) Carpinus betulus	Haagbeuk	=> verzorgingssnoei
5) Tilia cordata	Linde	=> verwijderen
6) Fagus sylvatica	Beuk	=> verzorgingssnoei
7) Carpinus betulus	Haagbeuk	=> verwijderen
8) Crataegus monogyna	Meidoorn	=> verzorgingssnoei
9) Robinia pseudoacacia	Valse acacia	=> Verwijderen
10) Tilia cordata	Linde	=> Verzorgingssnoei
11) Tilia cordata	Linde	=> verwijderen
12) Corylus avellana	Hazelaar	=> afzetten
13) Castanea sativa	Kastanje	=> verzorgingssnoei
14) Fraxinus excelsior	Es	=> verzorgingssnoei
15) Aesculus hippocastanum	Paardekastanje	=> verzorgingssnoei
16) Fraxinus excelsior	Es	=> verwijderen
17) Aesculus hippocastanum	Paardekastanje	=> verwijderen
18) Crataegus monogyna	Meidoorn	=> verwijderen
19) Quercus robur	Zomereik	=> verzorgingssnoei
20) Acer platanoides	Esdoorn	=> verzorgingssnoei
21) Acer platanoides	Esdoorn	=> verwijderen
22) Pinus sylvestris	Spar	=> Verwijderen
23) Malus var.	Appel	=> Verplanten
24) Pyrus var	Peer	=> Verplanten
25) Symphoricarpos x Chenaultii		=> heraanplanten
26) Mahonia aquifolia		=> verzorgingssnoei
27) Rhododendron ponticum		=> verwijderen

Bijlage 6: Inventarisatie van de heesters

Sambucus nigra	Vlier	=> verwijderen
Mahonia aquifolium	Mahonia	=> verwijderen
Prunus laurocerasus	Laurierkers	=> verwijderen
Hedera helix	Klimop	=> verzorgingssnoei
Symphoricarpos	Sneeuwbes	=> Vervangen
x chenaultii 'Hancock'		
Buxus sempervirens	Buxus	=> hagen verzorgen/vervangen

Bijlage 7: Inventarisatie van de waterplanten

Iris pseudacorus	Gele lis	=> Herplanten
Schoenoplectus lacustris	Ruwe bies	=> Behouden
Lemna minor	Kleine Kroos	=> behouden

Bijlage 8: Heraanleg tuin Dekenij

MINISTERIE VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP

1040 BRUSSEL
Belvédèrestr. 32/34/36
Telefoon: 02/513.99.20
Toestel:

27 SEP 1985

Administratie
voor Ruimtelijke Ordening en Leefmilieu
—
BESTUUR MONUMENTEN EN LANDSCHAPPEN

Nota aan de Heer K. POMA
Gemeenschapsminister van Cultuur
via de Heer E. DE RYCK
Secretaris-Generaal

Uw brief van	Uw kenmerk	Ons kenmerk	Bijlagen
		5452K/85/1050.W/JW	1 dossier

Betreft: Ontwerp van Ministerieel Besluit tot machtiging van werken
in een beschermd landschap.
WESTERLO : Tuin van de oude dekenij van de Sint-Lambertus-
parochie.
Heraanleg van de tuin.

Hierbij zend ik de heer Gemeenschapsminister een ontwerp
van Ministerieel Besluit tot machtiging van werken in de
tuin van de oude dekenij van de Sint-Lambertusparochie
te Westerlo, een gerangschikt landschap.

Het betreft de renovatie van de dekenijtuin volgens het plan
dat werd goedgekeurd door het gemeentebestuur van Westerlo
en de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen.

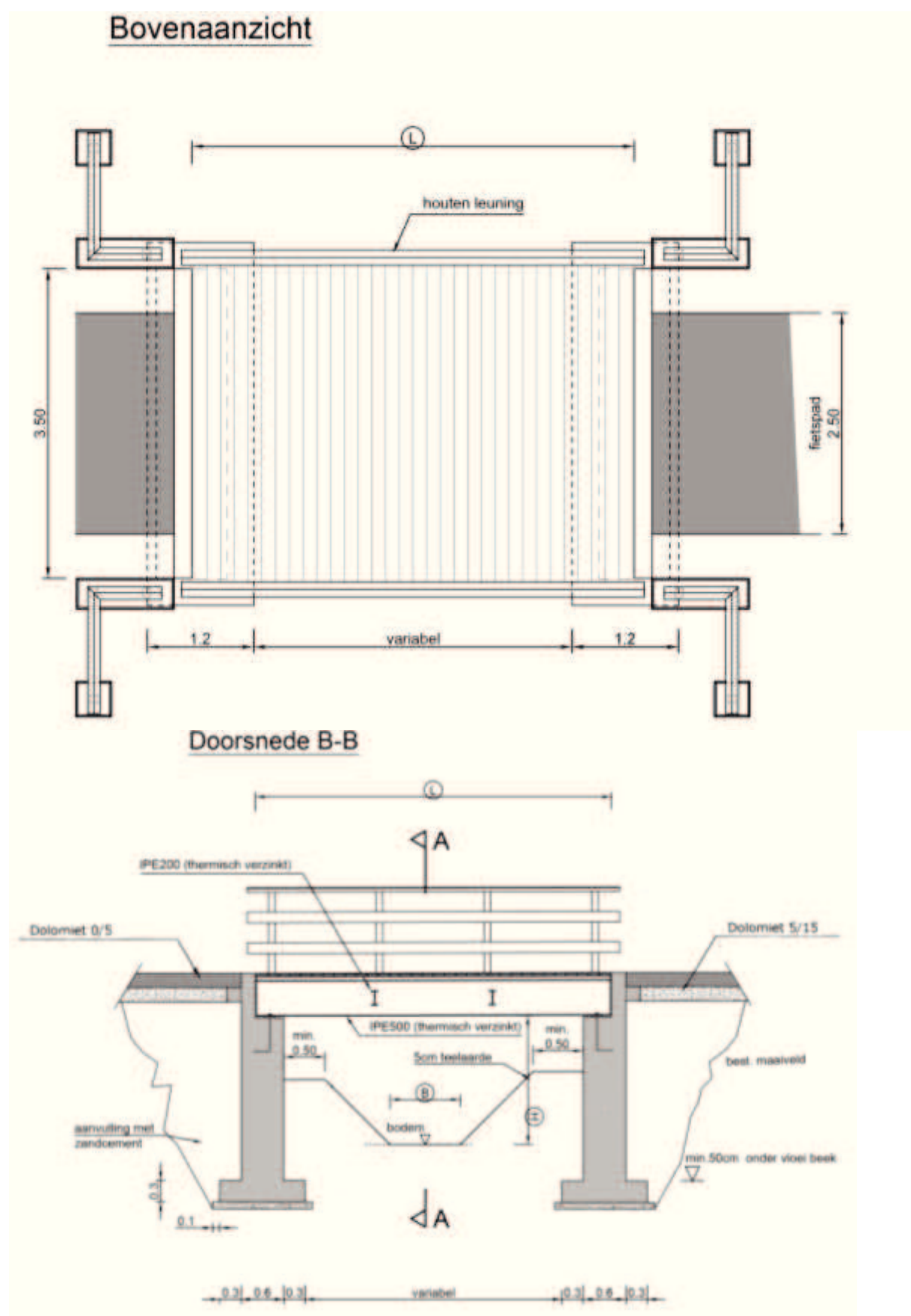
In geval van akkoord moge ik de Heer Gemeenschapsminister
verzoeken bijgaand ontwerp van besluit met zijn handtekening
te willen bekleden.

Voor de wnd. Directeur-Generaal
De Adviseur-Hoofd van Dienst,

E. GOEDLEVEN.

24/9/85

Bijlage 9: Technische fiche brugconstructies

Bijlage 10: Oplijsting maatregelen omgeving dekenij

Maatregelen		2015/2016	2017/2020	Jaren waarin maatregelen worden uitgevoerd			vergunningplicht	betoelagbaar O.E.
				2021/2025	2026/2030	2031/2035	2036/2042	
1	Herstel bestaande schans	Silberwijding + herprofiëren + aanplant oevervegetatie					x	x
2	Afkoppeling Dekenij	Afkoppeling regenwater naar schans						
3	Wegvragen overtollige watervogels en vissen							
4	Verbeteren van de waterkwaliteit							
5	Aanplant oevervegetatie	Aanplant van diverse watervegetatie						
6	Herstel bestaande groenrand	Strandplaatverbetering + verwijderen ongewenste soorten + verzorgingssoei + zichtassen						x
7	Controle bomenbestand							x
8	Afzetten van de houtkant (groenrand)	Achterstallig onderhoud						x
9	Aanleg van takkenril	Aanleg takkenril						
10	Aanleg verbindingspad begraafplaats/Dekenij	Aanleg dolomietpad						x
11	Behoud/verplaatsen smeedijzers toegangspoort	Verwijderen klimop						x
12	Behoud en onderhoud gebouwen							x
13	Onderhoud en herstel dolomietpaden							x
14	Herstel moestuin							x
15	Aanplant van bloembollen	Verzorgingssoei						x
16	Aanplant oude fruitboomrassen							x
17	Verplaatsen van bestaand brugje							x
18	Herstel achtertuin							x
19	Herstel verhardingsokkel							x
20	Herstel voortuin	Opnoeien Taxus						x
21	parkmeubilair							
22	Afkoppeling Sint-Lambertusstraat, Verloren kost, ...							
23	Overloop schans							
24	Herstel schans Sint-Lambertusstraat							x
25	Herstel schans Verloren kost							x
26	Plaatsen Bruggen Sint-Lambertusstraat/Verloren kost							x
27	Aanplant groenrand Verloren kost							x
28	Herstel heestertermassief	Verzorgingssoei + verwijderen minder waardvolle heester						x

Bijlage 11: Oplijsting maatregelen Begraafplaats

Maatregelen	jaar waarin maatregel wordt uitgevoerd							vergunningsplicht	betoelaagbaar O.E.
	2015/2016	2017/2020	2021/2025	2026/2030	2031/2035	2036/2042			
1 Behoud en herstel verhardingsokkel kerk			Herstel sokkel				x		x
2 Afkoppeling Kerk	RWA streng aanleggen								
3 Herstel grafmonumenten	Restaureren grafstenen + kelders en kapel						x		x
4 Behoud en herstel waardevol groen			Verzorgingsnoel + aanplant						x
5 Onderhoud en herstel dolomietpaden		afboording + vernieuwen dolomiet					x		x
6 Behoud en herstel van de gebouwen			Onderhoud				x		x
7 Behoud smeedijzeren toegangspoort			Restaureren smeedwerk + voegwerk pilaren						x
8 Behoud en herstel bakstenen muur			Herstel voegwerk + beschadigingen				x		x
9 Behoud haagstructuur als rand begraafplaats			Onderhoudsnoel						
10 Aanplant van bomen		Aanplant bomen							
11 Aanplant bolgewassen			aanplant bolgewassen						
12 Aanplant bodembedekking			aanplant acaena						
13 Beheer en plaatsing parkmeubilair			Integreren parkmeubilair						

Bijlage 12: Bestaande toestand omgeving oude Dekenij en kerk
Zie bijgevoegde plannen.

Bijlage 13: Ontwerp landschapsbeheerplan

Zie bijgevoegde plannen.

COLOFON

Opdrachtgever: Gemeente Westerlo

Opgesteld door: [REDACTED]

Datum: 14 augustus 2014

Status: Toelichtingsnota

© 2014 MACOBO - Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden vervaelvoudigd en/of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, zonder voorafgaande toestemming

Kantoor Antwerpen
Maatschappelijke zetel
Schandooi 5
2431 Laakdal

tel. 013/460.420 - fax. 013/297.611 - info@macobo.be

MACOBO
studiebureau
bouw, infrastructuur & landschap

Kantoor Limburg

Diestenstraat 6
3980 Tessenderlo

www.macobo.be

INFRASTRUCTUUR- & LANDSCHAPSONTWERP
STABILITEITSSTUDIE
STUDIE TECHNIEKEN
DPS - VERSLAGGEVING
VEILIGHEIDSCOÖRDINATIE
TOPOGRAFIE
RIJDLINGSSTUDIE
ASBEST- & SLOOPINVENTARIS